

DOLENJSKI LIST

Druga obletnica RADIA BREŽICE

Z letošnjim občinskim praznikom sovpada tudi druga obletnica delovanja lokalne radijske postaje v Brežicah. V tem obdobju je dosegel brežiški radio precejšen razvoj. Občani ga radi poslušajo, saj jih vestno seznaja z dogodki v občini, pomaga jim z vzgojnimi, zdravstvenimi in kmetijskimi nasveti, jim odpira pot v svet resne glasbe in skrbi za prijetno razvedrilo ob nedeljskih popoldnevih.

Programski svet radia Brežice pripravlja ob vstopu v tretje delovno leto načrte za izboljšanje oddaj in se priporoča za širši krog sodelavcev.

Praznik Brežic in Velike Doline

Danes je praznik občine Brežice. Odborniki občinske skupščine se bodo zbrali na slavnostni seji v prosvetnem domu na Veliki Dolini. Prišli bodo tudi gostje in med njimi mnogi prosvetni delavci, da si bodo ogledali novo osnovno šolo, ki bo danes odprta. Za ljudi na Dolinah bo to nepozabni praznik in v šolski kroniki bodo začeli pisati novo poglavje z velikimi, ponosnimi črkami.

Gradnja velikodolinske šole je veljala okoli 110 milijonov din. Celotno breme nosi občina, v tej vsoti

pa je upoštevan tudi delež gospodarskih organizacij. Načrte za osnovno šolo na Veliki Dolini je napravil inž. arh. Franc Filipčič. Šola ima šest učilnic, zbornico, pisarno, kabinete, delavnico za tehnični pouk, temnico za fotoamaterje, mlečno kuhinjo in družinsko stanovanje.

Danes zjutraj so tudi razglasili uspehe športnih tekmovalcev sindikalnih združenj in jim razdelili priznanja v dvorani prosvetnega doma v Veliki Dolini, kamor je ob 9. uri pritekla štafeta mladine brežiške

občine v počastitev občinskega praznika. Popoldne bo na Dolini prijetna zabava.

Jutri bodo v Cerkljah ob Krki slovesno odprli obnovljeni zdravstveni dom, v soboto vrsto obnovljenih trgovskih lokalov v Brežicah, kjer bodo ob 11. uri proslavili tudi novo delovno zmagao: začel bo delati rekonstruirani mestni vodovod. V nedeljo bo vrsta športnih srečanj in tekmovalj, kar vse bo popestrilo bogat spored letošnjega občinskega praznika lepega mesta ob Krki in Savi.

Te dni v novomeški občini

Z vrsto pomembnih prireditvev slavi Novo mesto in novomeška občina svoj jubilejni občinski praznik, ki poteka letos še posebej v znamenju praznovanja ob 600-letnici ustanovitve mesta in 20-letnici osvoboditve.

Tako bo drevi ob 20. uri slavnostna akademija v Domu kulture v Novem mestu, jutri ob 9. uri pa slavnostna seja občinske skupščine. Ob 10. uri bo tradicionalen tek po ulicah Novomeškega mesta, hkrati pa bodo odprli novo urejeno zbirke oddelka NOB v Dolenjskem muzeju. Ob 12. uri bo zgodovinsko pomembna prireditev v Bršlinu: odprli bodo novo steklaro in na njej odkrili spominsko ploščo s posvetilom, da je bil ta novi.

modernejši objekt zgrajen ob 600-letnici mesta in 20-letnici osvoboditve (1365—1945—1965).

V soboto zvečer bodo v prostorih Dolenjske galerije slovesno podelili letošnje Trdinove nagrade, v nedeljo pa bo proslava 100-letnice osnovne šole na Otočcu, kjer bodo odkrili spominsko ploščo NOB in razvili prapor KO ZB; po proslavi bo ob 11. uri v obnovljenem domu Partizana na Otočcu akademija. V nedeljo bodo ob 11. uri odprli v Dolenjskih Toplicah ljudsko knjižnico v Domu prosvete, 1. novembra ob 11. uri pa bodo v Beli cerkvi odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja.

V okviru letošnjih prireditvev za praznik občine Novo mesto sodijo seveda tudi otvoritve umetniške razstave kiparja Vl. Stovička v Dolenjski galeriji, zborovne slovenskih zgodovinarjev v Novem mestu in nova razstava književnih del občanov novomeške občine v študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu.

Sergej Kraigher v Brestanici in na Senovem

V soboto je zvezni poslanec tov. Sergej Kraigher znoval obiskal proizvajalce v kr-

Italijanski turisti na trgatvi v Krškem

Tudi preteklo soboto in nedeljo je obiskala Krško večja skupina italijanskih turistov. V soboto zvečer so se prijetno zabavali in plesali v hotelu »Sremič« ob zvočnih priznanjih plesnega ansambla »Celuloza«, v nedeljo pa so bili na trgatvi na Sremiču, kjer so vinogradi Agrokombinata Krško.

S podobnimi izleti tujih turistov si turist hotel »Sremič« v bodoče obeta večji priliv deviznih sredstev.

vn

Vreme

OD 28. OKTOBRA
DO 7. NOVOBRA

Med 29. in 31. oktobrom ter med 4. in 6. novembrom padavine. Vmes suho oziroma lepo vreme. Močnejša ohladiitev okrog 4. novembra.

Dr. V. M.

Še 300 krvodajalcev v kočevski občini

Še preko 300 krvodajalcev bo predvidoma oddalo letos kri v kočevski občini, ko bodo 9. novembra od 7. do 12. ure odzvali kri v domu Dušana Remiha v Kočevju. Zdaj bodo na vrsti predvsem zamudniki in del podeželja. Letos je v občini oddalo kri že preko 600 krvodajalcev.

Dan mrtvih

1. november — praznik belih krizan-tem... Steze in stezice do kamnov, spomenikov in plošč bodo čez noč spet oživele — milijoni rok se bodo sklonili in prižgali lučice v spomin njim, ki so bili in umrli, da živimo mi danes...

To je njihov dan in v spominu bomo spet z njimi, ki so nam bili in so nam dragi in ljubi in živijo v nas dalje.

Predkongresne teze GO SZDL

Glavni odbor SZDL Slovenije je pred nedavnim dostavil občinskim vodstvom SZDL v razpravo osnutek tez za predkongresno dejavnost. Občinski odbor SZDL v Novem mestu je ustanovil 7 skupin, ki so teze preštudirale in dale nanje pripombe. Te sku-

pine prav te dni razpravljajo o tem, kako prilagoditi dejavnost SZDL v novomeški občini v obdobju pred kongresom. Nato se bo začela javna razprava o prilagojenih tezah na izrednih konferencah krajevnih organizacij SZDL.

Za 29. oktober

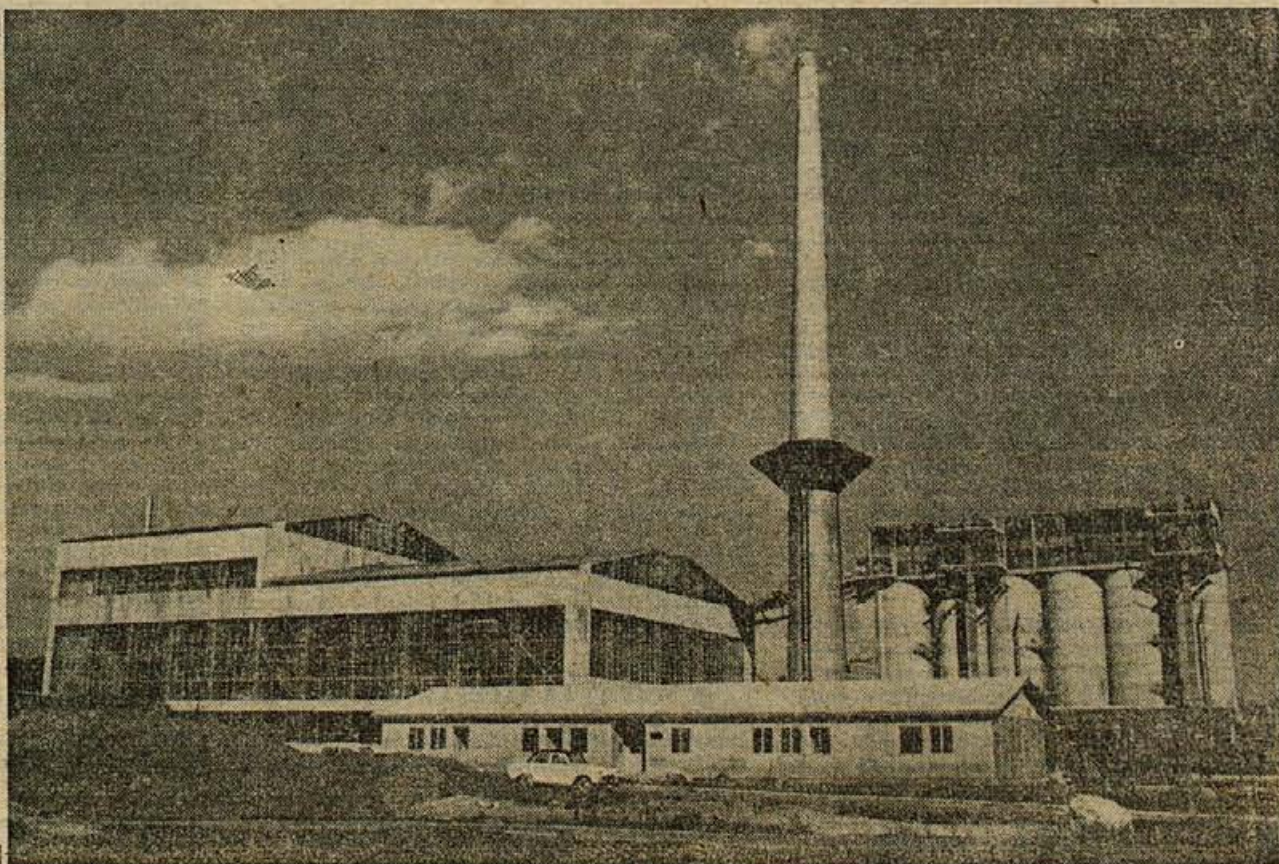
— občinski praznik Novega mesta in novomeške občine, ko se znova spominjamo prvih junakov naše revolucije in ustanovitve Prve novomeške partizanske čete leta 1941 na Frati — pozdravljamo vse delovne ljudi našega ožjega področja, posebej pa še kolektiv novega podjetja INIS, industrije stekla v Novem mestu, ki začenja jutri s svojo proizvodnjo v korist domače občine in vse jugoslovanske skupnosti! Štiri milijone površinskih metrov ali 18.000 ton stekla — to je njihov bodoči prispevek socialistični domovini! Za 3 in pol milijarde dinarjev se z njihovim delom povečuje vrednost letne proizvodnje v naši občini, 320 ljudi pa je v novem podjetju dobilo svoj kos kruha.

Ob novi delovni zmagi in letošnjem jubilejnem občinskem prazniku novomeške občine ISKRENO CESTITAMO VSEM OBČANOM in jim želimo tudi v bodoče veliko uspehov v skupnih prizadevanjih za izboljšanje življenja!

OBČINSKA SKUPŠČINA
in vse družbeno politične
organizacije občine

NOVO MESTO

Pogled na zgradbo INIS, industrije stekla v Novem mestu. (Foto: Polde Grahek)

PREMALO UČNIH MOČI NA ŠOLAH

Iz analize, ki jo pripravljajo po začetku šolskega leta Medobčinski zavod za prosvetno pedagoško službo v Novem mestu, je razbrati, da učna mesta po šolah niso dovolj zasedena in da primanjkuje predvsem predmetnih učiteljev za posamezne predmete.

■ V OBČINI TREBNJE obiskuje letos osnovne šole 2.697 otrok, ki imajo pouk v 93 oddelkih. Vseh učnih moči je 89, med njimi 75 učiteljev, 6 predmetnih učiteljev in 3 profesorji. 62,7 odst. predmetnega pouka opravijo učitelji, na teden naredijo na šolah 488 nadur, pouk strokovnih predmetov pa je vsak teden skróčen za 113 ur, ker ni na voljo primernih učnih moči.

■ V OBČINI METLIKA obiskuje osnovno šolo 1037 učencev, ki imajo pouk v 40 oddelkih, poučuje pa jih 43 učnih moči. Med slednjimi je 32 učiteljev, 4 predmetni učitelji in dva profesorja. 65,2 odst. predmetnega pouka opravijo učitelji. Na vseh šolah je 143 nadur na teden, pouk pa je zaradi pomanjkanja predmetnih učiteljev skróčen vsak teden za 11 ur.

■ V OBČINI CRNOMELJ obiskuje osnovno šolo 2.756

učencev, ki imajo pouk v 100 oddelkih, poučuje pa jih 99 učnih moči. Med njimi je 79 učiteljev, 3 predmetni učitelji in 6 profesorjev. 68,7 odst. predmetnega pouka poučujejo učitelji. Vsak teden opravijo 395 nadur, pouk pa je zaradi pomanjkanja primer- nih učnih moči skróčen vsak teden za 115 ur.

■ V OBČINI NOVO MESTO obiskuje osnovno šolo 7.145 otrok, ki imajo pouk v 257 oddelkih. Na šolah poučuje 261 učnih moči, med njimi je 200 učiteljev, 38 predmetnih učiteljev in 11 profesorjev.

Kot je razbrati, zasedba učnih mest po šolah torej ni najboljša, zlasti se ne glede strokovnosti. Med prosvetarji je precej absolventov, ki nimajo diplome, še posebej pa primanjkuje predmetnih učiteljev. Zategadelj je odstotek predmetnega pouka, ki ga poučujejo učitelji, sorazmerno visok. Ker na domača vseh šolah primanjkuje predmetnih učiteljev, katerih pri nekaterih predmetih učitelji ne morejo nadomestiti, so morali skróčiti pouk. Marsikje so se bili prisiljeni zateči k honorarnim predavateljem.

Kmetova izobrazba — rezerva v kmetijstvu

Nemalo rezerv v kmetijstvu bi lahko našli v zasebnem sektorju. Ni dvoma, da je nestrokovno kmetovanje ena izmed rezerv, saj se način kmetovanja v zadnjih desetletjih ni dosti spremenil ali pa sploh ne. Tudi drobna kmetijska mehanizacija ne bo rešila problema strokovnosti pri obdelovanju zemlje.

Pravimo, da je kmetijskih strokovnjakov že več kot dovolj in da posamezniki že

težko dobijo službe. Vsi namreč želijo le v družbeni sektor kmetijstva, zajema le manjši del vseh kmetijskih površin, medtem ko v zasebnem sektorju manjka strokovnjakov.

Za katerokoli obrt mora imeti vajenec končano osemletko, v nasprotju s tem pa mislimo, da je za kmeta vsak dober. Ni res! Skoro v nobenem drugem poklicu nimamo opraviti s toliko kemičnimi in biološkimi procesi kot prav

v kmetijstvu, kjer delamo z živimi bitji, z živalmi in rastlinami. Poklic kmeta je strokovno zahtevnejši kot marsikateri poklic in vendar se za strokovno izobrazbo kmetovalcev vse premalo zmanjmo!

Veliko kmetov sodeluje s kmetijsko zadrugo in s tem prispevajo k uspehom ali neuspehom zadruge. Od kmetovih zmožnosti je tudi odvisno, če bo na trgu dovolj mo-

ke, sadja, zelenjave, mesa in drugega blaga. S svojim delom kmet v veliki meri prispeva k standardu delovnega človeka; na to ne bi smeli pozabiti! — Nesmiselne so govorice, da kmetje niso dovzetni za sodobno tehnologijo v kmetijstvu. Kmeta je treba samo strokovno usposobiti. Oblika izobraževalnega dela s kmetovalcem pa ne bi smela biti pridiga

o sodobnem kmetijstvu, temveč naj bi bilo izobraževanje praktično prilagojeno proizvodnemu procesu.

Poglejmo samo belokranjske sadovnjake in košenice, pa bomo videli, da so mnoge notranje rezerve skrite v zemlji. Če bi vsaj del časa pri iskanju notranjih rezerv posvetili izobraževanju kmetov, bi dosegli že precejšen napredek. Starejši kmetoval-

ci znajo cepiti in obrezovati sadno drevje le toliko, kolikor jih je naučil učitelj v osnovni šoli. S tem znanjem kmetuje večina še danes. Zasebni kmetovalci kupujejo tudi vse več umetnih gnojil, a z nesmotno in nestrokovno uporabo gnojnih izgubljamo milijone! Rastlinam e treba dajati predvsem tista hranila, ki jih potrebujejo in ne le »gipsa«, ki je morda ostal na zalogi v zadrugnem skladišču. Tudi žival mora dobiti samo določene količine beljakovin, škroba, rudnin in vitaminov. Vse to zahteva znanja v stroki, zato bi moralo izobraževanje zasebnih proizvajalcev v kmetijstvu dobiti ustreznejše mesto. Le z večjo strokovnostjo pri kmetovanju bomo lahko iz zemlje iztisnili več in ime- li cenejše pridelke.

JOZE SKOF

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ DVAJSETLETNICA OZN — Pretekli teden smo po vsem svetu svečano praznovali dvajseto obletnico ustanovitve organizacije združenih narodov. V priložnost govornih so poudarjali velik pomen svetovne organizacije za obnavljanje miru in splošnega človeštva, ki bi se samo ugonobilo, če bi prišlo do atomske katastrofe. Svetovna organizacija ni potrebna le majhnim in srednjim državam, ki si tudi prek nje varujejo svojo neodvisnost in mirno graditev, pač pa prav tako tudi velikim državam, ker je mir potreben vsem brez razlike.

■ CISTKA V INDOEZIJI — Po poročilih iz te azijske dežele, se položaj v njej še ni umiril. Čedalje pogostejše so vesti, da prepuščajo delo organizacijam komunistične partije in sindikatov ter še nekaterim drugim organizacijam, ki jih dolže, da so sodelovale pri uporu 30. septembra. Pretekli teden pa so se zaostriili odnosi med Pekingom in Džakarto, ker je indonezijska vojska vdrla v kitajski trgovinski predstavništvo. Začelo se je že z indonezijskim protestom, ker na kitajskem veleposlaništvu niso obesili zastave na pol droga v spomin na pobite indonezijske generale. Iz Džakarte pa odgovarjajo na vse pekinške očitke, da bodo Indonezijski pač sami urejali svoje zadeve in ne potrebujejo naukov.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

»Vrh« predvsem ni popoln. Od 36 neodvisnih afriških držav, ki so članice organizacije afriške enotnosti, jih manjka osem; vse s tako imenovanega francoskega jezikovnega področja. Te so: Slonokoščena obala, Niger, Zgornja Volta, Dohomej, Čad, Malgaška republika, Gabon in Togo. Doslej so predstavniki držav in vlad 28 afriških dežel obravnavali že tri zelo pomembna vprašanja, ki jih imajo na dnevnem redu konference v Akri.

Glede Južne Rodezije so hitro dosegli soglasje. Afriški državniki pozivajo Veliko Britanijo, naj nikakor ne dopusti, da bi okrog 200 tisoč belcev zavladoval nad več kot štirimi milijoni Afričanov. Rodezijska zadeva pa se tudi pretekli teden še ni razpletla. Zdaj je predsednik rodezijske rasistične vlade povabil britanskega premiera Wilsona, naj ga obišče v glavnem mestu Rodezije Salisburyju. In Wilson je prišel. Izjavlja sicer, da je trdno odločen vztrajati pri tem, da Smithu ne bo dovolil enostranske razglasitve neodvisnosti, toda treba je hkrati vedeti, da so v Britaniji veliko bolj naklonjeni svojim »pri-jateljcem« — belcem kot pa — »ne-civiliziranim črnecem«. Zato se navsezadnje ne bi niti čudili, če bi zvedeli, da sta se Wilson in Smith zmenila za kompromis, po katerem bo volk sit in koza cela. Že zdaj pišejo časopisi, da bi Smith vendarle utegnil razglasiti neodvisnost, samo izvršitev tega akta pa bi odložil »za ne-določen čas«. Torej naj bi počakal na to, da se stvar poleže. V Britaniji pa so že dali vedeti, da bi take razglasitve ne imeli za upor proti kraljici in da se torej Smithu in njegovim v tem primeru ne bi nič zgodilo.

Zato torej so afriške dežele tako zaskrbljene za usodo Južne Rode-

zije, ker bi uresničitev Smithovih groženj pomenila, da se bo iz te dežele izcimila druga Južnoafriška republika, kjer Afričani nimajo prav nikakršnih pravic.

Tudi glede leopoldovskega Konga so se baje naglo sporazumeli. Predsednik Kasavubu je zboru afri-

„Afriški vrh“ zaseda v Akri

ških državnikov svečano obljubil, da bo poslal domov vse bele najem-nike, ki jih je bil Combe nabral po svetu. To pa pomeni, da se razmere v tem Kongu vendarle obračajo. O tem priča tudi to, da se je Kasavubu sestal s predsednikom brazzaviljskega Konga ter skuša urediti dosedanja kar velika nesoglasja med obema deželama.

Drugo tako pomembno vprašanje, o katerem so afriški državniki že razpravljali, pa je vprašanje beguncev in podtalne dejavnosti. V Afriki je zdaj okrog 400.000 beguncev, ki so zbežali iz svoje domovine največ zaradi hudega preganjanja. Vzdrževanje beguncev seveda stane, hkrati pa so med njimi največkrat nabirali vohune in diverzante za boj proti režimom, ki tistemu, ki je begunce gostil, niso bili po godu. Tako je vprašanje beguncev in podtalnega rovarjenja močno povezano in so ga skupno tudi obravnavali. To pa precej žolčno. Sprejeli so deklaracijo o podtalnem delovanju in resolucijo o begun-

cih. Posebnemu odboru izvedencev pa so naročili, naj pripravi osnutek konvencije o beguncih, da bi bilo to vprašanje rešeno tudi v prihod-nje.

Delegati pa močno zamerijo tistim osim državam, ki se te konference v Akri ne udeležujejo, ker so prav te dežele najbolj obtoževale nekatere svoje sode za podtalno rovarjenje. Sicer pa prevladuje med delegacijami prepričanje, da je problem podtalnega delovanja preveč napihnjen in da je bistvo tega problema v tem, da se dežele zunaj Afrike vmešavajo v notranje zadeve afriških dežel, da gre torej za boj proti kolonializmu in neokolonializmu, in to bolj, kot pa za spore med afriškimi državami. To pa so zelo daljnovidna stališča, ki omogočajo mnogo lažje urejanje medsebojnih nesoglasij v Akri.

Razpravljali pa so že tudi o predlogu Gane, naj bi že zdaj ustanovili vseafriško unijo. Po tem, kar se je izvedelo iz krogov delegacij, ki so na konferenci, saj zaseda sama konference ves čas za zaprtimi vrati, je ta ganski predlog podprlo nekaj delegacij. Večina pa vendarle sodi, da je tak predlog za zdaj še preuranjen, da so razlike in nesoglasja vendarle še prevelika, da bi se dežele pokorile volji čeprav izvoljenega izvršnega sveta vseafriške unije. Treznejši so tisti glasovi, ki priporočajo, naj bi se prej regionalno povezovali, in to najprej na gospodarskem področju, kjer so koristi za vse sodelujoče očitne, potem pa bi lahko prešli še na politične oblike sodelovanja. Pomembno pa je, da tega niso odložili z dnevnega reda, temveč so naročili strokovnjakom, naj to vprašanje afriške integracije še naprej preučujejo. Ze to je veliko.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ 20 LET ZVEZE NOVINARJEV JUGOSLAVIJE. 29. oktobra bomo proslavili 20 let ustanovitve in dela novinarske organizacije. To bo najlepša priložnost za vsestransko analizo dosežkov in pomanjkljivosti novinarjev in sredstev množičnega komuniciranja.

Tisk, radio in televizija opravljajo pomembno poslanstvo informatorja, osveščevalca in mobilizatorja. Vse bolj postajajo demokratična tribuna, ki ni last samo novinarjev, ampak širše družbe. S te široke tribune je čedalje bolj slišati glas upravljalca, njegovega stališča in mnenja, njegove predloge in kritiko. Tako je tudi prav.

Število članov Zveze novinarjev Jugoslavije je poraslo od 300 leta 1945 na 4000 oktobra letos. Leta 1947 smo imeli samo 217 časnikov z naklado 3,2 milijona izvodov, v začetku leta 1965 pa je bilo že 1092 časnikov s skupno naklado nad 10 milijonov izvodov. Radio je prodrl v vsako hišo, tudi v najbolj oddaljeno vas. Medtem ko je bilo leta 1947 samo 200.000 radijskih sprejemnikov, jih je letos že 2,5 milijona. V Jugoslaviji je tudi pol milijona televizijskih sprejemnikov, čeprav je televizija šele nekaj let na svojem zmagovitem pohodu.

Kljub napredku tiska pa z doseženim nikakor ne moremo biti zadovoljni. Treba je premagati številne objektivne težave, kot so nepismenost dela prebivalcev, nezadostno razvite prometne zveze, pomanjkljiv PTT promet, slabo razvita prodajna mreža itd.

Dan, ko je bila pred 20 leti ustanovljena Zveza novinarjev Jugoslavije, bodo počastili v petek tako, da se bo sešel zvezni odbor, kjer bodo pregledali dosežke in pomanjkljivosti novinarske organizacije. Proglasili bodo tudi nagradenja za življenjsko delo — Vinka Vinterhalterja.

■ POSVETOVANJE O IZUMITELJSTVU. V Ljubljani je bilo dvodnevno posvetovanje o izumiteljstvu in tehničnih izboljšavah, ki se ga je udeležilo 200 predstavnikov podjetij, strokovnih združenj in institutov. Po- udarili so najpomembnejše napredke tehnike. Dejali so, da je treba odpreti vrata

širokim pobudam. Sprejeli so tudi osnutek pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

■ DVA GOSTA V JUGOSLAVIJI. Našo državo sta obiskala predsednik jemenske vlade Amri in švedski zunanji minister Nilsson. Z našimi državniki bosta izmenjala mnenja o svetovnih problemih in dvostranskih odnosih med Jemenom in Jugoslavijo oziroma Švedsko in Jugoslavijo. Prepričani smo, da bosta obiska prispevala k nadalj-

20 LET ZVEZE NOVI- NARJEV JUGOSLAVIJE

njemu poglobljanju prijateljskih čustev, ki jih gojimo do švedskega in jemenskega ljudstva.

■ ZADNJI ČAS ZA SETEV PSENICE. Kljub suši bo treba pohiteti, ker je blizu čas, ko mora biti setev pšenice končana. Strokovnjaki priporočajo, naj v krajih, kjer že dolgo ni bilo dežja, ne orjejo nživ tako globoko kot sicer, pač pa naj zemljo dobro pognoje zlasti z dušičnimi gnojili.

■ KRAJUJEVAC — PRST OPOMINA. V Kragujevcu so te dni počastili spomin na 7000 ustreljenih dijakov in profesorjev. Komemoracije, ki nas opominja, da ne smemo pozabiti na ta strašen dogodek leta 1941, se je udeležilo 50.000 ljudi. Z venci in cvetjem so prekrili 33 množičnih grobov, ki so kot prst opomina, da se leto 1941 ne sme več ponoviti. To smo dolžni mladim dijakom in sivolasim profesorjem, ki so šli objeti na morišče in ki so na tem pohodu v smrt peli »Hej Slovenie«.

■ NACRTI ZA LJUBLJANSKO BOLNIŠNICO. Investitor je prevzel načrte za ljubljansko bolnišnico, potem ko so zdravstveni strokovnjaki ugotovili, da projekt ustreza

giposs sgp pionir jugomont

jonov; narodni dohodek na enega zaposlenega: 528.208 din — 698.472 din.

Gospodarska reforma je samo okvir, v katerem išče SGP PIONIR rešitev zanj zelo pomembnega vprašanja — gradbeniške proizvodnje. Bo leži, ki smo ji rekli »investicijska mrzlica«, smo v gospodarstvu že ozdravili. Preostane torej še gradnja stanovanj kot osnovna dejav-

nost. Stanovanj je pri nas še vedno premalo, toda tudi investitorjev, ki bi bili sposobni plačati gradnjo stanovanj, je vse manj. Zatorej je treba gradnjo stanovanj poenostaviti in poceniti. Samo v tem je rešitev. Med gradbinci bo uspeval samo ta, ki bo ne le šel v korak z razvojem, pač pa bo razvoj prehiteval v načrtovanju in v uporabljanju sodobnih načinov gradnje.

ZA POENOSTAVLJENO IN CENENO GRADNJO

Sistem JUGOMONT ustreza takšnim zahtevam. Čas gradnje stanovanjskih stavb se skrajša s tem sistemom na komunalno neurejenem zemljišču na 12 mesecev, na urejenem pa na 7 mesecev. Cena stanovanj je za 2 do 25 odst. nižja od cene za stanovanja, grajena po klasičnem načinu. JUGOMONT sistem zagotavlja potresno varnost konstrukcije, nudi velike možnosti za arhitektonsko oblikovanje stavb ter zagotavlja dobro zaščito proti vlagi in toplotno ter zvočno izolacijo, ki je boljša od dosedanje.

Gradbena podjetja GORICA iz Nove Gorice, INGRAD iz Celja, naš PIONIR, OBNOVA iz Ljubljane, SAVA z Jesenic in STAVBAR iz Maribora so ustanovila poslovno združenje GIPOSS, ki je odkupilo licence za gradnjo po JUGOMONT sistemu in gradi stanovanja in stanovanjske naselja po tem industrijskem montažnem načinu. V združenju GIPOSS bo 6 gradbenih podjetij uvedlo delitev dela in izpopolnilo tehnološki proces proizvodnje. Tipizacija gradbenih elementov

za montažo bo omogočila gradbeno dejavnost preko vsega leta. V Sloveniji je treba zagotoviti gradnjo vsaj 1500 stanovanj na leto po sistemu JUGOMONT, da bi se novi, industrijski in ceneni montažni način gradnje izplačal. GIPOSS ima že izdelanih 19 projektov za stanovanjske stavbe (v njih je skupno 639 stanovanj) tja od stolpnice

do montažo bo omogočila gradbeno dejavnost preko vsega leta.

Sistem JUGOMONT pomeni v gradbeništvu pravo revolucijo. Prebroditi je bilo treba kopico težav, preden so se pri SGP PIONIR lahko odločili za nov industrijski montažni način gradnje. Izpremeniti je bilo treba način projektiranja, oziroma še boljše: prilagoditi ga je bilo

treba JUGOMONT sistemu. Priprava gradbenih del je obsežnejša. Kolektiv bo moral urediti poseben cementnarski obrat, ki bo proizvajal gramoz ustreznih debelin in poleg raznih klasičnih cementnarskih izdelkov izdeloval tudi montažne elemente za JUGOMONT sistem. Takšen cementnarski obrat bo, kot vse kaže, stal v Gotni vasi pri Novem mestu, kjer je dovolj velika gramoznica.

Uveljavljanje JUGOMONT sistema bo terjalo precejšnje napore tudi izven kolektiva SGP PIONIR. Miselnost slovenskega človeka žal ni naklonjena novitetam. Tudi investitorji, ki zdaj iščejo najcenejše gradnje, se bodo morali odločiti za JUGOMONT sistem, pri tem pa hkrati zagotavljati gradnjo vsaj stotih stanovanj na enem gradbišču. Kolektivu SGP PIONIR velja za to, ker se je odločil za revolucionarno novost, ki bo v korist družbi in njemu, javno čestitati!

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor iz TŠS na Mirni

14. oktobra je bil v 41. številki Dolenjskega lista na strani 4 v rubriki »Pisma uredništvu« objavljen dopis tov. Draga Rebernika, str. tehnika iz Trebnjega št. 27 pod naslovom »Direktorja sta se zmenila«. Tov. Rebernik v tem razen ostalega povsem izmišljeno navaja, »da je izvedel, da v TSS MIRNA potrebujejo več tehnikov in da je na osebno prigovarjanje napisal prošnjo za sprejem v delovno organizacijo TSS« in dalje, da je bila njegova prošnja odbita, ker »da sta o njegovi prošnji odločala že prej direktor KEMOOPREME (prejšnje delovno mesto tov. Rebernika) in direktor TSS«, kar naj bi tov. Reberniku povedal tehnični vodja TSS.

Ker je gornja informacija izmišljena, pri tem pa tudi tendenciozna, smatrajo podpisani za potrebno, da javnost informirajo, kako je vanje vloge tov. Rebernika dejansko potekalo obravna-

merja pri TSS. Navedena komisija je prošnjo tov. Rebernika redno obravnavala, ker pa so v TSS mesta tehnologa oz. normirca zasedena, je TSS tov. Rebernika z dopisom z dne 28. 9. 1965 obvestila, da prošnji ni mogla ugoditi ravno iz navedenega razloga. Na delovnem mestu tehnologa oz. normirca ima TSS namreč že več let stalnega delavca, ki za potrebe TSS povsem zadošča.

Tov. Rebernik je bil zgolj informiran o postopku, kako se delavci sprejemajo v TSS, namreč na osnovi prošnje na komisijo za sprejem in odpoved delovnega razmerja, in mu od pristojnih delavcev TSS nihče ni prigovarjal, naj prošnjo vloži, saj ima TSS vsa delovna mesta tehnikov polno zasedena. Tehnični vodja TSS Kovačič Janez tov. Reberniku ni nikoli omenil, da sta o njegovi prošnji predhodno odločala direktor KEMOOPREME in direktor TSS, ker to ni res. Direktor TSS Mirna je za tov. Rebernika Draga namreč prvič slišal šele iz njegovega objavljenega dopisa uredništvu, kar jasno dokazuje, da ni bilo nobenega dogovarjanja z direktorjem Kemoopreme o nastavitvi tov. Rebernika in da so kakršnekoli domneve tov. Rebernika izmišljene in tendenciozne.

TSS MIRNA
VLADIMIR ILERSIČ,
direktor TSS
JANEZ KOVAČIČ,
tehnični vodja TSS
ANTON NOVAK
predsednik komisije za sprejem in odpoved del. razmerja TSS.

Prizadeti se oglašamo

Tovariši uredniki!
Zelo nas je iznenadil ukrep o omejitvi vsakodnevnih dostav pošte. Na območju KO SZDL Poljane je prizadetih več vasi, tako da dostavljajo pošto v Občico, Mali Rigelj, Stare žage in Novo goro samo še enkrat na teden, le v same Poljane še trikrat na teden. Ti kraji so od pošte v Dolenjskih Toplicah oddaljeni 5 do 10 km. Ker ljudje pravočasno ne dobivajo časopisov, jih odpovedujejo, saj stare vesti niso več zanimive. — Kdo je odločil in zakaj, da smo toliko prizadeti, nas je zanimalo na zboru volivcev 14. oktobra. Volivci KO SZDL Poljane menimo, da je treba dostavo pošte čimprej obnoviti, kot je bilo pred reformo, PTT Novo mesto pa prosimo, da naše želje upošteva. Naši kraji so med NOB veliko preostali in nekateri še zdaj životarijo.
KO SZDL POLJANE

Živahen prašičji sejem v Novem mestu

25. oktobra je bilo pripeklanih na prašičji sejem v Novem mestu 1333 prašičkov, starih do 12 tednov, in 87 prašičev, starih od 3 do 6 mesecev. Prodanih je bilo 1382 prašičev. Do 12 tednov stari so bili na prodaj od 6500 do 12.500 din, od 3 do 6 mesecev stari pa od 13.000 do 30.000 din. Sejem je bil dobro obiskan, prodanih je bilo rekordno število prašičev, kupcev pa je bilo največ iz oddaljenih krajev.

Čateške Toplice navezujejo stike s tujino

V prvi polovici oktobra sta se predstavnika brežiške turistične zveze in Čateških Toplic, Marjan Uratarič in Maks Toplišek, v Avstriji posvetovala o izmenjavi gostov. V Gradcu sta obiskala agencijo Stajerbus, ki že sodeluje z našimi zdravilišči, ter podobno združenje Union na Dunaju in agencijo Dalmacia v Münchnu. Povsod so predstavnikom izkazali razumevanje, zastopniki obiskanih

agencij pa si bodo še novembra ogledali Čateške Toplice ter se prepričali o zdraviljenju. Tedaj bodo prejeli tudi zahtevane albume s fotografijami, prospekte in druge reklamne materiale. Avstrijci se zanimajo tudi za silvestrovanje pri nas. V Čateških Toplicah pričakujejo že pozimi, najkasneje v februarju, ali marcu, večjo skupino gostov iz sosednje države.

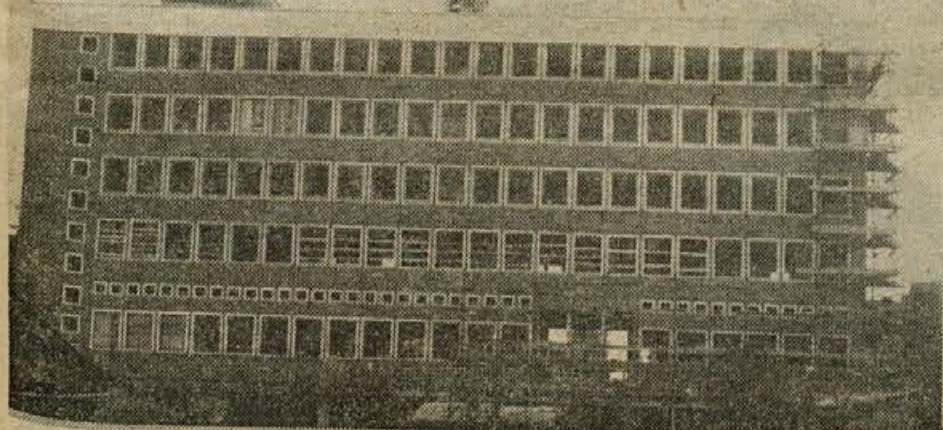
Priporočamo naše usluge vsem delovnim organizacijam in toplotno pozdravljamo vse prebivalce novomeške občine za letošnji

29. OKTOBER —
NAŠ OBČINSKI PRAZNIK

AVTOPROMET —
TUZEMSKA ŠPEDICIJA

GORJANCI

NOVO MESTO — STRAŽA

Ena izmed PIONIRJEVIH sodobnih in velikih zgradb: preskrbovalni center v Mostah (Ljubljana) med gradnjo

Napitnica na cesti Pišce-Bizeljsko

Sosedje z obeh strani si bodo podali roke na bližnjici — Nova cesta je dobrodošla zlasti Piščanom — Od nje si obečajo tudi večji obisk turistov. Ljudem ni žal delovnih ur, ki so jih žrtvovali za to prometno pot

V soboto, 30. oktobra, bodo izročili prometu novo cesto Pišce-Bizeljsko. Sosedje z obeh strani bodo na bližnjici srečali na bližnjici med obema krajema. Na zdravili bodo prazniku občine Brežice, ponosni na uspehe, ki so jih dosegli z dograditvijo te prometne poti.

Vajenske nagrade potrjene

S posebnim odlokom je trebanjska občina zagotovila vajencem pravico do mesečne nagrade. Najmanjše nagrade smejo biti za vajence v prvem učnem letu 12.000 din, v drugem 16.000 in v tretjem 20.000 din ne glede na to, ali se vajenci uče v delovnih organizacijah ali pri zasebnikih. Odlok tudi dopušča pravico vajencem, da prejmejo nanamaj 60 odstotkov nagrade v gotovini.

Cesta, ki povezuje pišečko pokrajino z Bizeljskim, je dolga nekaj manj kot 5 kilometrov. Dobrodošla je zlasti Piščanom, ki jim je približala kraje na Bizeljskem in obsoletsko železnico. — Nova cesta je prinesla veliko dobrega zlasti vasi Podgorje, kjer so si ljudje že dolgo želeli boljše prometne zveze. Med največje pridobitve zadnjih let štejejo vasičani elektrifikacijo svojega kraja, zdaj pa bodo v knjigo napredka zapisali še cesto. — Piščani si od nove ceste obečajo tudi večji obisk turistov Lovski dom, ki so ga odprli pred nekaj tedni, bo gostoljubno sprejemal obiskovalce poleti in pozimi. Lovci ga že dobro poznajo in tisti, ki so se že kdaj ustavili v njem, se radi vračajo tja.

Piščani se zavedajo, da bo nova prometna pot nekoliko spremenila življenje in navede pri njih. Do sedaj so bili

vezani samo na Brežice, odslej pa bodo v marsičem osredotočeni predvsem na Bizeljsko, ker jih razdalja ne bo več ločila s sosedi.

J. TEPPEY

Zapelo je: „CVENK!“ in dinarček je...

Jožica, Zdenka in Darinka, tri deklice iz skromne delavske družine Turkovih, so v 6 letih znosile v hranilnik na KB Novo mesto že 99.036 din! Trije otroci, ki sicer ne živijo v izobilju, bodo znali vse življenje ceniti privarčevani dinar

Reklo je: »Cvenk!« in dinarček je zdrsnil v hranilnik. Kdo ga je dal? Morda mamica, morda očka, teta,

Boris Savnik ml. iz Adamičeve 10 v Novem mestu hodi v 8. razred osnovne šole Katje Rupena. Za svoja leta je hudo resen fant, pa tudi privarčeval je že precej

stric, dedek ali kdorkoli, ki je prišel na obisk. Ko je otrok svetlih oči prinesel pred gosta hranilnik in knjižico, obiskovalec, ki je bil ves presenečen, pač ni mogel odrediti otroku svojega prispevka. Mladi varčevalec se vendar obeta razviti v dobrega gospodarja! Dinar k dinarju, kovanec h kovanec,

bankovec h bankovcu in na hranilni knjižici se nabirajo tisočaki in desetstisočaki.

— Dober dan!, so Jožica, Zdenka in Darinka doma?

— So, so, kar naprej! me je prijazno povabila tov. Turkova iz naselja nad mlino.

Pred menoj sede Jožica (10 let), Zdenka (12 let) in Darinka (11 let). Pripovedujejo:

— Najprej smo hranile za hladilnik in za očka. Skladiščnik je pri Pionirju in bi moral plačati, če bi mu ob letu kaj manjkalo. Pa ni bilo še nikdar treba in tudi hladilnika ne bomo kupili. Tako pravi mama in dodaja: »Ko le za kruh ne bi zmanjkalo!«

— Kdaj ste začele varčevati?

— Zdenka je bila stara 6 let, ko ji je dal očka za rojstni dan nekaj stotakov in naročil: »Hrani, Zdenka! Počasi se bodo nabrali tisočaki!«

Zdenka je poslušala očkov nasvet. 9.1.1959 je naložila pri KB Novo mesto na knjižico 500 din in dobila hranilnik. 8. aprila istega leta so vse tri sestre odnesle na banko novo vlogo: 644 din. Takrat je bil to velik denar, še zlasti za Jožico, Zdenko in Darinko, ki jim je bilo takrat 4, 6 in 5 let.

— Zakaj porabite prihranke? Punčke se ob tem vpra-

šanju nasmihaajo in ne vedo kaj reči, pa jim priskoči na pomoč mamica:

— Včasih je knjižica v pomoč vsej družini, včasih pa tudi Jožici, Zdenki in Darinki, kadar potrebujejo za čevlje, za obleko ali kaj podobnega.

— Koliko hranilnikov je pri hiši?

— Samo eden in samo ena knjižica. Oboje je na Zdenki no ime, ker je najstarejša. Vse tri dajemo denar v skupen hranilnik, vsake 3 ali 4 mesece pa nosimo na banko.

— Srečko Veber iz Zabje vasi 27 šteje med najmlajše varčevalce. Stiri leta je star, hranilnik pa je dobil pred pred dvema letoma od stare mame.

— Hranilnika pa nimam jaz, pri stari mami je zaklenjen! je moško povedal.

— Zakaj pa je pri stari mami?

— Zato ker ona največkrat da dinarje!

Srečko je zdaj fantiček, toda vsak kovanec sproti spusti v hranilnik. Iz njega bo postal še dober varčevalec.

— Kaj boš s privarčevanim denarjem, Sergij?

— Se ne vem, na knjižici pa imam 16.000 din.

— In v hranilniku?

— Kakšnih 2000 din bo!
— Kdaj in zakaj si začel varčevati?

— Takrat še nisem hodil v šolo, zdaj pa hodim v 5. razred. Očka mi je prinesel hranilnik. Svetal je bil, jaz pa majhen, pa sem začel metati vanj dinarčke.

— Se izplača?

— Seveda se! Pred tremi leti sem si za 16.000 din prihrankov kupil kolo. Vse kar jejo mi očka, mamica in stari očka. Ne zapravljam, malokdaj grem v kino in tudi v slaščičarno ne hodim! Dobim dam v hranilnik. Da-

— Ze 8. leto teče, odkar varčujem, je povedal Boris Savnik iz Adamičeve 10 v Novem mestu. — Zakaj sem začel, se ne spominjam več dobro. Zdi se mi, da sem videl hranilnik pri bratranču v Ljubljani in si ga zaželel. Takrat sem hodil v prvi razred.

— Od kod so prihranki?

— Kadar kdo pride na obisk, se me spomni. Najboljši vir so dedki in tete

Pionirji in mladinci! Varčujte in vlagajte pri

svoje prihranke hkrati tudi dobro in gospodarno upravljajo.

Turkovi Zdenki je naročil očka: »Hrani, Zdenka! Počasi se bodo nabrali tisočaki!«. Zdenka skupaj s sestricama že 6 let nosi prihranke v banko.

● Za 31. oktober, svetovni dan varčevanja, naj velja naša iskrena čestitka vsem mla-

14.326 varčevalcev ima pri KB Novo mesto za letošnji 31. oktober, svetovni dan varčevanja, na hranilnih knjižicah 994 milijonov in 760 tisoč din prihrankov. Letos izplačane obresti varčevalcem bodo znesle okoli 10 milijonov din.

Tudi varčevanje je letos preživelo svojo krizo. Pred reformo so ob govoricah, da bo denar zamenjan, nekateri hoteli dvigati privarčevane zneske. V KB Novo mesto je bilo samo v juniju letos dvignjenih za 37 milijonov din prihrankov, toda konec septembra je bilo spet za 92 milijonov din več vlog kot dvigov. Zdrava pamet je zmaga!

Med 14.000 varčevalci je kakšnih 8.500 mladih, ki imajo naloženih približno 360 milijonov din prihrankov. Na mladini gradimo bodočnost, zato ta sestavek ob dnevu varčevanja posvečamo mladim varčevalcem z iskreno željo, da bi jih bilo vedno več!

Takšen pa je najmlajši varčevalec pri KB Novo mesto, 4-letni Srečko Veber iz Zabje vasi 27

★ Najuspešnejši mali oglaš: v domačem tedniku! ★

ter strici. Tudi mamica in očka nista izjema.

— In kako obrneš prihranke?

— Za privarčevani denar sem si do zdaj kupil smuč, kolo in fotoapar. Kadar gremo na dopust, primaknem tudi jaz kakšen znesek, če gremo na izlet prav tako, zdaj pa zbiram za transistorski sprejemnik. 25.000 din je že na hranilni knjižici, 10 do 15 tisoč pa jih bo še treba zbrati. Do konca šolskega leta bo, tako upam, »plan« izpolnjen! ...

Malega Sergija Thorževskega je te dni kuhal prehlad. Družbo mu je delal stari oče Sergij Thorževski, ki vnučku primakne marsikateri dinar, katerega ta spusti v hranilnik in odnese nato na knjižico v novomeško KB...

dim in odraslim varčevalcem! Zelimo, da bi bilo vedno več njim enakih! V tem je veliko poročilo, da bomo uspešno prebrodili reformo in da se bo povečala vrednost dinarja, našega plačilnega sredstva!

J.M.

40-letnica na Otočcu

V okviru 600-letnice Novega mesta in 20-letnice osvoboditve je v ponedeljek zvečer priredila na Otočcu tovarna zdravil KRKA sprejem za 53 jubilarov — farmaceutov, ki so diplomirali leta 1925 v Zagrebu. Na sprejem so prišli jubilarji iz vseh naših republik in celo iz Bolgarije. Gostje so si v torko ogledali tudi Novo mesto in obrate tovarne zdravil.

Pomoč šolstvu - najučinkovitejša investicija

Ali ne bi s tem pripevali k zvišanju produktivnosti teh staršev, ker bi jih razbremenili skrbi za njihove otroke v času, ko so oni zaposleni? Priporočilo v tej smeri je bilo sprejeto, toda ostalo je žal samo pri priporočilu.

Nizek odstotek učencev, ki končajo osnovno šolo, oziroma še nižji odstotek tistih, ki jo končajo v 8 letih, postavlja pred nas odgovorno nalogo izboljšati materialne pogoje šolstva, skrbeti za strokovno usposabljanje učiteljev, hkrati pa tudi vzpostaviti pravilen odnos do šolstva s strani vseh organov in organizacij kot tudi s strani slehernega občana. Predvsem mislim tu na odnos staršev do šole in izpolnjevanja obveznosti, ki jih šola nalaga učencem. Gre za pre-

vzgojo staršev. Mnogo učencev, zlasti na podeželskih šolah, ne konča osnovne šole, ker jih starši preveč obremenjujejo z domačim delom, drugod zopet zato, ker starši ne privzgajajo učencem delovnih navad, in čuta odgovornosti za kvaliteto opravljenega dela. Vsem mora biti jasno eno: Učenje je delo; vsako delo zahteva svoj čas, svoj delovni red in seveda tudi počitek. Učenec mora imeti dovolj časa za domače učenje, mora imeti doma svoj delovni red in seveda tudi čas za sprostitve in razvedrilo. Vse to mu moramo zagotoviti, če hočemo, da bo pri učenju uspeval, da bo šolo uspešno končal. Prav v uveljavljanju takega pojmovanja domačega učenja in odnosa do šole pa bi morale krajevne organizacije

storiti mnogo več kot so doslej. Če so doslej ponekod mlade, razvijajoče se gospodarske organizacije, zaposlovalce nove delavce z nedokončano osnovno šolo, potem je potrebno staršem jasno in glasno povedati, da moderna industrija zahteva izobraženega delavca, da gospodarska reforma sili gospodarske organizacije k naglemu zviševanju produktivnosti, ne s povečanjem števila zaposlenih, ampak z boljšo organizacijo dela in s kvalitetnejšim delom na slehernem delovnem mestu. Prav v tem pogledu pa vsi, prav vsi, lahko marsikaj storimo in moramo storiti, če naj bomo aktivni soustvarjalci in realizatorji reformnih prizadevanj.

Če šole II. stopnje delujejo v nekoliko boljših kadrov-

skih pogojih, potem sta njihovo materialno stanje in financiranje še bolj pereč problem. Vključevanje šol II. stopnje kot strokovnih šol v prizadevanja za prilagajanje vsebine in metod dela zahtevam razvijajoče se proizvodnje in potrebam družbenih služb poteka počasi delno zaradi neustreznih materialnih pogojev, delno zaradi neizdelanih sodobnih učnih programov. Prav tu je nujno hitrejša in učinkovitejša delo za šolstvo pristojnih republiških organov. Interni dogovori med posameznimi vrstami šol ne morejo biti niti nadomestilo novega učnega programa, niti ne morejo biti porok za pravilno orientacijo v delu, ker izhajajo bolj iz trenutnih situacij in potreb kot pa iz proučenih zahtev proizvod-

nje in družbenih služb ter proučenih fizičnih in psihičnih zmogljivosti učencev v tej starostni dobi.

Vsekakor drži eno: na področju šolstva moramo iskati notranje rezerve — ne v zmanjševanju sredstev za šolstvo, ker jih ima že tako premalo —, ampak v večji učinkovitosti vzgojno-izobraževalnega dela. To pa bomo dosegli predvsem z bolj nagnjenim urejanjem materialnih pogojev dela, s hitrejšim strokovnim usposabljanjem učiteljev, z urejenim sistemom financiranja in razvijanjem samoupravljanja v naših vzgojnoizobraževalnih zavodih, z racionalizacijo vsega dela, ki ga morajo opravljati šole. Tu mislim predvsem na tisto delo, ki ga morajo šole opraviti poleg svojega pedagoškega dela. Omejiti bo potrebno razne zahteve upravnih in bančnih služb ter raznih organizacij, ki nenehno terjajo od šol

razna poročila, analize, statistike ter jih obremenjujejo s številnimi, povsem nepotrebnimi izdatki. Seveda bo v zvezi s tem potrebno spremeniti marsikatero predpise. Priprave za to so v teku in posebne republiške komisije pripravljajo tozadevne predloge.

Spremeniti bo potrebno način financiranja šolstva, tako da mu bo zagotovljen stabilen vir dohodkov, ki bo ločen od občinskega proračuna in mu bo zagotavljal ustrezen delež v delitvi narodnega dohodka. Šele tak način financiranja bo zadosten na materialna osnova za hitrejši razvoj samoupravljanja v naših vzgojnoizobraževalnih zavodih.

Težnje gospodarske reforme na področju šolstva pomenijo boljše kvaliteto pouka, hitrejšo končevanje študija in še boljše organizacijo dela.

Razstava plaket in medalj Vladimira Štovička

V sredo, 20. oktobra 1965, je bila ob 18. uri v Dolenjski galeriji odprta razstava del akademskega kiparja in medaljerja Vladimira Štovička. Ob napovedani uri se je v spodnji dvorani galerije, kjer mojster razstavlja svoja dela, zbralo veliko število ljubiteljev umetnosti in avtorjev prijateljev, ki so s svojo prisotnostjo dali poudarka ne samo prvi avtorjevi razstavi v Novem mestu, temveč tudi prvi javni manifestaciji ob proslavi občinskega praznika Novega mesta v njegovem jubilejnim letu.

Med prisotnimi smo poleg predstavnikov novomeške občine: predsednika Sergeja Thorzevskega, podpredsednika Andreja Grce, tajnika Francija Kuharja, načelnika Jožeta Suhadolnika in drugih opazili tudi našega generalnega konzula v Celovcu tov. Franca Pirkoviča, odličnega hrvatskega književnika in člana Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu Gustava Krkleca, književnika Jaroslava Štovička, kiparjevega brata in njegovo hčer kiparko Vladimiro Štovičko, predstavnik kolektiva IKOM iz Zagreba N. Jurčiča in D. Benca, urednika »Novosti« iz Sarajeva E. Cengića itd. Od ožjih kiparjevih rojakov se je otvoritve razstave udeležil tudi starosta slovenskih znanstvenikov univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar. Posebej vidna je bila številna udeležba predstavnikov sosednje občine Krško, tako skupščine kot tamkajšnjih kulturno prosvetnih, političnih in družbenih organizacij.

Umetnika so počastili tudi njegovi prijatelji iz Kranja, ki so mu prinesli sopek gorjenjskih nageljnov in rožmarina z vabilom, da razstavo svojih del iz Novega mesta prenese tudi v Kranj.

Po otvoritvi je konserva-

tor Republiškega zavoda za spomeniško varstvo tov. Ivan Komelj zbranim občinstvu predstavil avtorja kot umetnika in vrednotil pomen njegovega umetniškega ustvarjanja.

Vso razstavo in ves potek pri otvoritvi je posnela zagrebška televizija in jo v svoji četrtkovni oddaji tudi objavila, zakar ji velja še

Življenjska in umetniška pot Vladimira Štovička

Morda je dobro premišljena poteza Dolenjske galerije in ne le goli slučaj odločil, da v letu obletnice našega mesta odpiramo v Dolenjski galeriji tudi razstavo Vladimira Štovička, kiparja in predvsem medaljerja. V medaljerstvu so namreč dolenjski rojaki dosegli zavidljivo evropsko kvaliteto in zato naj bo pričujoča Štovičkova razstava v Novem mestu tudi spomin na veliko medaljersko tradicijo in hkrati tudi opozorilo na nezavidljivo mesto, ki ga ima medaljerstvo pri nas danes.

Ker se le redko srečujemo s samostojnimi medaljerskimi razstavami, ne bo odveč, če najprej spregovorimo ne-

posebej zahvala in priznanje. Kipar Vladimir Štoviček se je ob koncu vsem udeležencem in dolenjski galeriji toplo zahvalil, potem pa s svojimi prijatelji in častilci posedel še kako urico v prijetnem razgovoru, kjer so ga s primernimi nagovori počastili še akademik Gustav Krklec, dr. Mihajlo Rostohar, v imenu Gorenjcev pa tov. Kapus.

Naslednjega dne si je razstavo ogledal republiški sekretar za prosveto in kulturo tov. Tomo Martelanc, ki se otvoritve zaradi nujne zadržanosti ni mogel udeležiti.

Tovariš Ivan Komelj je ob tej priložnosti o umetniku in njegovem življenju povedal tole:

kaj o medalji in medaljerstvu. Na razstavi vise okrogli in ovalni formati; okrogli so medalje, pravokotni plakete, oboje skupaj pa je meda-

ljerstvo, če govorimo o kiparski tehniki in vsebini medalj ali plaket. V pretežni meri so na njih reliefno upodobljeni portretiranci. Modelirani sta lahko obe ali samo ena plat medalje. Na eni strani je navadno portret z napisom, na drugi besedilo z ali pa brez dodatnega emblema. Medalja ali plaketa je že po izraznem značaju ali funkciji svečana, slavnostna, jubilejna, spominska; je predvsem diploma. Če je portretna, zahteva od portreta verno podobnost, čeprav samo fizično, tako kot na kovancih, znamkah ali sploh diplomah.

Medalje je poznal že antični Rim, ponovno jih oživi renesanca; medaljerska produkcija se nadaljuje v 17. in 18. stoletju. Eden velikanov medaljerstva 18. stoletja pa je naš rojak Šega. Tudi v 19. stoletju ni v vladarskih družinah pomembnejšega dogodka — rojstva, krsta, poroke, smrti — ali v javnem življenju — kongresa, razstave ali druge slavnosti, ne da bi jo počastili in ohranili v spominu z medaljo ali plaketo.

(Nadaljevanje na 16. str.)

Miroslav Kugler: DEKLICA (1965)

Ob XIII. zborovanju slovenskih zgodovinarjev

V petek, 22. oktobra, so se v Novem mestu zbrali slovenski zgodovinarji na svojem XIII. zborovanju. Zbrane udeležence je pozdravil predsednik občinske skupščine tov. Sergij Thorzevski, jim zaželel dobrodoščilo in na kratko opisal historične in kon-

servatorske probleme Novega mesta. Zborovalce sta pozdravila še zastopnika društva zgodovinarjev Jugoslavije in slovenske podružnice Arheološkega društva Jugoslavije. Nato je akademik dr. Milko Kos prebral svoj referat o ustanovitvi Novega mesta, v katerem je z novimi dognanji orisal nastanek mesta na področju, ki je že pred ustanovitvijo mesta bilo dokaj gosto naseljeno in v virih tudi izpričano. V popoldanskem zasedanju je kustos Dolenjskega muzeja Tone Knez s preglednim referatom in s slikovnim gradivom predstavil življenje na področju Novega mesta in širše Dolenjske v prazgodovini in v antiki. Za njim je konservator Drago Komelj spregovoril o umetnostnem profilu Novega mesta. Zajel je vse zvrsti likovnega ustvarjanja, podrobneje pa je opisal arhitektonske spomenike in konservatorske posege v starem mestnem jedru.

Po končanem zasedanju prvega dne zborovanja je ob 19. uri v Dolenjski galeriji sprejel udeležence zborovanja predsednik občinske skupščine, nato pa je bila udeležencem zborovanja na čast odprta razstava slik starih mojstrov iz nekdanjih galerij dolenjskih gradov. Vodstvo po razstavi je prevzel Drago Komelj, ki je razstavo tudi tematsko pripravil.

Drugi dan zborovanja se je pričel z referatom dr. Pavla Blažnika o posebnostih starejše agrarne strukture na Dolenjskem. Njegov slikovit pregled tega malo raziskane problema je dal presenetljive rezultate, ki jih je dosegel s podrobnim študijem. Naslednja referenta poj. Janko Jarc in dr. Tone Ferenc, sta predavalna o položaju Novega mesta in Dolenjske v jeseni 1943. Prvi je s politične, drugi pa z vojaške plati osvetlil stanje na Dolenjskem v času kapitulacije Italije in nemškega vdora. Z uporabo najnovejših virov, predvsem iz Inozemskih arhivov, sta oba referenta navedla vrsto popolnoma novih dejstev, vojaške operacije na Dolenjskem pa vključila v evropski okvir.

Po končanem dopoldanskem delu zasedanja se je delovni predsednik zborovanja dr. Ferdo Geštrin spomnil šestdesetletnice, ki jo predsednik Zgodovinskega društva, naš rojak Novomeščan doktor F. Zwittler, praznuje prav v Novem mestu. Vrednotil je njegovo znanstveno in pedagoško delo ter mu v imenu vseh zborovalcev iskreno čestital, nakar mu je študentka zgodovine izročila šop nageljnjev.

Popoldanski del zborovanja je bil posvečen pouku zgodovine na šolah. Prof. Mavricj Zgonik je prebral svoj referat o pisanih virih pri pouku zgodovine. Nasledel je vrsto primerov, kako se lahko z raznimi viri in predvsem s slikovnim gradivom popestri predavanje zgodovine, pri učencih pa doseže večje zanimanje za ta predmet. Po vsakem predavanju se je razvila živahna diskusija, v kateri so diskutirali še dopolnjevali ali pa tudi korigirali izrečene misli. Vsi referenti so bili res kvalitni in so prinesli obilico nove-

ga gradiva in novih dognanj, ki nekatere probleme postavljajo v popolnoma novo luč, kar je poudaril v zaključni besedi tudi delovni predsednik zborovanja.

Zborovanja se je udeležilo 120 zgodovinarjev iz vseh krajev Slovenije, med njimi tudi nekaj študentov zgodovine iz seminarja za zgodovino ljubljanske univerze in pedagoške akademije v Mariboru. Posamezna predavanja pa so poslušali tudi nekateri Novomeščani, ki jim je zgodovina mesta še posebej pri srcu. Organizacija zborovanja, ki je bila v rokah odbora Zgodovinskega društva za Slovenijo in Dolenjskega muzeja v Novem mestu, je bila brezhibna.

Tretji dan zborovanja, v nedeljo 24. oktobra, je bila na programu strokovna ekskurzija, na kateri so si udeleženci s primerno razlago ogledali kartuzijo Pleterje, kostanjevski samostan in Gobjuovo galerijo v Kostanje-

vici, rezultate arheoloških izkopavanj v Drnovem in muzejske zbirke v breziškem gradu.

Lepi dnevi, prijetno počutje v Novem mestu in dobra organizacija so pripomogli, da je XIII. zborovanje slovenskih zgodovinarjev odlično uspelo.

T. K.

PIONIRJI MODERNEGA OBLIKOVANJA

V knjigi s tem naslovom nam avtor Nikolaus Pevsner razloži značilna obdobja v arhitekturi in slikarstvu od prve polovice prejšnjega stoletja do dvajsetih let (in še malo dlje) tega stoletja. V tej študiji opozori avtor na vse važnejše pojave, ki so vplivali na nadaljnji razvoj oblikovanja v arhitekturi in slikarstvu. Slovenskemu bralcu je knjigo pred kratkim predstavila Mladinska knjiga v zbirki Kozmos.

ZAHVALA

ZGODOVINSKO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO se ob zaključku zborovanja slovenskih zgodovinarjev v Novem mestu v dneh od 22. do 24. oktobra toplo zahvaljuje vsem, ki so prispevali, da je zborovanje potekalo na dostojni višini, v popolnem redu in resnično prazničnem vzdušju. Predvsem gre zahvala Skupščini občine Novo mesto in njenim predstavnikom za uvidno pomoč, uredništvu Dolenjskega lista za veliko pozornost in Dolenjski turistični zvezi za poklonjene prospekte. Prav tako velja vsa zahvala delovni skupnosti Dolenjskega muzeja, ki je nosila vse breme organizacije našega zborovanja in ga tako skrbno in zadovoljno izvedla.

ZGODOVINSKO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO

Mladina najraje sega po knjigah

V breziški knjižnici so imeli letos 9.850 obiskovalcev — Nabava novih del je skromna in dolgoletnim bralcem že primanjkuje čtiva — Bralci se radi zadržujejo tudi v čitalnici — Do knjig in revij imajo prost pristop

Knjižnica v Brežicah je ena tistih ustanov, ki žive tiho, skoraj neopaženo življenje. Kdor le poredkoma zaide vanjo, kar ne more verjeti, da odnašajo njeni obiskovalci s seboj na tisoče

Djambo rafiki

Z mednarodno odpravo, imenovano »Karavana prijateljstva po Afriki«, ki je osmega marca 1962 odšla iz Beograda proti afriškim deželam, je bil tudi znani jugoslovanski publicist in svetovni popotnik Tibor Sekelj. Na dolgi poti v tuje dežele, a med prijateljska ljudstva, je nabral polno torbo izkušenj in zapiskov. Po vrnitvi domov je zapiske uredil v potopis, pridal več originalnih fotografij in tako je nastala ena najboljših potopisnih knjig o afriških deželah z naslovom »Djambo rafiki«. Za slovensko javnost je knjigo prevedla Tita Škerlj — Sojar, izdala pa jo je Mladinska knjiga v zbirki Globus.

knjig, ki bogatijo njihovo kulturo. Letos je zabeležila breziška knjižnica že 9.850 obiskovalcev, ki so prebrali 19.638 knjig. Kljub temu, da so novi prostori in udobnejši kot prejšnji, je obisk nekoliko manjši. Na to vpliva oddaljenost od središča mesta in zaradi tega se je spremenila tudi struktura bralcev. V knjižnico zahaja manj osnovnošolskih otrok, povečuje pa se število bralcev iz vrst gimnazijcev.

Med bralci prevladuje mladina, katere je kar 78 odstotkov. Če analiziramo sestav odraslih obiskovalcev knjižnice ugotovimo, da je med njimi 8 odstotkov intelektualcev, 6 odstotkov delavcev, 1,5 odstotka kmetov in 6,5 odst. ljudi iz drugih poklicev.

Knjižnica ima tudi čitalnico, v kateri se največ zadržujejo učenci in odrasli, ki ob knjigah in revijah čakajo na odhode avtobusov. Tudi dijaki se zelo radi ustavijo tam, da pregledajo novi-

ce v periodičnem in dnevnem tisku.

Z nabavo novih knjižnih del v ustanovi niso zadovoljni, ker si mnogih novitet ne morejo privoščiti. Knjige so v zadnjem času vedno bolj drage in zaradi pomanjkanja denarja perspektive glade tega niso rožnate. Dolgoletni bralci se že zdaj prirožujejo, da jim zaradi skromne nabave novih del zmanjkuje čtiva.

Smiljan Rozman: BRUSAČ

»Brusač« je osma zapovrstna knjiga enega najvidnejših predstavnikov slovenskega mladega pisateljskega rodu Smiljana Rozmana. V njej Rozman opisuje življenje in srečanja Stefana Matuša, cigana, partizana, brusača, kvartopirca in obupanca in spet preseneti s svojim načinom klenega pisanja. Delo je v opremi Jožeta Čiuh pred kratkim izdala Mladinska knjiga v zbirki Zepna knjiga Zenit.

OB LETOŠNJEM 29. OKTOBRU

Prebivalci novomeške občine slavijo jutri svoj občinski praznik, ki je še posebej tudi praznik samega Novega mesta: 29. oktober, spomin na ustanovitev Prve novomeške partizanske čete leta 1941 na Frati. Praznik največje dolenjske občine pa je vsako leto hkrati tudi pregled doseženih uspehov in prizadevanj za boljše življenje njenih prebivalcev. Zlasti med zadnjim in letošnjim praznikom je novomeška občina dosegla veliko novega, s čimer proslavlja hkrati tudi 600-letnico svoje ustanovitve in dvajsetletnico osvoboditve. Zato smo ob tej priložnosti prosili tovariša Sergija Thorževskega, predsednika občinske skupščine Novo mesto, da nam je odgovoril na nekaj vprašanj:

Tovariš predsednik, v čem je poseben poudarek letošnjega občinskega praznika Novega mesta in novomeške občine?

Letošnje praznovanje občinskega praznika ima posebno obeležje prav zaradi 600-letnice ustanovitve Novega mesta in 20-letnice

osvoboditve naših narodov. Osvoboditev in nova družbena ureditev je omogočila naši občini in mestu nagel vsestranski

razvoj. Na to dejstvo morda zaradi izredne dinamike življenja včasih pozabljamo. Praznovanje, ki je potekalo skozi vse leto, je dajalo temu poseben poudarek. Jubilejema se pridružuje tudi vrsta delovnih uspehov, ki so realizacija večletnih prizadevanj. O tem pa je bilo že precej napisanega.

Opišite, prosimo, kakšno je stanje v občini v gospodarstvu po uvedbi gospodarske reforme? Kako uresničujejo delovne organizacije in občani načela reforme in kaj jih glede tega čaka v bližnji prihodnosti?

Ne bi še mogel dajati celotne ocene o stanju v občini po uvedbi gospodarske reforme, predvsem zaradi tega, ker je prete-

letošnje leto je tudi prvo leto izvajanja programa gospodarske reforme, katere končni namen je, da bi se čimprej uvrstili med razvite dežele v svetu.

V ta osnovna obeležja sodi tudi proslavljanje občinskega praznika Novega mesta in novomeške občine.

Pri njihovem reševanju pa bolj kot kdajkoli velja pravilo: »Kar lahko storiš

»Vsem občanom priskrbe čestitke za letošnji občinski praznik!« je topla želja predsednika občinske skupščine Sergija Thorževskega

danes, ne odlašaj na jutri!«. Če temu ne bo tako, bo prihodnost za nekatere delovne organizacije vse bolj meglena. Morda sem preveč kritičen. Treba pa je pri tem takoj poudariti, da omenjenih misli ne moremo posplošiti na celotno gospodarstvo v naši občini, saj je velika večina delovnih organizacij takih, ki se v vse večji meri prilagajajo novo nastalim pogojem gospodarjenja. Spodbudna je vsekakor ugotovitev, da je vsak dan več kolektivov, ki jim reševanje lastnih problemov pomeni usmeritev v boljše gospodarjenje. Vrsta možnosti pa je še, ki ostajajo delno neizkoriščene. V mislih imam večjo usmerjenost na poslovno sodelovanje med podjetji, specializacijo proizvodnje, na kooperacijo in na integracijo v širšem merilu.

V kaj so usmerjeni zdaj glavni napor občinske skupščine in kaj štejete za njene glavne naloge v tem in prihodnjem letu?

Ze dalj časa so med drugim napor občinske skupščine usmerjeni na vsklajevanje odnosov v našem gospodarskem in družbenem razvoju. Ta razvoj pa je bil nagel predvsem v zadnjih letih. Močna prizadevanja za krepitve naše materialne osnove so povzročila vrsto nasprotij v tem razvoju, ki postajajo vse bolj nevzdržna. Zaposlavljen je bil razvoj nekaterih družbenih in terciarnih dejavnosti. Sami ste lahko pričali, da tudi tu dosegamo določene uspehe in skušamo hitreje premagovati nastale težave. Vendar tudi to terja

svój čas, predvsem pa več sredstev. Mnogo je odprtih vprašanj, ki se morajo sistemsko urediti (šolstvo, socialno varstvo, komunalno gospodarstvo itd.), ker je sedanje odnose na teh področjih čas že prehitel. Rešitev tega pričakujemo v bližnji bodočnosti, ker nam je znano, da pristojni organi v širšem merilu pospešeno rešujejo ta vprašanja.

Na koncu mi dovolite, da vsem občanom čestitam ob občinskem prazniku z željo, da bi na svojem delovnem področju dosegali vse večje uspehe!

Sedem komisij za študij predkongresnih tez

V želji, da bi bila predkongresna dejavnost Socialistične zveze v novomeški občini kar najbolj odraz dejanskih potreb in stanja v družbenem razvoju, je občinsko vodstvo SZDL ustanovilo 7 komisij. Te razpravljajo o predkongresnih tezah glavnega odbora SZDL in jih prilagajajo našim razmeram. Med sedmimi komisijami se ukvarja ena z vprašanji idejnopolitičnega in kulturnoprosvetnega dela, druga z vpra-

šanji komunne in občine, tretja z delovnimi organizacijami, četrt z vprašanji urbanizacije in stanovanjske izgradnje, peta z organizacijsko političnimi vprašanji SZDL in njeno vlogo v krepitvi samoupravljanja, šesta z nekaterega idejnopolitičnimi vprašanji našega gospodarstva in gospodarskega sistema, sedma pa z družbenim položajem in aktivnostjo mladine.

OTOČEC OB KRKI bo v nedeljo počastil svoj praznik s posebnim slavljem

Tov. Slavka Becele-Ranković bo razvila prapor krajevne organizacije Zveze borcev — Ob stoletnici osnovne šole bodo odkrili tudi spominsko ploščo in odprli obnovljeni dom Partizana s slavnostno akademijo

Prebivalci mičnega Otočca ob Krki so sklenili, naj bo njihov krajevni praznik v tem letu vidnejši v okviru proslav občinskega praznika, 20-letnice osvoboditve in 600-letnice ustanovitve Novega mesta.

V nedeljo, 31. oktobra 1965, slavijo zato:

— 100 letnico ustanovitve osnovne šole;

— odkritje spominske plošče na šoli v počastitev 100-letnice šole in spomin na najvažnejše krajevne zgodovinske dogodke iz časa revolucije in v počastitev žrtev v času revolucije;

— razvitje prapora krajevne organizacije ZB, kateremu bo kumovala domačinka Slavka BECELE, sedaj dr. RANKOVIČEVA;

— otvoritev obnovljenega kulturnega doma s slavnostno akademijo.

K slavnostnemu praznovanju v nedeljo, 31. oktobra, ob 10. uri vabijo krajevne organizacije vse domačine, posebno še one, ki živijo izven domačega kraja, vse živeče učitelje, ki so službovali na tej šoli, goste z območja občine

in z ostale Dolenjske ter živeče borce, ki so v času revolucije preživljali težke in slavne dni z domačini na tem območju.

Z urejevanjem komunalnih zadev: poti, kanalizacije, vodovoda, šole, kulturnega doma, stanovanjskih in gospodarskih zgradb, turizma in gostinstva se Otočec s svojim okoljem razvija v gospodarsko in kulturno naprednejše naselje, ki ga prav radi in množično obiskujejo domači in tuji turisti. Se posebno privlačen je grad Hotel Otočec s čudovito prirodno lepoto, do katere nas pripelje lepo urejena avtomobilska cesta, ki je odprla Dolenjski vrata v svet.

Domačini so ponosni tudi na svojo popolno osnovno šolo, s katero jim je dana možnost za vključevanje v razne delovne odnose in v nadaljnje izobraževanje. Zavzemajo se še za to, da bi bili najmlajšim iz oddaljenih naselij tega območja čimprej omogočeni lažji pogoji prihodov do šole, ker je 10 in tudi 16 km dolga dnevna pot v

šolo in nazaj za njih tako utrudljiva, da jim zmanjšuje sposobnosti za aktivno sodelovanje pri pouku. Morda, pravijo, bodo tudi to kmalu uredili s pomočjo vseh zainteresiranih staršev in pristojnih organov.

Na veselo svidenje vabijo za nedeljo —

družbene organizacije

Otočec pri Novem mestu

Nasprotujoča si pojmovanja reforme, na katera naletimo včasih v praksi pa opozarjajo na to, da del naših proizvajalcev in občanov še vedno povsem ne razume vsebine reforme. Nevarno so razne oblike samozadovoljstva ob tehnokratskem izračunu stanja po spremeni delitvi dohodka v posameznih delovnih organizacijah, prav tako kot tudi prevelik pesimizem in čakanje na rešitev izven delovnega kolektiva.

Gospodarska reforma pomeni med drugim tudi nujnost spreminjanja naše strukture proizvodnje po zahtevah tržišča. To pa ni enkratni posel, niti »akcijska« naloga. Bojim se, da vse premalo ocenjujemo reformo kot proces, ki terja določeno preusmeritev v našem dosedanjem delu in mišljenju. Vrsta novih vprašanj in problemov se odpira vsak dan.

0 poteh in stranpoteh kmetijstva v novomeški občini

Kmetijstvo je razen industrije najvažnejša panoga v novomeški občini. Če bi ga merili po tem, da se z njim preživlja 43 odstotkov prebivalstva (natanko 20.082), bi bilo prav gotovo pred industrijo, ker pa ima manjši narodni dohodek, je na drugem mestu.

Dohodek kmetijcev bi bil gotovo večji, če bi upoštevali razliko med skupno in prodajno ceno pridelkov, da je izračunan katastrski dohodek manjši od dejanskega in da se vrednost kmetijske proizvodnje v celotni vrednosti proizvodnje samo enkrat izraža. Lani je kmetijstvo ustvarilo 9,322 milijarde din ali 17,6 odstotka družbenega bruto produkta, od tega družbeni sektor 24,3 in zasebni 75,7 odstotka.

Prebivalstva, ki se preživlja s kmetijstvom, je čedalje manj. V zadnjih štirih letih se je zmanjšalo za 17 odstotkov. Ljudje so se odseljevali v mesto in se zaposlovali v podjetjih. Selitveni proces je bil največji na šmarješkem in žužemskem območju.

KORENINE SO V ZAKRASELEM SVETU

Podatki, da je največ travnikov in pašnikov in kar 7 odstotkov manj njiv in vrtov, kažejo, da prevladuje v občini zakrasi svet. Stevilni pašniki in travniki dajejo možnost živinoreji, zato je ta na prvem mestu v kmetijskem gospodarstvu.

Nerazvito zasebno kmetijstvo nima večjih možnosti za napredek. Donosejše bi bilo, če bi pogostneje menjali kulture na obdelovalnih površinah, ki bi jih bilo treba hkrati bolj izkoristiti. Čistih kmečkih in mešanih gospodarstev je v občini 7.881. Največ (31 odst.) jih premore do 2 ha zemlje. Posestev, ki imajo 10 do 20 ha, je 1.894 ali 25 odstotkov. Spriče tolikšne razdrobljenosti seveda dohodek zasebnega kmetijstva ni tak kakršnega bi želeli.

Proizvodnja v zasebnem sektorju je pretežno naravnega značaja. Tržnih viškov je malo. 1963 so zadržale odkupne 5 odstotkov kosmate proizvodnje zasebnega kmetijstva. Pridelke pošljejo zasebniki tudi neposredno na trg.

KMETIJSTVO PREMALO DAJE

Družbeno kmetijstvo je v zadnjih letih doživelo vrsto reorganizacij. Ob zadnji sta se združili kmetijski zadrugi v Novem mestu in Dolenjskih Toplicah s kmetijskim posestvom v Novem mestu. Od preostalih treh kmetijskih delovnih organizacij nosi glavno breme družbenega pridelovanja kmetijska zadruga v Novem mestu.

Največ tržnih presežkov daje tudi po reorganizaciji živilodreja: zasebni sektor 70 in družbeni sektor 75 odstotkov svoje prireje. Proizvodnost pa je povprečno zelo nizka. Tako dobimo od krave samo 1500 kg mleka letno,

medtem ko je letni prirastek 100 do 120 kg pri živi teži. Krav in mlade živine je vedno manj.

Poljedelstvo ne pride do zavirljivo velikih hektarskih pridelkov. Pridelki belih žit se giblje med 15 in 20 stoti, koruze med 20 in 25, krompirja okoli 145, sena med 25 in 30 tona detelje med 45 in 60 stoti na hektar. Tudi sadjarstvo in vinogradništvo hromita v zaostlosti in ekstenzivnosti. V družbenem sektorju sta ti dve panogi zastopljena.

Družbena kmetijska proizvodnja je v zadnjih letih znatno napredovala, pretežno po zaslugi investicij in dolgoročnejših načrtov. Toda predvidevanja se kljub dobrim računom niso izpolnila. Namesto o dobičku se govori o izgubah. Te so največje na obratih, ki so za kmetijstvo najvažnejši, med drugim farma bekono v Zalogu in farma molznice v Jurki vasi. Kaže torej, da pri načrtovanju kmetijskega gospodarstva le ni bilo vse upoštevano.

Analize so pokazale, da se dela izguba ob predragi krmi in velikih prevoznih stroških. Proizvodnja je torej zgrešila ekonomsko utemeljitev, kar je razvidno tudi iz ugotovitve, da je lastna cena prirastka v Jurki vasi 773 din kg, prodajna (po odpravi premij) pa 540 din.

Proizvodni objekti so bili zgrajeni s predvidevanjem, da se v njihovi neposrednosti povečajo površine za pridelovanje krme. S krčenjem gozdov

DELOVNI KOLEKTIV HOTELA

GRAD OTOČEC

pozdravlja vse delovne ljudi novomeške občine za letošnji 29. OKTOBER

Pozdrav tudi vsem domačinom in gostom za nedeljsko srečanje na Otočcu ob 100-letnici domače šole in razvitju prapora Zveze borcev!

NA ZDRAVJE, DOLENJSKI STEKLARJI!

Na kraju, kjer stoji danes novomeška steklar- na, je bilo že leta 1000 pred našim štetjem pra- ilirsko žarno grobišče. Tisoč let pozneje pa so prav tukaj pokopavali svoje mrtve tudi Riml- jani. Najdena čaša izvira iz 2. stoletja našega štet- ja, ima pa jo muzej na Dunaju.

Bršlin, sredi oktobra 1965.

z visokega dimnika se že nekaj dni suklja bel- kast dim, kompresor za primarni zrak v pritličju osrednje zgradbe z žvižga- jočim bučanjem lovi sapo, tudi parne kotle v kotlar- ni so včeraj zakurili in danes so šobe pušile ogenj v temperne peči...

Vsak dan je v INISOVI steklarni majhna sloves- nost: danes steče ta agre- gat, jutri poženejo oni kompresor in pojutriš- njem... pojutrišnjem bo vzvalovila židka steklena masa v srcu giganta!

Cesto odpremo tako, da prerežemo svileni trak, ladja zaplava, ko tresčimo ob njen pramec steklenico šampanjca, generatorji v

Bilo je leta 1902. Jerneju Pečniku se je pri izko- pavanju rimskega grobišča v Bršlinu pri Novem mestu znašla pod rovnico čudovita steklena čaša. Ko jo je vzel v roke in si ogledoval na njej grški napis, ki pravi »Na zdravje!«, seveda ni pomislil, da bo prav na tem mestu čez dobrih šestdeset let teklo steklo v potokih. Simbolična lepota čaše se je čez skoraj dva tisoč let prelila v mogočnost indu- strijskega velikana, namenjenega prav – steklu!

elektrarni se zavrtje s pri- tiskom na gumb – ste- klarna, zbirka naprav in instrumentov, pa se za- ganja in ogreva tedne in tedne – saj bo tudi tekla potem neustavljivo: tri leta bodo v njej steklarji noč in dan mešali porcije, tri leta bodo gorilniki si- kali peklensko vročino v kadno peč in tri leta bodo diamanti rezali trdne, pro- zorne plošče...

Prijazni šef proizvodnje Radovan Gačša, diplomirani inženir kemijske te- hnologije, doma iz Beogra- da in zdaj že kar pravi Novomešan, pojasnjuje v lepi slovenščini. Pa pojdi- mo z njim od začetka:

Blesteče bele gore ob cesti v steklarno niso iz sladkorja, niti iz soli, am- pak tisoči ton »štrajzanta« – peska, ki so ga nekdanj in morda ga še danes, na- še gospodinjke uporabljale za čiščenje posode. Pred tisočletji so ga nanesele reke po vsej Dolenjski: najdemo ga pri Ljubenski gori, v Mokrem polju, pri Pletterjah in še kje drugje. Danes je to kremenčev pesek (kemično: silicijev dioksid – SiO_2), ki je naj- važnejša surovina za izde- lavo stekla. Bogata naha- jališča okrog Novega me- sta so narekovala, naj zra- ste steklarina prav tu...

Seveda sam kremenčev pesek še ni dovolj: v vi- soke betonske silose pred steklarno bodo vlaki in kamioni dovažali vsak dan tone in tone kavstične so- de (Na_2CO_3) iz Lukavca pri Tuzli, apnenec (CaCO_3) in dolomit ($\text{CaCO}_3\text{MgCO}_3$) iz različnih slovenskih kamnolomov, živec (fel- špat) iz Makedonije in

sulfat (Na_2SO_4) iz kemične tovarne v Šabcu. Nič več in nič manj kot 100 ton zmesi teh surovin bo po- žrla kadna peč vsak dan!

Pod silosi stoje avto- matske tehtnice, ki natanč- no odmerijo potrebno ko- ličino vsake surovine. Ena porcija zmesi tehta eno tono in ena izmerna ste- klarjev bo pretopila 35 porcij. Po tekočem traku in z dvigalom se zmes v posebni posodah (conta- inerjih) prenaša do zasip- nih strojev, do žrela nena- sitne kadne peči. Še pre- den bo prišla zmes v peč, pa bo analitski laboratorij sporočil, če so sestavine take kvalitete kot je treba. V drugih steklarnah lahko dajo laboratoriji te podat- ke komaj dva ali tri dni po tem, ko je steklo že ohlajeno!

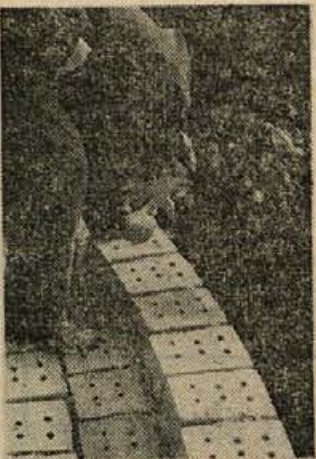
V kadno peč bruha z vsake strani po 15 KOR- TINGOVH gorilnikov ma- zutne plamene, ki segreje- jo zmes na 1500°C Celzija. Pri taki vročini pa se su- rovine tope kot vosek! Peč je znotraj prava dvorana: široka 5 metrov in pol, vi- soka več kot 3 metre, dol- ga pa skoraj 40 metrov! Vse stene so obložene s posebno ognjestalno ope- ko CORHART iz Francije, tla pa s ploščami DIDIER iz Nemčije. Take opeke so v peč vgradili 2700 ton. Naenkrat bo v njej 710 ton stopljenega stekla, ki bo stalo meter in 20cm na visoko.

Na koncu se peč razce- pi v štiri kanale, nad kon- cem vsakega kanala pa stoji črn stroj za vlečenje mase po načinu »FOUR- COULT« (furko). Stroj je izdelala poljska tovar-

na FABRYKA MASZYN SZKLARSKIH v tribunal- nem mestu Piotrkówu.

V komori pod takim strojem leži na stekleni gladini dobre tri metre dolga samotna šoba. Skoz- njo srka stroj raztopljeno steklo med azbestne valje navpično navzgor. Do dru- gega nadstropja hale se plošča že toliko ohladi, da

bele in 1 meter osemdeset široke plošče. Vsi štirje »furkoji« bodo na dan iz- vlekli več kot 16.000 povr- šinskih metrov 2 mm de- belega stekla. Če odšteje-

Takole so začeli graditi dimnik-velikan: prve opeke na tleh Bršlina

Kdo vse je sodeloval pri izgradnji steklar- ne? Res pisana vrsta zastavic plapolja nad veli- kanom v Bršlinu; opremo so dobavili iz Poljske (CEKOP), Zahodne Nemčije (KÖRTING, SIE- MENS, DIDIER), V. Nemčije, Francije (COR- HART), Švedske, Danske in Anglije (KENT). Gradila in montirala pa so tudi domača pod- jetja: PIONIR, EM Maribor, IMP Ljubljana, JUGOMONTAZA Zagreb, LITOSTROJ in RADE- KONCAR, TEKOL MARIBOR, GRADIS, SLO- VENIJA CESTE, SLOVENIJA - PROJEKT, ENERGOINVEST Sarajevo, ELEKTRONABA- VA Ljubljana, Tovarna emajlirane posode Celje, ELEKTRODVGALOV, ALPREM Kamnik, ZTP Novo mesto, Komunalno podjetje Trebnje, kr- ški in novomeški kovinarji, Vodna skupnost, VODOVOD, ROG in elektrotehnična podjetja iz Novega mesta, režijska grupa INISA; posred- nik z dobaviteljem iz Poljske pa je bil Indu- strijski biro z Ljubljane.

jo diamantni nož bliskovi- to odreže, vakuumski se- salec pa prime in položi na rezalno mizo, kjer jo obrežejo na velikost za prodajo.

Čim hitreje vleče stroj maso, tem tanjše bo stek- lo. Plošče iz bršlinske to- varne bodo lahko debele od 2 do 10 milimetrov, ši- roke 2 metra in pol, dolge pa 4 metre in pol. Do se- daj smo v Jugoslaviji iz- delovali največ 6 mm de-

mo lom in odrezke, bo to na leto 4 milijone površ- metrov ali 18.000 ton stek- la ali 3 milijarde in 500 milijonov din vrednosti. Pri vsem tem bo v ste- klarni zaposlenih pri pol- nem obratovanju samo kakšnih 320 ljudi, kar po- meni, da bo delež vsakega zaposlenega v kosmati vrednosti proizvodnje več kot 10 milijonov dinarjev.

Iz rezalnice bo steklo potovalo na posebnih vo- zličkih (kraksnah) na ka- mione ali pa v embalar- ni- co, kjer ga bodo za trans-

port z vlakom zabijali v lesene zaboje.

Kam neki bomo z vsem tem steklom? Samo ob letošnjem pomanjkanju stekla smo ga morali uvoziti 3 milijone površinskih metrov! Pan- čevska in novomeška ste- klarna bosta komaj za- dostili domače potrebe in šele ko bo prihodnje leto zgrajena nova steklarina v Lipiku na Hrvaškem, bo- mo lahko mislili na izvoz, za katerega pa se kupci celo iz Amerike že zdaj ponujajo. Meter stekla, debelega 2 mm, stane 600 din, debelejšje od 6 mm stane povprečno 4000 din, brušeno in polirano steklo, kakršnega bo bršlinska steklarina tudi delala, pa bo stalo 13.000 din. S ka- ljenjem in fino obdelavo ravnega stekla se šele za- čenja pravi razvoj steklar- ne, saj avtomobilska indu- strija, pohištvena industri- ja in gradbeništvo čedalje bolj povprašujejo po tem materialu.

Kvaliteto novomeškega stekla jamči visoka stro- kovnost zaposlenih: 84 jih je opravilo strokovno prakso v Pančevu in na Poljskem, 72 jih je konča- lo daljše strokovne tečaje; imajo 7 inženirjev, 20 teh- nikov, 2 pravnik in 4 ekonomiste. Stipendirajo še 6 ljudi. Za pričetek obratovanja pa je določe- na skupina 27 Poljakov in dva Nemca.

Naš sprehod skozi ste- klarno je trajal komaj dobro uro. Seznanili smo se vsaj v grobem s tem, kako nastane steklo – vendar boste takrat, ko boste sami obiskali ste- klarno, našli še tisoč za- nimivih in za proizvodnjo stekla zelo pomembnih po- drobnosti. Od energetske- ga centra, skozi zamotane kontrolne postaje, do pre- ciznega oblikovanja ša- motnih šob za »furkoje« se boste čudili spretnim steklarjem.

Za novomeški občinski praznik bo končno zažare- la prostorna kadna peč. Vsi smo veseli tega velike- ga koraka v industrijskem napredku Dolenjske. Ste- klarjem pa za njihovo zmago nazdravimo s staro grško čašo: »Na zdravje! Na zdravje!«

M. MOSKON

in z arondacijami zemljišč so bile po- trebe le delno krite. Mnogi so tedaj menili, da je boljše prenehati z aron- dacijami, ker da ostajajo te površine slabše obdelane kot tedaj, ko so jim bili gospodarji zasebniki. Toda dodati je treba, da je donosno le tisto kme- tovanje, ki lahko toliko izrablji zemlji- šča, kolikor je potrebno, ne da bi ime- lo pri tem dodatne stroške.

KAJ PA POGODBENO GOSPODARJENJE?

Tudi v pogodbenem pridelovanju niso bile izrabljene vse možnosti. Kme- tijske organizacije so sicer spodbu- diti zasebnike, da so se začeli oskrbo- vati z boljšim semenjem, umetnimi gnojili, začeli polja boljše obdelovati in tako povečevati pridelke; toda ko- operacija je zajela premalo kmetov, pa še to so bili posestniki s po 6 ali več ha obdelovalne zemlje. Manjših posestnikov pa v pogodbeno pridelo- vanje niso pritegnili.

Pomembna je postala tudi pogod- bena reja živine. Kmetijske organiza- cije so to sodelovanje z zasebniki po- stavile na dolgoročneje načrte.

OCITNO JE, DA JE PLUG MAR- SIKJE DOBRO IN DRUGJE SPET SLABŠE ZASTAVLJEN TER PONE- KOD NA ZEMLJI, KI NE USTREZA. ČE NI PRAVEGA HASKA, SE JEZI- JO TAKO V DRUŽBENEM KOT ZA- SEBENEM SEKTORJU. SAMO TAR- NANJE PA NIKAMOR NE VODI NA- PREDEK BO, ČE SE BO DRUGJE PREMAKNILO.

SZDL OPOZARJA NA PRAVO POT

Občinski odbor Socialistične zveze v Novem mestu je sklical 12. oktobra plenarno sejo in nanjo povabil člane občinskega komiteja ZKS in DIT. Na dnevnem redu je bila ena sama toč- ka: nekatera vprašanja kmetijstva v občini. Poročilo, iz katerega smo pov- zeli dosedanje misli, je na koncu pri- dalo, da je naloga kmetijskih organi- zacij skrbeti za organizirano proiz- vodnjo ne le v družbenem, temveč tu- di v zasebnem sektorju. Razprava, ki jo je načela SZDL, naj bi predvsem odgovorila, koliko je bilo na tem po- dročju že narejenega in kakšne so možnosti ter načrti za prihodnje. Od- govorila naj bi, kdaj in zakaj se mo- ra »nekaj« premakniti.

KAJ BI BILO BOLJŠE GOSPODARJENJE?

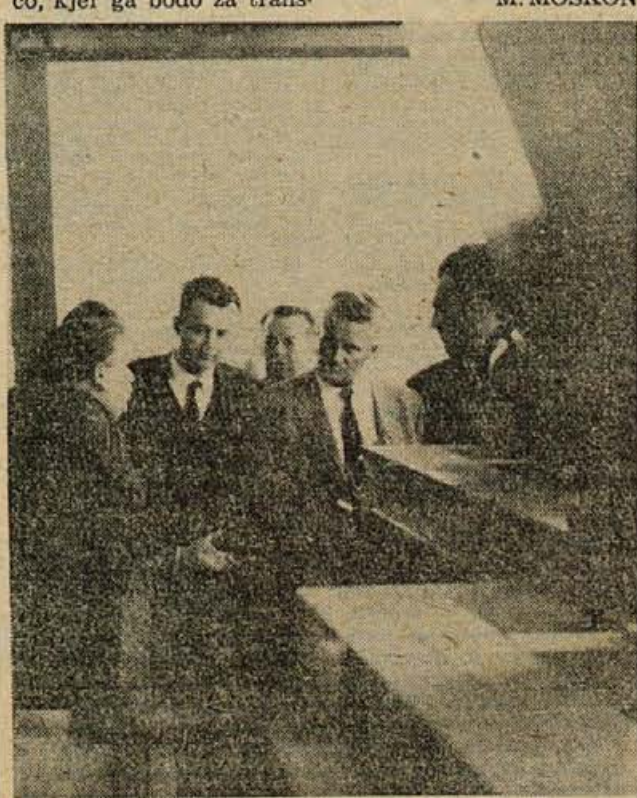
Prve besede v razpravi so bile na- menjene težavam, ki spremljajo go- spodarjenje v kmetijstvu od začetka družbenega gospodarjenja in ki so se povečale kasneje po združitvi kmetij- skih organizacij in še bolj ob refor- mi. Poudarjali so, da so cene še bolj zavozlale štrno problemov v kmetij- stvu.

Ko so nadalje ugotavljali, da se po- godbeno pridelovanje in reja z zaseb- niki splačata, so se spomnili težav, ki resno ovirajo uspehe na tem področ- ju. Če bi zasebniki dobili kredite za nakup strojev in adaptacije gospodar- skih poslopij, bi bilo sodelovanje z njimi precej boljše kot je. Pa kje do- biti sredstva? Zadruga jih imajo še za-

se premalo, splošnoveljavnih predpi- sov o kreditiranju kooperantov z ban- nimi sredstvi pa še ni. To je nemara pospešilo, da so se ponekod razrah- ljali odnosi med zasebniki in kmetij- skimi organizacijami. Zaupanje zaseb- nikov – kooperantov si bo treba spet pridobiti, pa kako?

Odgovor bi bil lahko kratek: z BOLJSIM lastnim gospodarjenjem. Vendar ta premalo pove. V razpravi so člani SZDL, DIT in predstavniki kmetijskih organizacij menili, da so zasebniki zgubili zaupanje spriču slab- še obdelane zemlje, ki je bila včasih njihova in ko so zvedeli za to in ono pomanjkljivost. Med pripombami so bile tudi take, da »imamo že dovolj strokovnjakov s kravatami, manj pa takih, ki bi bili pripravljeni dokazati, da mora kmetijski tehnik delati tudi z rokami.

Kljub daljši razpravi ustreznega od- govora na vprašanje, kje in kako ter kdaj se mora »nekaj« premakniti, ven- darle ni bilo, tudi ob spodbudi zvez- nega poslanca Ludvika Goloba ne, če- prav je v živahno razpravo večkrat posegel s konkretnimi vprašanji. Po- samezniki so sicer nakazovali možno- sti za napredek, bilo pa je vse bolj improvizirano kot pa temelječe na ekonomskem računu. Vendar – po- menek je bil, mestoma tudi zelo odk- rit, in marsikatero vprašanje ne bo treba več zastavljati na podobnih po- govorih. Razčistila so se nekatera mnenja, kar bo zlasti v pomoč Socia- listični zvezi pri razlaganju perečih kmetijskih vprašanj na terenu.

Tehnični direktor steklarne Branko Peternelj, diplo- mirani inženir, razlaga gostom proizvodni postopek pred žrelom kadne peči. (Posneto 11. oktobra 1965, ko je v novi steklarni zagorel prvi ogenj za predgre- vanje kanalov in glavne kadne peči)

PRETIIH GLAS PROIZVAJALCEV

O uspehih in nesoglasjih v gospodarstvu po reformi razpravljamo v novomeški občini čedalje bolj kritično. Tako je bilo tudi na občnem zboru ObSS 22. oktobra, kateremu sta poleg 93 delegatov in gostov prisostvovala podpredsednik republiške zveze sindikatov Andrej Verbič in zvezni poslanec Ludvik Golob.

Razpravi je dal ton referat predsednika občinskega sindikalnega sveta Ludvika Kebeta. V njem je predsednik ObSS omenil, da vlagamo v novomeški občini še vedno preveč sredstev v zidovje proizvodnih obratov, manj pa v opremo, zato gospodarske organizacije ne dosegajo zadovoljive proizvodnje. Storitnost je še vedno ena šibkih točk našega go-

spodarstva, čeprav se je v zadnjih letih, zlasti med obema občinama zboroma ObSS, precej povečala. Premalo so izkoriščene notranje rezerve. Ob reformi so prenekatere gospodarske organizacije mislile, da se bodo težav ognilo z odpustitvijo delavcev, manj pa so razmislile, kako bi z uvedbo novih izmen čimbolj izkoristile zmogljivosti in zmanjšale pritisk te-

žav. Tovariš Kebe je omenil, da je dvojna vrednost dinarja povečevala materialne stroške, zato se je dohodek zmanjševal in skladi kopneli. Gospodarjenje v takih razmerah je nudilo manjši osebnih dohodek. Reforma je pripravila zasedo vsem pomankljivostim in napakam v gospodarstvu in tako opozorila, da bo treba v prihodnje drugače gospodariti. Ne le zahtevati večjo storitnost, ki naj bo edino merilo za odmero zaslužka zaposlenih, v času ko izvajamo reformo, ni nič manj nujno spodbudne nagraditi. V ta namen bo treba dopolniti ozroma spremeniti sedanje pravilnike o nagradenju, ki le prečesto omogočajo mezdn način plačevanja zaposlenih. Nekateri podatki namreč kažejo, da so upravni in administrativni kadri ponekod nagrajevani ne glede na lasten uspeh in uspeh delovne organizacije. Tudi strokovnjakov ne znamo še povsod spodbudno nagraditi, čeprav vemo, da je prav od njih odvisen celoten uspeh kolektiva. Strokovnjakov pa se nekatera podjetja celo otepajo. Še bolj je to prišlo do izraza ob reformi, ko so nekateri mislili, da s tem izkoriščajo notranje rezerve. Od tod tudi tolikšno odpovedovanje štipendij bodočim strokovnjakom. To pa je v načelu zgrešena usmerjenost delovnih organizacij, čisto odločena v krogu manjšega števila ljudi. Če bi o vsem

odločali samoupravitelji, se marsikje te reči ne bi dogajale, predvsem pa se ne bi smele zdaj, ko je reforma že dala vedeti, da lahko dobro gospodarji samo tisto podjetje, ki ima in zna uporabiti strokovnjake.

V razpravi je bilo govora o poostrenih ukrepih proti pretiranemu trošenju sredstev iz skladov zdravstvenega zavarovanja in poudarjeno, da je padeč za 1 odst. v staležu bolnih že viden odraz boljšega gospodarjenja s temi sredstvi. Poziv k varčevanju je izzvenel tudi iz besed drugih razpravljalcev, na splošno pa je bilo govora o perečih vprašanjih na raznih drugih področjih. Z aplavzom je bila sprejeta razprava Ljokice Potrč, ko je omenila, kako neodgovorno se je v občini ob reformi zmanjšala skrb za otroško varstvo, skratka skrb za otroke zaposlenih mater. Med drugim je Adolf Suštar, tajnik ObSS, opozoril na naloge, ki jih bo treba v delovnih organizacijah opraviti pri urejanju njihove notranje zakonodaje.

Ceprav je občni zbor precej obdelal razna področja, se je vendarle čutilo, da je bil prešibak glas predstavnikov iz gospodarskih organizacij, zlasti iz tistih organizacij, katerim je bila razprava predvsem namenjena.

V novi plenem ObSS so izvolili 35 članov, predsednik ObSS pa je znova postal Ludvik Kebe.

Črtku v spomin

»Ze gremo, že gremo!« si mnogokrat rekel, kadar se je imela družba raziti, češ, saj se nikamor ne vidi! Kdo bi tudi šel, kadar si s svojim neponovljivim šarmom kaj pripovedoval in izžareval toliko življenjskega optimizma na vse strani, celo kadar si bil sam v zagati? Radi smo pristuhnilli Tvojim razglabljanjem, saj je bil v njih vedno doberšen kanček humorja in še več široke, bogate volje do življenja.

Bil si dober, iskren in

skrajno pošten... vse to je res, vse te besede morda pomenijo nekaj tistim, ki Te niso poznali, za nas pa si bil del življenja. Vsak izmed nas je imel košček Tvojega srca, čistjšega in dragocenejšega kot najlepši kristal na svetu. In koščke naših src si odnesel s seboj. Vse, skoraj vse se da popraviti skoraj vse se da nadomestiti — le tega globokega prijateljstva in tovaristva nam ne more nihče vrniti. Razdal si se nesebično — od lahkotne kretnje, ki je ponudila cigareto, do toplega sija Tvojih oči, ki so ponujale dušo. Pošastna praznina, ki je med nami ostala za Teboj, se ne da več zapolniti — jemlje besede, jalovi misli in hromi čute. Pa vendar me nekaj hrabri, nekaj, kar se dapes še ne da otipati: Tvoj polet in vedra življenjska širina bosta ostala v nas, Tvoj spomin nas t še bolj združil, Tvoje želje in načrti so zdaj naša skupna naloga! Sonce nad to dolino, ki si jo imel tako rad, je za Tebe v nedeljo popoldne zašlo poslednjič. Krizanteme in nageljni, s katerimi Te je zaslula na šmihelskem pokopališču ganjena množica prijateljev, sodelavcev, tabornikov, njihovih staršev in Tvojih najbližjih, žalostinke in tuljenje avtomobilskih siren, rahel vetrič v vejah breze nad Tvojim grobom — so strnili našo bolečino v en sam vzdih: »Črtko, brat, ali je to res moral biti naš zadnji sestanek?«

MARJAN

Žalne svečanosti ob dnevu mrtvih

ZZB Novo mesto bo ob dnevu mrtvih 1. novembra organizirala več žalnih svečanosti na partizanskih grobiščih in pred spomeniki padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. V občini bodo tri večje komemoracije. Začele se bodo 1. novembra ob 9. uri na šmihelskem pokopališču, kjer bo govor, razen tega pa bodo sodelovali še pevci, godba in oddelek pripadnikov JLA. Ob 10. uri bo žalna svečanost na pokopališču v Novem mestu, uro kasneje pa bodo v Beli cerkvi pred Šolo odkrili spomenik padlim borcem. Pripravljen je tudi krajši spored za spominsko svečanost.

V drugih krajih bodo krajevne organizacije ZB same organizirale podobne slovesnosti na partizanskih grobiščih in pred spomeniki NOB.

962.000 za poplavlence

V minulih 7 dneh so posamezniki prispevali za pomoč poplavlencem 337.886 din. Delavci podjetja Kroat iz Novega mesta 12.300 din, uslužbenci Solskega centra za gostinstvo 11.030 din, delavci gradbenega obrata GG Novo mesto 42.500 din, uslužbenci Železniške postaje Novo mesto 22.560 din, delavci Industrije obutve 39.600 din, uslužbenci podružnice SDK Novo mesto 30.100 din, uslužbenci Obs Novo mesto 118.815 din, uslužbenci Zavoda za izgr. in urej. naselij, Zavoda za upravo družb, premož. in Uprave pokopališč 18.000. Na terenu je mestna organizacija RK Novo mesto zbrala 56.650 din, krajevna org. RK iz Birčne vasi pa 6391 din. Pretekli teden je po sklepu sveta kolektiva prispeval Dolenjski list kot prva delovna organizacija v zbirko za poplavlence 50.000 dinarjev. Posnemajte!

Uslužbenci Komunalne banke Novo mesto so prispe-

vati 19.600 din, ne pa 10.600 dinarjev, kot je bilo zaradi tiskovne napake objavljeno zadnjič!

Komemoracija v Vavti vasi

Množične organizacije v Strazi bodo priredile na pokopališču v Vavti vasi komemoracijo v počastitev padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, ki se bo pričela v ponedeljek, na dan mrtvih, ob 9. uri. Vljudno so vabljeni vsi svoji padli in drugi občani!

J. P.

Ogenj v Smolenji vasi

22. oktobra ob 13. uri je zgorelo gospodarsko poslopje Antona Hrena iz Smolenje vasi. Ogenj je upepeli kozolec, škoda pa je za blizu milijon dinarjev. Za vzroki še poizvedujejo.

Novomeška kronika

■ NEMSKI ZACETNI IN NADALJEVALNI ter angleški jezikovni tečaj (po audiovizualni metodi) namerava organizirati Delavska univerza v izobraževalni sezoni 1965-66. Posamezen tečaj bo trajal sto ur, letos pa bo v vsakem oddelku izvedenih 30 ur pouka. Stroški tečaja so 15.000 din s tem, da vplača kandidat ob vpisu 3000 din, ostalo pa kasneje. Delavska univerza bo sprejemala prijave do 30. oktobra. Informacije lahko dobijo tisti, ki se zanimajo za tečaj, po telefonu na številki 21.111. Na morebitno zanimanje posameznikov bi Delavska univerza organizirala še tečaj italijanskega jezika.

■ RAZSTAVO KNJIŽNIH DEL piscev z območja novomeške občine si lahko ogledate v avli Strojarske knjižnice Mirana Jarca. Obiskovalcem je prikazana bogata zbirka leposlovnih in poljudnoznanstvenih knjig ter muzikalij in več strokovnih del, ki so jih spisal ljudje, rojeni na ozemlju današnje novomeške občine in drugi, ki so na tem območju ustvarili pomembna dela. Razstava prikazuje dela piscev, živčih v zadnjih štirih stoletjih.

■ SLANA JE ZE NEKAJKRAT pobelila mestne vrtičke, na katerih se rastejo solata in ostale povrtnine. Da slana tega prideleka ne bi uničila, so marljive mestne gospodinjice solato in druge nepopravljene povrtnine pokrile s papirjem.

■ LEPE SOPKE CVETJA IN VENCE sta pripravili ob cvetličarni ob Cesti komandanta Sta-

neta, da jih bodo občani ob dnevu mrtvih ponesli na grobove svojcev.

■ PRIJETNO DOZIVETJE je pripravilo Novomeščanom v torek in sredo zvečer Mestno gledališče ljubljansko, ki je za kolektiv NO-VOTEKSA in drugi za prebivalce mesta gostovalo s sijajno satirčno komedijo J. Anouilha »Ardele ali Marjetice«. O gostovanjih ljubljanskega gledališča, ki jih hodimo radi obiskovat, ni treba posebej poročati, kar zadeva kvaliteto izvedbe in visoko gledališko raven uprizorjenih del. Zapisemo lahko le, da smo veseli obiskov članov kolektiva Mestnega gledališča ljubljanskega, ki mnogo pripomorejo k živahnemu kulturnemu življenju našega mesta!

■ SODOBNO JAVNO RAZSVETLJAVO bo dobila za občinski praznik Zagrebška cesta. Nove živostne luči bodo prav gotovo boljše razsvetljevale ceste kot pa dosedanje navadne. Hkrati bo sodobna javna razsvetljava zasvetila za občinski praznik tudi na vsej Cesti hercejeve od začeta pa vse do Tovarne zdravil KRKA malo pred Ločno. Sredstva za preureditev javne razsvetljave na Zagrebški cesti je prispevala novomeška IMV, sredstva za preureditev na Cesti hercejeve pa Tovarna zdravil KRKA.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA: Rodile so: Marija Barbič s Paderske 25 — Albina, Ivanka Vrkapčič z Jerebove 16 — deklico, Marjeta Jerman z Mestnih njiv blok 3 — deklico, Anica Jakopčič z ulice Majde Silc 18 — deklico.

Drevi: »KLIC UPORA«

Drevi bo v dvorani Doma kulture v počastitev občinskega praznika slavnostna akademija »KLIC UPORA«, ki sta jo pripravila DPD SVOBODA DUŠAN JEREB in KUD OTON ZUPANČIČ. V večeru, ki je zamišljen kot nekakšna komorna predstava, se bo v zanimivem scenskem in muzikalnem okviru izvrstilo nekaj najlepših stvaritev slovenske socialne in uporiške poezije. Hkrati se bo ob tej priložnosti predstavilo Novomeščanom nekaj novih, mladih igralcev in recitatorjev, ki so se za svoj debut pripravili z veliko vnemo, poletom in resnobo.

Ugotovitve o obdelavi zemljišč v Vavti vasi

V Dolenjskem listu z dne 7. 10. 1965 je bilo objavljeno, da so družbena zemljišča v Vavti vasi slabo obdelana ali sploh neobdelana, da propada krmna na strniščih in podobno. Nepodpisani pisec pripominja, da če bi (kmetje) zemljo sam obdelali in bi jim zadržala pomagala s stroji in umetnimi gnojili, bi imeli od kmetijstva več koristi.

Ker objava navedene kritike obdelave družbenih zemljišč pušča pri bralcih vtis kot da odgovorni strokovnjaki pri Kmetijski zadrugi Novo mesto, kakor tudi občinski nadzorstveni organi premalo skrbijo za dobro gospodarjenje na zemljiščih, ki so splošna družbena lastnina, objavljamo stvarne ugotovitve glede obdelave zemljišč splošno družbene lastnine v Vavti vasi (pravilno predel med Vavto in Jurko vasjo). Te ugotovitve je po uradni dolžnosti zbral občinski kmetijski inšpektor in so sledeče:

Delovišče Jurka vasi (pisec kritike navaja pomotoma Vavto vasi) meri 48 ha kmetijskih zemljišč. Od tega je 36 ha njiv in 12 ha travnikov in košenice. V letu 1965 je bilo na njivah posejano: 6 ha ožimne pšenice, za katero je bila sejana kot strniščni posevek koruza za silos (pitnik); dalje 8 ha silažna koruza kot osnovni posevek, 14 ha je deteljščje in 8 ha

hmelja. Uradno je bilo ugotovljeno z večkratnimi pregledi, da so vsa ta zemljišča bila resnično obdelana tako kot je navedeno. Glede kvalitete obdelave se lahko vsakdo prepriča, če primerja hektarske prideleke, ki jih navajamo. Pridelali so 29 stotov pšenice po ha, kar je z ozirom na letošnjo slabo letino zelo lep pridelek, saj znaša za bogatorodne pšenice statistično ugotovljen povpreček v občini 18 stotov, na družbenem sektorju pa 21 stotov po ha. Silažna koruza je dala 300 stotov zelene mase po ha, silažna koruza, posejana kot strniščni posevek, pa 200 stotov po ha. Deteljo so zaradi bližine hlevov povečini pokrmili zeleno in niso tehtali pridelekov, ostanek je pa dal pridelek 60 stotov po ha, kar prav tako odgovarja statističnemu povprečju. Hmelja so pridelali 13 stotov po ha, kar je za letošnjo slabo letino v hmeljarstvu nadpovprečen pridelek. Kar se tiče travnikov, so to po večini košenice ob robu njiv in košenice ob robu gozdov kakor tudi 12 ha oddaljene parcele na Vrhu. Od travnikov in košenice je delovišče dalo v najem 8 ha (16 kmetom najemnikom iz Mraševega, Vrha, Jurke in Vavte vasi) in to 6 ha (7 parcel) na Vrhu in 2 ha (5 parcel) pri Rumanji vasi. Nepokošeno je ostalo na Vrhu 20 arov steljniške košenice

prav tako ob robu gozda, to je skupaj 30 arov. Teh 30 arov nepokošenih steljniških košenic ni maral nihče od zasebnih kmetov pokositi, delovišče je pa za steljo ta košnja predraga. Poleg 30 arov nepokošenih košenic je zaradi slabega vremena deloma propadlo okrog 2000 kg otave, katera je zaradi dežja teko počnela, daje le del no uporabljiva za krmno, večino od tega bodo pa porabili kot steljo. Taki primeri se pripetijo tudi zasebnemu proizvajalcu, ker se pač proti slabemu vremenu ne da nič storiti. Pripominjamo, da košenice, ki so ostale nepokošene (30 arov) in košenice, katera je delovišče dalo v najem (8 ha) sploh niso bile arondirane. To zemljišče je postalo splošno družbena lastnina iz drugih virov. Vsa arondirana zemljišča so pa bila obdelana tako kot je na vedeno.

Vsi razumemo občutljivost takih kritikov kmetovalcev (večina arondiranih zemljišč na tem predelu izvira od nekmetovalcev, ki so zaposleni v drugih gospodarskih panogah), ki jim ni vseno kako se gospodariti na zemljiščih, katera so še pred kratkim sami obdelali. Morda jih moti to, da je 1/3 njiv zasejana z deteljami. Vzrok za setev detelje je po eni strani bližina hleva, kjer potrebujejo veliko zelene krmne, ki je

zaradi dragih prevoznih ne kaže daleč prevažati, na drugi strani pa v nezasebnosti arondiranih zemljišč, katera le deteljščje pravilno izenači. Kritiki pa naj vedo, da so pokošena deteljščja prav tako obdelana zemlja in da tudi zasebni kmetovalci sejejo vedno več detelj.

Nikakor nečemo trditi, da državljan in javnost nima pravice kritizirati slabo gospodarjenje na zemljiščih, ki so splošno družbena lastnina. Objektiva tozadevna kritika je na mestu in pravilna. Toda kritika mora sloneti na resničnih dejstvih in upoštevati vse tiste čimtelje, ki veljajo kot splošno merilo tudi v zasebnem kmetijstvu. Če se na zemljiščih splošnega ljudskega premoženja malomarno gospodarji ali se dela gospodarska škoda je prav, da to poleg oblastnih organov kritizirajo tudi državljani in časopisi. Toda v navedenem primeru ne gre za malomaren odnos do gospodarjenja na navedenem zemljišču, in tudi ne za gospodarsko škodo. Zato je bilo potrebno, z ozirom na objavljeno kritiko to bralcem pojasniti, da bo tako javnost dobila jasno sliko, kako se je v resnici gospodarilo na navedenih zemljiščih.

TIT DOBERSEK
kmetijski inšpektor občine
Novo mesto

VSEM SVOJIM STRANKAM SE TOPLO PRIPOROČAMO TUDI V PRIHODNJE IN JIM ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK!

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO

Za jubilejni praznik novomeške občine in 20-letnico osvoboditve čestitamo vsem delovnim kolektivom s področja gospodarstva in družbenih služb!

PRVOVRSTNE
TOBAČNE
IZDELKE

NUDI

TOBAČNA TOVARNA V LJUBLJANI

POSLOVNA ENOTA
NOVO MESTO

NAJ ŽIVI
29. OKTOBER!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE USMERNIŠKIH NAPRAV

ISKRA NOVO MESTO

VOŠCI VSEM PREBIVALCEM NOVOMEŠKE OBČINE ZA NJIHOV PRAZNIK, MEDTEM KO KOLEKTIVOM DELOVNIH ORGANIZACIJ ŽELI NOVIH SPODBUD PRI URESNICEVANJU GOSPODARSKE REFORME!

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

ZA PRAZNIK
DOMAČE OBČINE
VOŠCI
TUDI KOLEKTIV

OBRTNEGA
GRADBENEGA
PODJETJA

»REMONT«
STRAŽA

KOLEKTIV

ŽELEZNIŠKEGA TRANSPORTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

PRISRČNO ČESTITA ZA 29. OKTOBER — PRAZNIK NOVOMEŠKE OBČINE, HKRATI PA PRIPOROČA SVOJE TRANSPORTNE USLUGE!

SPLOŠNO MIZARSTVO D V O R

pri Žužemberku

opravlja vsa v stroko
spadajoča dela!

Za 29. oktober
prisrčna voščila!

NOVOTEHNA — NOVO MESTO

priporoča potrošnikom nakup gospodinskih strojev, železninskega in gradbenega materiala, steklenine in drugega blaga, s katerim so vse poslovalnice bogato založene! Prav tako priporoča usluge svojih specializiranih servisnih delavnic!

Vsem svojim strankam in poslovnim prijateljem iskrena voščila za občinski praznik!

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

POŠILJA OB PRAZNOVANJU LETOSNJEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA VSEM KMETOVALCEM PRISRČNE POZDRAVE IN VOŠČILA!

DELOVNI KOLEKTIV,
ORGANI SAMOUPRAVLJANJA IN UPRAVA

GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

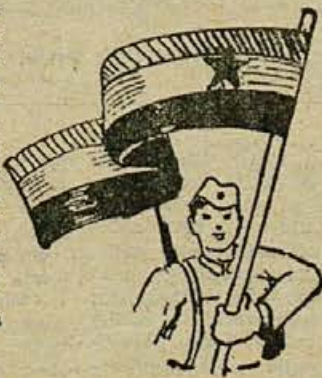
čestitajo za 29. oktober — praznik občine Novo mesto vsem občanom in delovnim organizacijam na njenem področju ter jim žele pri bodočem delu še več uspehov!

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
OBCINSKI KOMITE ZMS
ZDRUŽENJE BORCEV NOV

pozdravljajo za praznik 29. oktober vse delavce in uslužbence v delovnih kolektivih, vse tovariše in tovaršice, ki delajo v prosvetnih, zdravstvenih in kulturnih ustanovah, v prometu, obrti, gostinstvu, vse kmetovalce, mladino in druge prebivalce na območju domače občine!

Vsem skupaj iskrena voščila.

KROJAŠKO PODJETJE

KROJAČ NOVO MESTO

opravlja kvalitetne krojaške in šiviljske usluge, izdeluje konfekcijska oblačila in obleke po meri. Svojim strankam prisrčna voščila za občinski praznik!

PRIJETNO PRAZNOVA-
NJE 29. OKTOBRA
ŽELI KOLEKTIV

ZDRAVILIŠČA DOLENJSKE TOPLICE

IN SE PRIPOROČA
ZA OBISK

Ob 10-letnici obstoja pošilja kolektiv

MIZARSKE DELAVNICE BROD

PRISRČNE POZDRAVE VSEM
SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM,
HKRATI PA VOŠCI
DELOVNIM LJUDEM ZA OBČINSKI PRAZNIK!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

KREMEN NOVO MESTO

Naši pozdravi in voščila veljajo ob jubilejnim prazniku novomeške občine vsem njenim prebivalcem, še posebno pa industrijskim kolektivom!

DELOVNI KOLEKTIV TEKSTILNE TOVARNE

Novoteks NOVO MESTO

vošči ob praznovanju letošnjega 29. oktobra vse najlepše tako delovnim organizacijam kot posameznim občanom, hkrati pa priporoča potrošnikom svoja kvalitetna blaga. Za jesen in zimo zahtevajte v trgovinah samo blago NOVOTEKS!

Ob brežiškem prazniku

Danes, 28. oktobra, se znova spominjamo junakov Brežiške čete in njihovega legendarnega odhoda v pogorje Orlice. Spominjamo se njihovih dragocenih žrtev; pred očmi nam živijo liki pogumnih mladih komunistov in skojevcev, ki so prezirali smrt in trpljenje ter se z orožjem v roki uprli okupatorju, ki je hotel ta kos naše svete zemlje za vedno potujčiti in je odgnal Slovence v mrzla taborišča hladne Šlezije in drugam po Nemčiji. Spominjamo se prihoda komandanta Staneta in štajerskih bataljonov ter boja s tujci, ki je onemogočil peklenke načrte fašistov z našo zemljo in preprečil nadaljnje preseljevanje naših ljudi v taborišča širom po tedanji Evropi.

Za 28. oktober združujemo naše čestitke z najboljšimi željami občinske skupščine in vseh družbeno političnih organizacij občine Brežice, da bi delovni ljudje te naše komune tudi vnaprej dosegali tako lepe uspehe v prizadevanjih za izboljšanje življenja.

Ob tej priložnosti smo naprosili predsednika občinske skupščine Brežice tov. Milana Šepetavca, da je odgovoril na dve vprašanji našega pokrajinskega tednika. Vprašali smo ga:

Ze več let nazaj vlaga občina Brežice ogromne napore v razvoj kmetijstva in turizma. Kako ocenjujete dosedanje napredek teh dveh, za Spodnje Posavje tako pomembnih panog v brežiški občini?

Res je, da smo se na področju naše občine odločili razvijati kmetijstvo in turizem in so v tej smeri vložena določena finančna sredstva in splošni napor. Da smo se odločili za razvoj teh panog gospodarstva, je vzrok v tehle pogojih: izredno dobri so geografski položaj občine in geološki pogoji, razvitost prometa, veliko rek in potokov ter prirodne lepote naših krajev. Seveda smo pri vsem tem računali tudi z močnim potrošniškim centrom — Zagrebom, v čigar bližini se nahaja naša občina. Res je tudi, da bi gotovo bila odločitev lahko drugačna, če bi na področju občine obstajala močnejša industrija.

V zadnjih štirih letih so kmetijske organizacije investirale v razvoj kmetijstva 1,5 milijarde dinarjev in sicer: za mehanizacijo 265 milijonov dinarjev, za odkup zemlje 136 milijonov, za izgradnjo hlevov 475 milijonov, za hmeljske nasade 26 milijonov, za vinarstvo 90 milijonov, za topolove plantaže 79 milijonov, v vrtnarstvo 330 milijonov dinarjev itd. Rezultati teh vlaganj so že vidni, čeprav vse investicije še niso aktivirane, ker je potrebno več časa, da se aktivirajo (vinogradi začnejo z rodnostjo po petih letih).

Dobri pogoji za sodobno živinorejo

Sedaj razpolagajo kmetijske delovne organizacije z 2600 stojišči za pisanje goveda. Živinorejski obrati so sodobno urejeni in je tehnološki proces dobro zastavljen. Mislim, da so ti obrati lahko marsikateri kmetijski organizaciji za vzgled. Pitanje živine na našem področju dobro uspeva, seveda pa je različno, ker je tržišče nestabilno. Nihanje cen je preobčutno in pri proizvajalcih vzbuja občutek nesigurnosti, čeprav se za sedaj ne bi moglo trditi, da ta panoga kmetijske dejavnosti ni rentabilna. Seveda je problematična tudi nabava telet, ker družbeni sek-

tor nima matične črede in je odvisen od zasebnega proizvajalca. Ta pa v zadnjih letih ni bil dovolj stimuliran, da bi hranil več krav, ker je bilo mleko izpod prave cene, pa tudi cene plemenski živini so bile daleč izpod cen, ki se je dosegala pri živini za zakol. V letošnjem letu se je situacija spremenila, vsaj kar zadeva mleko, medtem ko bo pa treba še vnaprej iskati ukrepe, ki bi spodbudili zasebne kmetovalce, da povečajo število in kvaliteto krav in telic plemenit. V tej smeri se že pripravljajo nekateri ukrepi, ki bodo za živinorejce gotovo zanimivi.

Tudi obrat vrtnarije KZ Brežice se je zelo dobro obnesel in je naložena investicija dala že zelo dobre rezultate. Obstoj tega objekta je zagotovljen, ker ima v neposredni bližini močne potrošniške centre, s katerimi je povezan s cestno in železniško mrežo.

Nasadi topole v Vrbini: med najboljšimi v državi!

Topolovi nasadi v Vrbini izredno dobro napredujejo in so po mnenju strokovnjakov med najboljšimi tovrstnimi nasadi v Jugoslaviji.

Vsakdo, kdor si je ogledal vinogradniške nasade na Bilejškem, je nad njihovo iz-

»Vse pogoje imamo, da se hitro uvrstimo med turistično razvita področja Slovenije!« trdi tovariš Milan Šepetavc, predsednik ObS Brežice

vedbo navdušen, posebej pa še tisti, ki je te nasade videl letos jeseni, obložene z zlahtnimi sortami grozdja.

Na splošno menim, da se rezultati vloženih naporov in sredstev že vidijo in da so pozitivni. Seveda pa še ne moremo biti zadovoljni s ko-

operacijo družbenega sektorja z zasebnim proizvajalcem. Tu je sicer doseženo nekaj boljših rezultatov v zadnjem obdobju na področju KZ Brežice, medtem ko na ostalem področju ni veliko storjenega. Pot, katero je ubrala KZ Brežice, je dobra in je nujno, da se v tej smeri delo nadaljuje in izpopolnjuje. Brez dobrega proizvodnega sodelovanja družbenega in zasebnega sektorja ni moč pričakovati polnih uspehov v tej tako važni gospodarski panogi.

Iz leta v leto prihaja k nam več turistov

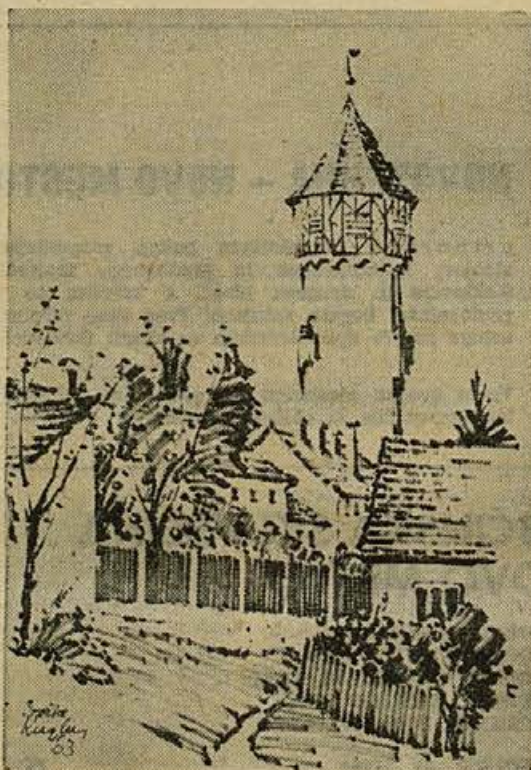
Za področje turizma smo v zadnjih treh letih investirali približno 800 milijonov dinarjev. Glavna investicija je bila naložena v objekte Čateških Toplic, ki pomenijo za

žirane Čateške Toplice v sezoni in turistična zveza, ki jih angažira preko novo odprtega turističnega biroja.

Število gostov se na področju naše občine veča iz leta v leto. Predvsem so najštevilnejši gostje iz Zagreba. Tudi tuji turisti se kaj radi ustavijo na našem področju. Vlagamo nove napore, da privabimo čimveč tujcev, čeprav se pri tem zavedamo, da bo potrebno še marsikaj storiti, da jih bomo lahko zadovoljili.

Mislim, da so dosegle izreden napredek lovske družine na področju lovnega turizma. Čeprav smo v zadnjih dveh letih imeli močne poplave, se vendar lahko pohvalimo z dokaj bogatimi lovišči. Sredstva, vložena v lovišča, se že bogato obrestujejo.

V letošnji pomladi smo tudi prvič storili nekaj konkretnega za vzgojo prebivalstva. Organiziran je bil tečaj z go-

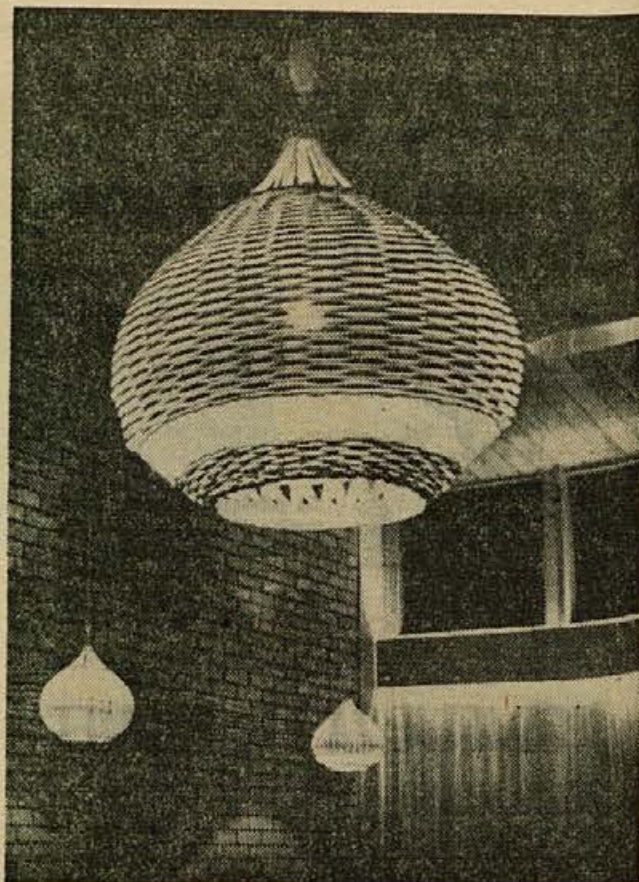

Miroslav Kugler: BREŽIŠKI MOTIV

nadaljnji razvoj turizma na našem področju zelo veliko. Objekti so zelo sodobno in okusno urejeni in lahko zadovoljijo tudi zahtevnejše goste. Tudi drugi gostinski lokali so preurejeni, tako v družbenem kot v zasebnem sektorju. Posebno pozornost smo posvetili urejevanju sob za prenočevanje v zasebni lastnini. Danes že razpolagamo s približno 150 ležišči v Čateških Toplicah. Ta ležišča imajo anga-

spodinjami, ki imajo sobe za turiste. Tečaj je zelo uspešen in so tudi tu doseženi pozitivni rezultati.

Na področju turizma smo storili prve korake. Doseženi so temu primerni rezultati. Nujno je v tej smeri nadaljevati in vlagati še večje napore in sredstva, da bi se to področje uvrstilo v vrsto že turistično razvitih področij v Sloveniji. Pogoje za to imamo.

Okusna oprema in sodobna svetlobna telesa so ponos novega hotela v Čateških Toplicah. (Foto: Janez Kališnik)

Kaj štejete med zdaj najvažnejše naloge v vaši občini, morda s posebnim ozirom na uresničevanje gospodarske reforme?

Kot že omenjeno, predstavljata kmetijstvo in turizem osnovni panogi gospodarstva v občini. Zategadelj bo potrebno v okviru gospodarske reforme tem panogam še nadalje posvetiti vso pozornost. Kmetijska proizvodnja kot taka je v jugoslovanskem merilu problematična in bo potrebno (izhajajoč iz tega aspekta) urejevati nove, sodobnejše in za družbo koristnejše odnose v tej panogi.

Družbeni sektor kmetijske proizvodnje je v zadnjih dveh letih ob močnejših investicijskih naložbah znatno porastel, vendar je treba upoštevati dejstvo, da družbeni sektor kmetijske proizvodnje zajema le 7,8% obdelovalnih površin v občini. Na ostalih površinah se še vedno odvija razdrobljena kmetijska proizvodnja, ki ne more dajati ustreznih ekonomskih učinkov. Prav zaradi tega menim, da bo potrebno v naslednjih obdobjih posvetiti temu vprašanju največ pozornosti; ustvariti bo treba pogoje za tržno proizvodnjo in rešiti vprašanje oziroma oblikovati karakter družbene proizvodnje.

Gospodarska reforma nam nalaga tudi na področju gostinstva-turizma in na področju terciarnih dejavnosti kot pogoj za uspešno nadaljnje razvijanje turizma še posebne

naloge. Predvsem je potrebno razširiti materialne osnove Turistična dejavnost zelo pogreša sodobno urejeno gostišče v Mokricah.

Občinska turistična zveza, ki je bila ustanovljena v tem letu, pa bo morala odločneje poseči v reševanje vseh odprtih problemov in sistematično razvijati program svoje dejavnosti.

TRANSPORTNO PODJETJE

»PREVOZ«

BREŽICE

VAM SOLIDNO
IN TOČNO IZVRŠI
VSE PREVOZNE
USLUGE
IN SE PRIPOROČAI
CESTITAMO
ZA 28. OKTOBER!

■ SLOVENSKEGA OKTETA NE BO V BREŽICE, smo zvedeli v Turistburoju. Njegov nastop je turistična poslovalnica SAP namerala vključiti med prireditve za občinski praznik, vendar ji to ni uspelo. V tem primeru bi odpadla kino predstava, organizator pa bi moral zanjo odšteti odškodnino. To bi bil precejšen izdelek, ki ga SAP ni tvegal.

■ V IZLOZBI NARODNEGA DOMA bo časopisno podjetje DELO odlej redno objavljalo fotografije. Dogovor o tem so sklenili s garnizonom v Cerkljah. Te dni si mimoidoči lahko ogledajo nekaj zanimivih prizorov s snemanjem slovenskega zgodovinskega filma AMANDUS. Nekateri scene bo ta filmska ekipa posnela tudi v brežiškem gradu.

Ugoden razvoj gospodarstva

Razvoj gospodarstva v občini, predviden z družbenim planom za l. 1965, se ugodno razvija. Ti rezultati so bili doseženi kljub številnim spremembam in pojavom, ki so vplivali na nemoten razvoj gospodarstva. Gospodarske organizacije so se hitro vključile v novi položaj in uspešno reagirale na spremembe, ki so nastale ob ukrepih v okviru gospodarske reforme. Planske naloge so sicer po podatkih za prvo polletje dosežene le 82,5%. Upoštevajoč dinamiko, ki ima svoj vpliv posebno v trgovini, in izpad v planu v Tovarni pohištva pričakujemo ugodnejšo realizacijo ob koncu III. četrtletja.

Osnovne značilnosti, ki so se pokazale pri periodičnih obračunih za I. polletje, so naslednje:

- porast obsega proizvodnje v industriji je hitrejši kot celotni dohodek v fakturirani realizaciji;
- porast angažiranih poslovnih

sredstev predvsem za obratna sredstva;

- močnejši porast osebnih dohodkov pri vseh gospodarskih organizacijah.

Celotni dohodek gospodarskih organizacij, ki ugotavljajo dohodek, se je povečal v I. polletju za 28,1% v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. K povečanju so prispevale vse gospodarske organizacije razen gradbeništva. Najvišjo udeležbo v celotnem dohodku je doseglo kmetijstvo, kar je zasluga povečanih osnovnih sredstev (pitališča in mehanizacija).

Pri periodičnem obračunu so gospodarske organizacije izločile za osebne dohodke 37,5% več sredstev; delno na račun povečanega celotnega dohodka, v ostalem pa na račun skladov. Zaradi tega se je razmerje med osebnimi dohodki in skladi spremenilo od 80:20 v lanskem letu na 85:15 v letošnjem v korist osebnih dohodkov. Izplačani

osebni dohodki dosegajo povprečje v gospodarstvu 47.398 din, kar je za 31,1% več kot v lanskem letu.

Z gibanji v gospodarstvu v I. polletju smo lahko povsem zadovoljni; zaskrbljujoča so le preveč angažirana poslovanja in predvsem obratna sredstva, ki bodo v preveliki meri vplivala na ekonomičnost poslovanja. Ob tem bodo morale gospodarske organizacije vsekakor razmisлити.

Program investicij v letošnjem letu se je prilagodil intencijam gospodarske reforme. Zaradi tega smo odstopili od gradnje tovarne kleja in rekonstrukcije gostišča Mokrice.

Smernice razvoja gospodarstva v občini za leto 1965 nakazujejo investicijske naložbe v višini 2.147.192.000 din, od tega:

- v gospodarstvu 1.628.000.000 din,
 - izven gospodarstva 518.582.000 din,
- pretežno del sredstev, namenjenih za

Spet slavimo praznik brežiške občine, dan, ki nam obuja spomine na slavne dni herojske narodnoosvobodilne borbe. Skromna je zgradba, kjer se je 28. oktobra 1941 zbral cvet Brežiške čete in položil prve temelje odkritega upora proti okupatorju. Njihova imena na kameniti plošči nam danes govore, da niso umrli, saj žive v naših srcih in v našem spominu. Njihov pogum in trpljenje sta bila pred dvajsetimi leti kronana z največjo zmago naših narodov in zmagoslavjem vsega miroljubnega človeštva nad silami fašizma in nacizma.

Dvajset let svobode, dvajset let trdega dela za zgraditev novega sveta in ustvarjanje novih, iskrenih odnosov ni dolga doba, vendar pa smo v tem času naredili več kot kdajkoli prej v dolgih stoletjih. Pri vsem tem naj nas še dalje vodi velika misel, da moramo napraviti še več,

Pozdrav občanom za letošnji praznik

da moramo biti taki borci kot so bili junaki Brežiške čete. Zato morata iz naših vrst izgineti zavist in sovraštvo; nesreča drugih nas mora živo boleti in vsi moramo poskrbeti, da bodo v družini socialistične družbe veljala samo načela, vredna svobodnega človeka.

Živimo v času velikih gospodarskih in družbeno političnih premikov. Staro se ruši, da bi lahko zgradili novo. Dve desetletji že ustvarjamo novo življenje in s skupno trdno voljo bomo premagali težave, s katerimi se na tej poti srečujemo. Pri tem nas vodijo načela delavskega in družbenega samoupravljanja, vsak občan pa mora v sebi živo občutiti zavest samoupravljalca.

Res je, da smo se dostikrat nezadovoljni. Marsikaj bi radi hitro dosegli in imeli vse, kar potrebujemo. Ta človekova lastnost je dobra, saj nas je dvignila na stopnjo, kjer smo danes. Zato bomo lahko dosegli vse to, kar nam še manjka, če bomo šli tudi naprej pogumni in složni in če bomo resnični tovariši. O vsem tem se bomo pogovarjali prihodnje dni na krajevnih konferencah Socialistične zveze delovnega ljudstva kot na občinski konferenci. Podčrtali bomo vse, kar dviga človekovo vrednost, njegovo delo in plemenitost.

Praznujemo torej naš praznik s prijetno zavestjo v srcu, da bomo dosegli naše želje, če bomo strnjeni in enotni! S temi željami občinski odbor SZDL Brežice iskreno čestita za 28. oktober vsem občanom ter jim želi veliko novih delovnih uspehov kot osebnega zadovoljstva!

JANEZ VOLČANSEK
predsednik Obo SZDL Brežice

NOVO V BREŽICAH

■ VSEPOVSOD PO MESTU JE ZE NEKAJ DNI čutili predpraznično vzdušje. V trgovinah urejajo izložbena okna, še prav posebej pa hitijo delati v novem samopostrežnem lokalu KRKE in v prodajalni obutve PEKO. Obadva lokala bosta danes sprejela prve kupce.

■ NA ZIVILSKEM TRGU minulo soboto ni bilo velike ponudbe. Na skromnejšo izbiro povrnine že vplivajo mrzli dnevi s slano. Naprodaj je bilo tokrat precej kostonja, ki se je pocenil na 150 din/kg. Lepo endevijo so prodajale kmetice po 250 din/kg. Jajca so zdaj že po 80 dinarjev in jih ni veliko. Krompir je zadržal ceno 100 din/kg. Merica špinace

velja 50 dinarjev. O paradižniku in papriki na trgu ni sledu. Za zalogo piščancev redno skrbi pitarišče v Mokricah. Cena je nespremenjena — 800 din/kg.

■ ROKOMETNO IGRISČE je od ponedeljka dalje vsak dan zasledeno z navdušenimi tekmovalci, ki igrajo v počastitev občinskega praznika. Včeraj so se pomerili v rokometu tudi pionirji osnovnih šol iz brežiške občine.

■ TRGOVINA S-SADJEM IN ZELENJAVO ima na razpolago večje količine krompirja za ozimnico. Gospodinj, ki imajo še prazne kleti, se lahko takoj založijo z njim. Bela vrsta krompirja je po 100 din, druge sorte pa so cenejše — po 85 din/kg.

gospodarstvo bomo uporabili za kmetijstvo, naložili pa jih bomo:

- za razširitev vrtnarije v Čateških toplicah;
- nabavo mehanizacije;
- nakup zemljišč;
- povečanje topolovih nasadov;
- agromelioracije in dr.

Investicije v negospodarstvu so namenjene za gradnjo nove osemletke na Veliki Dolini in dograditev gimnazije. Osemletka na Vel. Dolini bo izročena svojemu namenu ob občinskem prazniku. Gradbena dela na gimnaziji se zadovoljivo razvijajo ter je pričakovati, da bodo do konca leta končana. Z dograditvijo tega objekta bo omogočena verifikacija te ustanove na ravni, ki jo zahteva reforma o šolstvu.

Občinska skupščina se trudi z največjimi napori izboljšati materialni položaj šolstva. Poleg omenjenih investicij je najela še kredit iz stanovanjskega sklada za gradnjo dveh četverčkov v Artičah in Pišecah, kar bo vsekakor pomemben prispevek k reševanju stanovanjskega problema v vrstah prosvetnega kadra. Stanovanja bodo vseljiva spomladi 1966.

Stanovanjski sklad v letošnjem letu še kreditira Čateškim toplicam gradnjo 9-stanovanjskega bloka; dograjen je tudi četverček Kmetijske zadruge na Bizeljškem; v letošnji pomladi je bil dokončan in vseljen 14 stanovanjski stolpič, sklad sam pa financira gradnjo novega 12 stanovanjskega stolpiča, katerega dela so se začela 20. oktobra. Za novogradnjo in dovršitev bo preko stanovanjskega sklada danih posojil za 200 milijonov dinarjev. Zaradi pomanjkanja sredstev v letošnjem letu stanovanjski sklad ni razpisal natečaja za individualne graditelje, odobrena so bila le posojila za borbe NOB, ki jih je najela občinska skupščina.

Kljub pomanjkanju sredstev je letos komunalna dejavnost precej živahna. Krajevne skupnosti in odbori SZDL so angažirali občane k številnim akcijam. S sredstvi, s katerimi razpolagajo krajevne skupnosti, s prispevki prebivalstva in s pomočjo obč. skupščine so bili zgrajeni lokalni vodovodi v Sebenji vasi, Izviru, Križah in Vel. Dolini in popravljena razna vaška pota; dograjevala je tudi cesta Bizeljsko-Pišce. Svojem namenu bo izročena v okviru občinskega praznika 23. oktobra. S področja komunalne dejavnosti moramo vsekakor omeniti gradnjo mostov na reki Sotli, ki sta bili poškodovana ob lanskoletni povodnji. Figarjev most in most pri Rakovcu sta v gradnji. Dela morajo biti zaključena po pogodbi z izvajalcem HIDROELEKTRA iz Zagreba do 10. decembra letos. Mostova bosta zgrajena v železo-betonski izvedbi. Vrednost objektov brez pristopnih ramp znaša 80.000.000 din, stroške gradnje pa krijeta občini Zapršič in Brežice vsaka do polovice.

K zboljšanju preskrbe prebivalstva bosta prav gotovo prispevala tudi dva nova trgovska lokala. Kmetijska zadruga urejuje v adaptiranih prostorih prodajo suhomesnate robe, zelenjave in predpakiranega svežega mesa, z ločeno prodajo na klasičen način. Prodajni prostori bodo sodobno urejeni in opremljeni z ustreznimi hladilnimi napravami. Drugi lokal pa urejuje trgovsko podjetje »KRKA« za samopostrežni način prodaje. Te vrste prodaje oz. nabave bodo prav gotovo pozdravile vse gospodinje.

JOZE UREK

Brežice v neobičajnem zrcalu

SMETARJI SE PREDSTAVLJAJO MEŠČANOM — ZA SREDIŠČE MESTA POHVALE, ZA NOVO NASELJE PA TUDI PIKRE PRIPOMBE — ZA KRUH NAJ NE BO PROSTORA V SMETIŠČNIH POSODAH!

Še preden se začne delovni dan v industrijskih obratih, solah, trgovinah in pisarnah, že tiho končujejo vsakdanje opravke čistilci in čistilke, ki v slehernem podjetju ali zavodu skrbno bdijo nad redom. Ko se budi jutro, se na mestnih ulicah običajno najprej srečujemo s pometalci cest in pobiralci smeti. Delavcev te vrste skoraj ne opazimo, pa vendar so nepogrešljivi.

V Brežicah smo te dni ustavili smetarje med obhodom po mestu. Niso se mogli načuditi, da je tudi njihovo delo vredno članka v časopisu. Povedali so, da običajno vsako hišo v mestu po trikrat na teden. Skrb za izpraznjevanje smetišč in smetiščnih posod je prepuščena v Brežicah trem ljudem, vozniku in dvema delavcema. Ti ljudje poznajo mesto s povsem druge strani kot smo ga običajno vajeni gledati. Preberite, kaj so povedali:

Martin Cirsni, ki je tri leta pri tem poslu, je dejal:

»Staremu delu mesta vsa čast! Ljudje so vajeni reda in s prebivalci tega mestnega okoliša nimamo smetarji prav nobenih težav.«

»Središče mesta resnično zasluži pohvalo glede čistoče,« je dopolnil izjavo tovariša Cirskega Martin Tomše, ki ima za seboj 5 let smetarske službe. »V blokih opazimo manj razumevanja za red in čistočo, čeprav to ne velja za vse stanovanjske zgradbe v novem naselju. Ogled novih Brežic kvari zanikar ne prebivalcev v nekaterih zgradbah, kjer so tudi smeti raztresene po vsej okolici.«

»Pikre opazke v takih primerih marsikdaj letijo na nas smetarje, ki pa seveda nismo dolžni pobirati smeti po tleh,« se je oglasil tov. Cirsni. »Kar pojdite na kratek sprehod po mestu, nato pa še po naselju in videli boste, da se še niso vsi ljudje privadili bivanja v mestu,« je dodal.

»Pa ste zadovoljni z dosedanjim načinom pobiranja smeti?«

»Nikakor ne, ker jih moramo odvažati z vozom. Okrog sebe širimo smrad in ljudje se nas izogibajo,« sta oba hkrati odgovorila. »Najslabše je, kadar je veter. Ta nam najbolj nagaja, ker odnaša smeti z voza in jih trosi okrog. Prav zaradi tega si želimo, da bi dobili sodobnejše zaprto vozilo za prevoz smeti in odpadkov. Tako imajo urejeno v vseh večjih mestih in smetarnjah gre delo mnogo hitreje in lažje od rok,« je podkrepil svojo prejšnjo izjavo tov. Tomše.

Za konec smo ju še povprašali, če je res, da je

v posodah za smeti toliko kruha, kot se včasih sliši po mestu.

»Da, nad tem se tudi midva najbolj zgražava. Resnica najbrž vsem ne bo po volji, toda le napišite jo! To spet ne velja za mesto, ampak za nekatere stanovanjske bloke, kjer najdemo včasih po več kilogramov plesnivega kruha. Ko bi ga stanovalci položili vsaj poleg posode ali na vrh, da bi ga kdo od nas odnesel prašičem! Redki so, ki tako napravijo in morda bo po tej javni izjavi le koga sram, da tako zametava vsakdanji kruh,« sta dejala smetarja iz Brežic. Jt.

Ju poznate? Seveda, Martin Tomše in Martin Cirsni sta. Vsak teden se trikrat oglašita pred sleherno hišo v Brežicah

Prehitra rast »KOVINE« na Bizeljskem?

Podjetje se je razvijalo brez potrebne mehanizacije, zato bodo skušali popraviti zamujeno — Za strokovnjake so vrata odprta — Raztresene obrate združujejo pod skupno streho

Obrtnemu podjetju KOVINA na Bizeljskem je prineslo to leto kopico skrbi. Če vprašate za vzroke, vam bodo to obrazlo-

žili približno takole:

Poglaviten razlog za težave, s katerimi se trenutno spoprijemamo, je v prehitri rasti podjetja. Leta 1963 je KOVINA zaposlovala 20 delavcev, zdaj jih imamo 73. Najmočnejše je zastopana kovinska stroka, kjer dela 50 ljudi. Obrat galanterije in platiške jih zaposluje 11, drugi pa delajo v upravi in na delovnih mestih za pomožne uslužbenke.

Hiba, ki se je v tem podjetju ne morejo znebiti, je pomanjkljiva tehnična stran organizacije dela. V podjetju je zaposlen le en tehnik, to pa je premalo za uspešen potek proizvodnje. Pred kratkim so dobili še enega, ki je prevzel v obratu dolžnosti mojstra. Pogrešajo predvsem dobrega strokovnjaka za šefa proizvodnje in sposobnega komercialista.

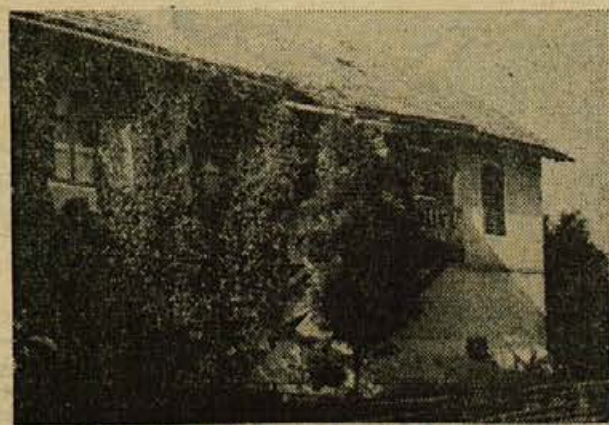
Tudi kvalifikacijski sestav delavcev ne ustreza. 80 odst. je priučenih in ti so po večini polproletarci, ki jim je služba le dodatni kruh. To se pozna tudi v številu bolezenskih dopustov, ki jih ima podjetje izredno veliko. Zlasti tisti, ki živijo onstran Sotle, si jih pogosto privoščijo. Razen tega je

v kovinskem obratu precej poškodb pri delu, za kar krivijo pretesne prostore.

Letos so planirali, da bodo ustvarili za 205 milijonov vrednosti, obetajo pa si povečanje za 35 milijonov. Z zmanjševanjem investicij so pred nedavnim zgubili za 50 milijonov naročil, vendar so se hitro znašli in si poiskali drugo delo.

KOVINA ima štiri obrate, ki so bili zdaj raztreseni. Spričo majhnih možnosti za nadzor so se odločili, da bodo vse združili pod eno streho. Tudi uprava ne bo več ločena od njih. Od tega koraka si obetajo znatno povečanje proizvodnje in najbolj optimistični člani kolektiva celo pričakujejo, da bo ta porasla za 50 odstotkov.

V podjetju so vpeljali nagrajevanje po učinku, od česar prav tako pričakujejo boljše proizvodne uspehe. Kolektiv se ne boji, da bi mu zmanjkalo dela, le tehnično organizacijo bodo prisiljeni izpopolniti in na široko odpreti vrata strokovnjakom. In še nekaj šepa v podjetju — samoupravljanje. Tega se zavedajo in sklenili so, da mu bo treba dati večjo veljavo.

Kdor je že obiskal prijazni lovski dom v Pišecah, bo sem še vedno rad zavil — prekrasna okolica in prišrna gostoljubnost ljudi mu dajejo še poseben čar. (Foto: Bašković, Brežice)

Blagor obiskovalcem kočevskih gostiln

Anton Štimec: prvak med poznavalci in ocenjevalci dobrih vin

Na Bledu je bila v začetku oktobra konferenca sindikalnih podružnic gostinskih delavcev iz vseh slovenskih podjetij. Razen referatov in organizacijskih ter strokovnih pomenkov so imeli gostinci tudi nekaj tekmovalij. Posvetovanja na Bledu so se udeležili tudi gostinski delavci iz Kočevja, med njimi tudi Anton Štimec, direktor hotela PUGLED. Ojunačil se je in prijavil za najtežjo tekmovalno panogo: za spoznavanje in ocenjevanje vin.

Da bomo spoznali in pravilno vrednotili njegov uspeh na tem srečanju gostincev, pogledimo pod kakšnimi pogoji so tekmovali. V tej skupini je bilo 25 tekmovalcev, ki so morali spoznati 13 različnih vrst belih in rdečih vin iz Slovenije in drugih vinorodnih krajev Jugoslavije. Tekmovalci so morali najprej ugotoviti za kakšaj vrst vina: kakšno vino je na mizi, njegovo ime in moč, kje raste, h katerim jedilom ga serviramo in kakšno temperaturo mora imeti, kje odkupijo največ takega vina in kdo ga dobavlja; bilo je še nekaj podobnih vprašanj in seveda je bilo treba vsa razvozljati. V določenem času so morali tekmovalci to napisati in oddati list tekmovalni komisiji. Ta je napačne odgovore izločila in z njimi seveda tudi

Direktor gostinskega podjetja »Pugled« v Kočevju, Anton Štimec

končna skupina oddala tekmovalne listke, je komisija po razburjivem čakanju razglasila, da so odpadli še preostali in tovariš Štimec je ostal sam. Postal je zmagovalci; prvo mesto med 25 tekmovalci, ki so bili vsi gostinski strokovnjaki, pa je

prav gotovo lepo in visoko priznanje, še bolj smo veseli dejstva, da gre za uspeh gostinskega delavca iz manjšega slovenskega kraja.

Stalni gostje mu za doseženi uspeh iskreno čestitamo ter želimo, da bi svoje znanje uspešno uporabljal pri nakupu vin za kočevske obrate, da bo tudi domačine pristna in dobra kapljica pogrela in razveselila! A. ARKO

Asfalt pred Delavsko restavracijo

Mnogi Novomeščani zvedo, opazujejo dela, ki se odvijajo te dni na ploščadi pred delavsko restavracijo v Novem mestu. O tem, da so podirli kovanje pred Delavsko restavracijo, smo že poročali, nekaj dni nato pa so začeli podirati podporni zid ob Citalniški ulici ter manjši gospodarski poslopje na isti ulici. Ves teren bodo zravnali in prevlekli z asfaltom ter uredili pločnike. Na nekdanjem vrtu za Rajčevsko hišo bo nastal prostor za parkiranje. Asfaltirali bodo tudi Sokolsko ulico od Doma JLA do ploščadi pred Delavsko restavracijo in prav tako Društveni trg. Z deli zelo hitro, ker bi jih radi opravili še pred občinskimi prazniki.

V VELIKI BAN, PRIJAZNO GORSKO VASICO, zdaj še peš komaj prideš, tako slabo pot imajo. Če bo šlo vse po sreči in če ne bo prehuda zima, pa se bo spomladi že lahko prišlo v vas z motorjem ali avtomobilom. Banovci, ki jih je sama pridnost, bodo do tistikrat sami uredili cesto od priključka do vasi. Za gramoz in prevoze bo prispevala sredstva krajevna skupnost Sentjerne. — Prebivalci Velikega Bana kopajo traso za novo cesto (FOTO POLDE MIKLIC)

Med zadnjimi so potrgali sladko grozdje tudi samostanski bratje v pleterski kartuziji. Ob koncu trgatve jih je takole fotografiral Hugo Rožnik, brat Marjan (desni na sliki) pa je pohvalil letino, da je bila dobra!

Zopet šesterčki na Švedskem

Švedski zdravnik prof. Karl Gemzell, ki je odkril terapijo, s katero na hormonski osnovi odpravlja žensko neplodnost, je te dni izjavil, da je neka švedinja, potem ko se je zdravila po njegovi metodi, v začetku oktobra rodila šesterčke. Vendar so vsi novorojenčki, štiri deklice in dva dečka, že prvi dan življenja umrli.

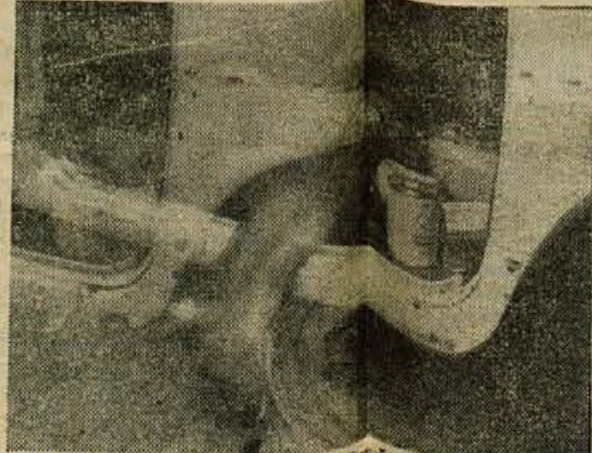
Ime Karla Gemzella je nekdaj zaslovelo po vsem svetu v začetku tega leta, ko sta dve ženi — ena na Šved-

skem, druga v Aucklandu na Novi Zelandiji — ki sta se zdravili po njegovi metodi, v naslednjem dnevu rodili petčere. Medtem ko v zadnjem primeru vseh pet otrok živi, pa so v prvem primeru štirje od petih otrok takoj po rojstvu umrli. Lani je neka švedinja po daljšem zdravljenju pod vodstvom prof. Gemzella rodila celo sedmerčke, ki so takoj po rojstvu umrli, po ponovnem hormonskem zdravljenju pa je pred enim mesecem rodila popolnoma zdravega otroka.

Prof. Gemzell je izjavil, da je izredno težko predpisati primerno dozo zdravila in se prav zato rodi več otrok hkrati.

POD KOLESI PADLE TRI SRNE

Pretekli teden so zaradi trupa z avtomobili poginile na novi cesti med Mrtvicanami in Ložinami tri srne. 19. oktobra okoli 6. ure je podirila s fiatom 600 Stan-ko Humer iz Kočevja; 23. oktobra sta se okoli 5.15 srečala na tem odseku ceste dva avtomobila (Lj-340-82, ki ga je vozil Boris Leskosek in Lj-198-80, voznik neznan) in prav pri srečanju padla vsak po eno srno. Končna bilanca: za 170.000 din škoda na vozilih in tri mrtve srne.

Letos je bilo na tem odseku preko 10 karambolov z divjadjo, od tega največ s srnami. Zaradi tega bi nedvomno kazalo na tem mestu postaviti opozorilne table oziroma cestne znake. — Pozor, divjad na cesti!

Za polovico manj bencina

Ima nekega angleškega avtorja bo prav gotovo razumela vse avtomobiliste. Na dvorišču svoje hiše v Londonu je 54-letni Scott odkril, kako se poraba goriva pri avtomobilu zmanjša za polovico povečati največjo hitrost in zmanjšati stroške izdatkov. Z novo napravo je Scott opremil vsak avto v obsegu za kakih 40.000 dinarjev, nato bodočostni nima vplačila, bencinske črpalke in zlatih filtrov. V bencinskih tanku je odprtina za

dovod zraka, že v tanku samem se ustvari mešanica bencina in zraka, ki gre po cevi v drugi tank in od tam naravnost v motor. William Scott je svoj ford že preuredil na opisan način in zatrjuje, da prevozi z litrom bencina dvajset kilometrov namesto prejšnjih dvanajst. Da pri tej iznajdbi ne gre za čisto utopijo, dokazuje to, da je Scott že dobil od nekakega britanskega konzorcija več kot 150.000 funtov (približno 500 milijonov dinarjev) na račun licenčne pogodbe.

Diamanti so se spremenili v steklo

Prejeli diamantov, vrednih več milijard dinarjev, pa se pri transportu iz Tel Avivu slučajno spremenili v nekaj koščkov brezbarvnega stekla brez vred-

nosti. Švicarska in italijanska policija sta prepričani, da je ta metamorfoza uspela dobro organizirani gangsterji, ki so jih v uvedli obsežno preiskavo, toda doslej brez uspeha. Lastnik diamantov je bil neki draguljar iz Tel Aviva, ki jih je poslal napredaj v Milano, nato pa proti Chiassu, toda tam prav tako ni našel primerne kupce. Zato je zahteval, da pošljejo diamante nazaj v Tel Aviv. V glavnem mestu Izraela pa se je v paketu začel kup stekla. Policija meni, da so diamante poslali nazaj prek Zürichs in da so jih tam zamenjali.

STONE BUKOVINSKY O NACRTIH T. D. V. MOKRICAH

Skrite lepote Dolinskega podzemlja

Jamarji še molčijo o njem — S fičkom odpeljali kapnike...

Tovariš Tone Bukovinsky, poslovodja združene trgovine v Mokricah, vedno rad napeljuje pomenek na turistične zanimivosti svojega kraja. Povsem razumljivo, saj je eden najdelavnejših članov turističnega društva Mokrice in rad bi predstavil lepote dolinskega okoliša vsem turistom, ki se največkrat ustavijo le v gradu.

»Ko bi le vedeli, kaj vse skriva naše podzemlje!« zavzeto razlaga tov. Bukovinsky. »Domačini so ga odkrili že pred leti, ko so gradili za-jezje za vodovod. Voda priteka na Doline iz velike kraske jame in tisti, ki so se spustili vanjo, vedo povedati o ogromni dvorani, polni prekrasnih kapnikov.«

»Čemu niste povabili vanjo jamarjev?«

»Saj smo jih, a ti kar molčiš o našem podzemskem svetu. Dvakrat je bila tu skupina mladih fantov. Rekli so, da so od jamarjskega društva in pokazal smo jim pot v podzemlje. Pogledali so si ga in s fičkom odpeljali nekaj lepih kapnikov. Ne vem, če je bilo prav, da smo to dopustili. Prihodnjič bomo previdnejši, saj nihče nima pravice odnašati naših prirodnih zakladov.«

»In kaj boste napravili zdaj?«

»Z združenimi močmi domačega turističnega društva in občinske turistične zveze bomo poskušali odkriti obkvaliteto našega kraja čim več prirodnih lepote in sprejeti vsakogar kar najbolj gostoljubno. Prepričan sem, da bomo z voljo lahko marsikaj dosegli, te pa v našem mlademu društvu ne pogrešamo.« —EY

SMEH STOLETIJ

Wittenberški vojvoda je zahteval od dvornega pridigarja Johanna Osiandra, naj se pri javni molitvi spomni tudi njegove ljubice, grofice Würben.

Po pridigi je vojvoda očital Osiandru: »Zakaj niste omenili v molitvi tudi grofice, kakor sem vam naročil?«

»Saj sem se je spomnil, svetlost,« je odvrnil pridigar. »Kdaj pa?«

»Ko sem molil: ... temveč reši nas vsega hudega...«

Zena velikega reformatorja Martina Luthra je bila krasna dekle in se je proti volji staršev zaročila v Nürnbergu z nekim dijakom. Nato so jo prisilili, da je šla v samostan, od koder je pobegnila v Wittenberg, kjer se je seznanila z Luthrom. Toda preden se je Luther oženil z njo, je pisal njenemu prvemu ljubimcu:

»Če hočete imeti svojo Katico, pohitite. Ona vas še vedno ljubi in jaz bi bil res vesel, če bi vaju videl združena in srečna.«

Sele potem, ko ni bilo tudi na drugo podobno pismo odgovora, se je Luther oženil z dekletom. Voditelj reformacije je v tem primeru pokazal lik nesebičnega ženina za več stoletij naprej.

Italijanski pevec Antonio Bernachi, muhast kot večina umetnikov, bi moral pod Händlovim vodstvom odpeti ognjeto vinsko pesem. Pri glavni skušnji je našel v vrču le navadno vodo in je zato ogorčeno izjavil:

»Če želite, da bom pesem zapel res ognjevito, mora biti v vrču pristno staro vino.«

»Prav,« reče dirigent Händel, »priskrbeli vam bomo vino, toda pojutrišnjem morate v vaši vlogi izpiti trup in bom prisiljen stvar urediti tako, da bo vloga povsem resnična.«

»Potem naj kar ostane pri vodi,« se je vzdal pevec.

Polde Grahek: JESENSKO TIHOZITJE — pa ne na deželi, temveč v Novem mestu (kje, pa uganite sami!)

Maigret se boji

18

— Vodo, ki je tekla po žlebu?

— Seveda. — Tako da so bili šumi, ki ste jih slišali, samo šumi med drugimi šumi? — Med vodo, ki teče, in ljudmi, ki topotajo, ali pa dajočim telesom, je opazen razloček.

Sodnik ni in ni popustil. Niste bili toliko radovedni, da bi vstali?

— Ne. — Zakaj ne? — Ker ne stanujem daleč od Kavarn pri pošti.

— Ne razumem. — Mimo naše hiše gredo zvečer pogosto ljudje, ki so ga preveč pili, in včasih se jim zgodi, da se zvržejo po pločniku.

— In da tudi kar leže? — Chalusu ni takoj prišlo na misel, kaj naj odgovori.

— Ker ste govorili o cepetanju, domnevam, da ste imeli vtis, kot da je bilo na ulici več ljudi, vsaj dva? — To se razume samo po sebi.

— En sam človek se je oddaljšal v smeri proti ulici republike. Je bilo tako? — Tako domnevam.

— Ker se je zgodilo hudo delstvo, sta bila v trenutku, ko se je slišalo cepetanje, trideset metrov od vašega doma najmanj dva človeka. Mi sledite?

— To ni težko. — Slišali pa ste enega, ki je odšel naprej? — To sem že povedal.

— Kdaj pa ste ju slišali priti? Sta prišla od Ulice republike ali od Martovega polja? — Chabiron je skomignil z rameni. Emil Chalus je s trdim pogledom premišljal.

— Nisem ju slišal prihajati. — Vendar pa ne domnevate, da sta se dolgo časa zadrževala v dežju in je eden čakal na primeren trenutek, ko bo ubil drugega? — Učitelj se stisnil pesti.

— To je vse, kar ste našli? — Je zamrmral med zobmi. — Ne razumem vas.

— Ne gre vam v račun, da bi bil v zadevo zapleten kdo izmed vaših ljudi. Ampak vaše vprašanje ni neovržno. Nikakor ni neogibno, da bi jaz slišal človeka, ki stopa mimo po pločniku, ali pravzaprav se za to ne menim.

— Vendar pa... — Dovolite mi, prosim, da dokončam, namesto da me skušate pretentati! Do trenutka, ko je bilo slišati cepetanje, nisem imel nobenega razloga za to, da bi pazil na to, kaj se godi na ulici. Potem pa sem budno poslušal.

— In trdite, da od trenutka, ko je truplo padlo na pločnik, pa do takrat, ko je od Kavarn pri pošti prišlo več oseb, nihče ni šel po ulici?

— Slišati ni bilo nobenega koraka.

— Se zavedate, kako važno je to, kar ste povedali?

— Jaz nisem zahteval, da mi pustite povedati. Spraševam me je prišel inspektor.

— Preden vas je inspektor izprašal, niste imeli pojma o tem, kakšnega pomena je vaše pričevanje?

— Nisem vedel za to, kar je izpovedal doktor Vernoux.

— Kdo vam je govoril o izpovedi? Doktorja Vernouxa nisimo klicali na zaslišanje.

— Pa recimo, da nisem vedel, kaj je povedal.

— Vam je to povedal inspektor? — Da.

— Ste razumeli? — Sem.

— In domnevam, da ste bili očarani nad tem, kakšen uspeh boste dosegli? Vi zaničujete Vernouxove?

— Vernoux in vse, ki so njim podobni.

— V svojih govorih ste prav posebej napadli Vernouxove? — Včasih.

Sodnik se je zelo hladno obrnil k inspektorju Chabironu.

— Je njegova žena potrdila, da je izpovedal?

— Deloma. Nisem je pripeljal s seboj, ker je imela opraviti z gospodinjstvom, ampak lahko grem ponjo. Res sta legla spat ob po deseti. Ona to ve z gotovostjo, ker je kot vsak večer navila budilko. Potem sta se malo pogovarjala. Ona je zaspala in zbudilo jo je to, da ni več čutila moza poleg sebe. Vide-la je, da ni pred oknom. Takrat je bilo četrta na deseto in okrog trupa je stala grupa ljudi.

— Ali oba nista odšla na ulico? — Oba.

— Nista bila prav nič radovedna, kaj se pravzaprav godi? — Na pol sta odprla okno in sta slišala ljudi govoriti, da je bil pravkar ubit Gobi-lard.

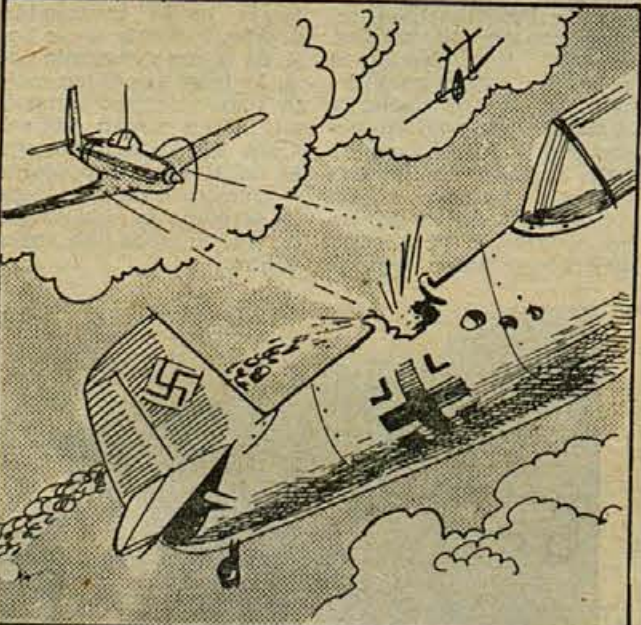
Chabot, ki se je ves čas pazil, da ni pogledal Maigreta, je bil videti poparjen. Brez prepričanja je postavil še nekaj vprašanj:

— Ali potrjujejo njegovo pričevanje še kateri prebivalci ulice? — Do zdaj ne.

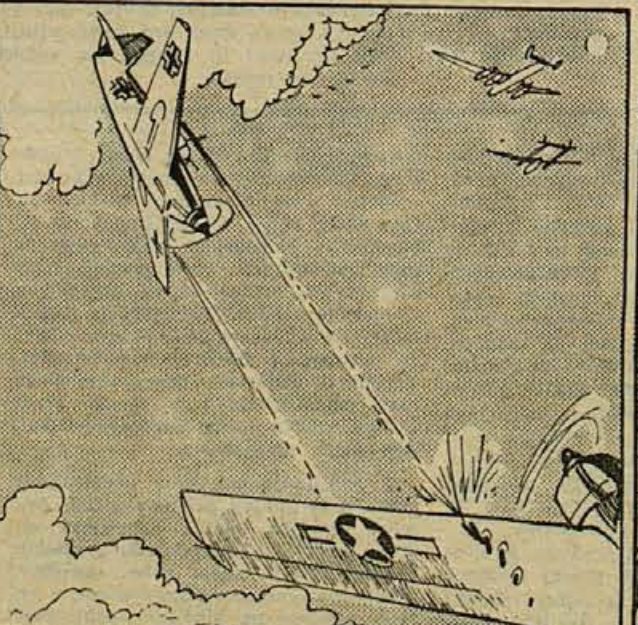
— Ste zaslišali sve? — Tiste, ki so bili davi doma. Nekateri so že odšli na delo. Dva ali trije, ki so bili včeraj zvečer v kinu, ne vedo nič.

Chabot se je obrnil k učitelju: — Ali poznate doktorja Vernouxa osebno? — Nikoli nisem z njim govoril, če mislite na to. Večkrat sem ga srečal na ulici kot vsi. Vem, kdo je.

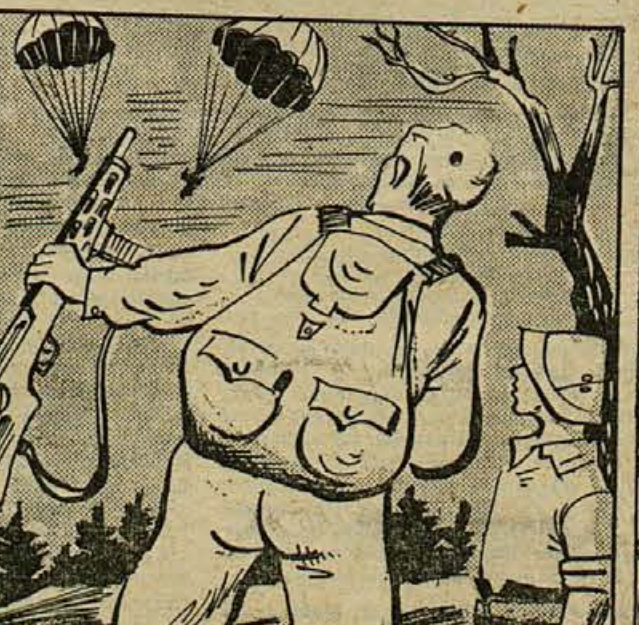
VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

169. — Nemški lovci so se zviška spustili na zavezniške bombnike in se prebili skozi njihove jate. Samo za kratek hip so zadržali letalski topovi. Eden izmed bombnikov se je počasi naglil na krilo, ki se mu je odlomilo in zaplavalo navzdol kot list papirja, bombnik pa je z veliko dimno zastavo za seboj padal v globino. Bil je že nizko, ko se je nad njim odprlo šest padal.

170. — Nemški lovci niso utegnili še enkrat napasti jat bombnikov, ki so mirno plule naprej po neskončni sinjini, kajti kot roj razdraženih sršenov so planili nanje zavezniški lovci in se zapletli v ogorčen boj. Toda Noč in Rudi nista gledala bitke, ki je divjala tisoče metrov nad njima. Napeto sta opazovala padala, ki so se kot velike bele gobe počasi spuščala proti zemlji, nihajoč sem in tja.

171. — »Veter jih zanaša sem, tu nekje bodo pristali,« je razburjeno zavpil Noč. »Ne, na onem pobočju tam. Tečevla! Stekla sta na nasproti breg. Padalci so se spuščali naravnost proti njima. »Nemci jih bodo gotovo poskušali ujeti. Proti Črnilec ne smejo, edina pot je do Save in čez, tam jih Nemci ne bodo iskali,« je mrzlično preudarjal Noč, medtem ko so se padalci bližali trdnim tlom.

172. — Padalci so pristali tik ob robu gozda. Naglo so si odpeli plahutajoča svilena padala in izginili v hosti. Noč in Rudi sta stekla proti njim. »He, Angleži, pridite ven!« je zaklical Noč. Nobenega odgovora. »Naglo, da sva sovražnika,« je dejal Rudi. »Jih bova že našla,« je zagodrnjal Noč in stopil med grmovje, »daneč gotovo niso prišli.« Naglo sta začela preiskovati gozd in goste grmovje.

— Draga, če sem rekel, da bova kupila še en stol, to še ne pomeni, da te ne ljubim!

— Mama, pomisli, z eno steklenico marmelade se da namazati 36 kosov kruha!

Da je šola premajhna, vemo

386 učencev semiške osemletke bi potrebovalo precej več prostora kot ga imajo — Šolo so letos popravljali, vendar s tem problem ni rešen

Sedem učilnic osemletke v Semiču je vsak dan brez prestanka zasedenih od 8. zjutraj do 17. popoldne. Pouk v dveh izmenah onemogoča v tesnobnih prostorih šolske stavbe načrtno dodatno pomoč učencem, kakršno bi jim šola po zakonu morala zagotoviti.

»Da je šola premajhna, smo ugotovili že pred več leti,« je povedal ravnatelj Metod Plut. Odkar se je tovarna na Vrtači začela razvijati in so se doseljevali ljudje, postaja problem prostorov tudi v šoli vedno bolj pereč. Učini imamo v šolski kuhinji namesto v kabinetu, nimamo delavnice za tehnični pouk in tudi ne drugih prostorov, potrebnih za sodoben pouk.

Šolska stavba je sicer lepa. Pred tremi leti je bila na zunanaj ometana, letos pa smo v

učilnicah namestili nov parket, prostore prebelli ter kupili posebne stropne luči, ki so po izjavi strokovnjakov najbolj primerne za šolske učilnice. Razen tega je bil letos v šolsko stavbo napeljan trofazni električni tok. Vsa popravila so veljala okoli 4.600.000 dinarjev. Prav tako je bila letos dograjena podružnična šola v Streklejcu, za katero smo porabili 5 milijonov družbenih sredstev.

Solniki smo si z občino vred precej prizadevali urediti šolske stavbe, a kljub vsej dobri volji problem v Semiču ni rešen. Če bi sedanjo stavbo dozidali in tako pri-

dobili 4 učilnice, razen tega vgradili še naprave za centralno gretje, bi bila semiška šola za dolga leta preskrbljena. Namesto drv bi lahko imeli v kletnih prostorih delavnice za tehnični pouk. To je moj predlog, o katerem gradbeni strokovnjaki še niso razpravljali.

— Ali je kaj upanja, da bi vaš predlog uresničili?

— Ko so pred kratkim zbirali prispevke za gradnjo nove šole v Črnomlju, semiška podjetja niso prispevala, pač pa je bilo rečeno, da bodo s sredstvi pomagala pri pridobitvi novih prostorov v naši šoli. Morda prihodnje leto?

500 000 din za poplavlence

Na področju črnomeljske občine je akcija za pomoč poplavljenecem stekla razmeroma pozno v primerjavi z drugimi kraji, vendar je njen začetek prav dober. Do srede oktobra so za poplavljenec prispevali:

Občinski sindikalni svet 15.000 din; Pekarna Črnomelj 6.000 din; Valjčni mlin Črnomelj 7.000 din; Tapetništvo in dekoraterstvo Črnomelj 2.000 din; inž. Malka Stefančič iz Črnomlja 6.000 din; Angelea Kvas iz Črnomlja 1.000 din; Franc Strbene iz Črnomlja 2.000 din; Angela Ahačič iz Črnomlja 1.000 din; Marija Fortun iz Črnomlja 1.000 din; Zavod za zaposlovanje delavcev 50.000 din; Lekarna Črnomelj 30.000 din; Občinsko sodišče Črnomelj 16.500 din; Katka Senica iz Črnomlja 2.000 din; kolektiv uslužbenecv družbeno-političnih organizacij 11.500 din; Postaja LM Črnomelj 6.500 din; uslužbenec Komunalne banke Črnomelj 8.000 din; Ethin Černe

Pojasnilo iz Starega trga

V številu 41 DL je bil objavljen prispevek »O pomanjkanju denarja«, na katerega smo prejeli naslednje pojasnilo:

»Na naši šoli dohodkov za dejavnost zunaj razredov niti gibljivega dela nismo izplačevali. Po obračunu je vsota za šest mesecev enaka tisti, ki jo je vsak prejel za nadure v dveh mesecih. Na podlagi tega je delovna skupnost šole 5. julija letos sprejela sklep, da se sredstva za delo zunaj razredov in gibljivi del v juliju in avgustu izplačajo kot povprečni enomesečni dohodki vključno z nadurami v aprilu, maju in juniju.«

UCITELJSKI KOLEKTIV
STARI TRG OB KOLPI

Krajevni praznik v Semiču

V soboto, 30. oktobra, bodo v Semiču proslavljali krajevni praznik. Ob 16. uri bo v prosvetnem domu slavnostna akademija. Sodelovali bodo učenci semiške osnovne šole, po dolgih letih pa bo Semičanom spet zapel na novo ustanovljeni domači pevski zbor, ki ga vodi prof. Zupančič iz Črnomlja. Po programu bo sledila zabava.

V počastitev praznika, ki ga slavijo v Semiču vsako leto 28. oktobra v spomin na ustanovitev prve belokranjske čete na Smuku, bodo v dneh pred praznikom izročili namenu 10-stanovanjski blok, ki so ga zgradile delovne organizacije iz Semiča, postaja LM in semiška pošta pa se bosta preselili v nove prostore.

Hkrati s tovarno kondenzatorjev na Vrtači (na sliki) se je leta 1951 začel razvijati tudi nekdanji izključno vinogradniški Semič. Stiristo zaposlenih v tovarni prejme vsak mesec okoli 18 milijonov dinarjev dohodka. Ta denar se v kraju pozna! V nekaj letih je Semič dobil sodobno trgovino, glavne ulice so asfaltirali, ima več stanovanjskih blokov, zdravstveno postajo itd. Vzporedno z rastjo kraja in tovarne pa se je iskra napredka zanetila tudi na vseh drugih področjih javnega življenja ter korenito spremenila navade v življenju občanov (FOTO: Dolenjski list)

Semiška pošta se seli

Pozna se, da so nizke, majhne in temne prostore semiške pošte uporabljale že prejšnje generacije. V prostorih, kjer je bila pošta še pred vojno, so uradovali vse do pred kratkim. In zdaj?

Tončka Prešeren, že 8 let poštna uslužbenka, je pobirala po tleh svežnje papirjev, izjavila:

— Selimo se, pravkar popravljamo! V novem bloku bomo imeli boljše prostore. V enem bo avtomatska telefonska centrala, v drugem bodo poštarji in špedicija, tretji je namenjen poslovanju s strankami. Preseliti se bomo začasno brez telefona, ker ATC še ni gotova.

Vtem je prišla ženica in s tresočo roko pomolila uradni listek: — Denar bi rada oddala, a nimam očal. Bi mi lahko kar vi napisali?

Tovarišica Tončka ji je ustregla in ker ima verjetno še več takih strank, smo se pozanimali, če sta le 2 uslužbenki vsemu delu kos.

— Strank imamo vsak dan nekaj, a mnogo več kot z njimi imamo opravka okoli prvega, ko pridejo pokojnine, priznavaštine in druga izplačila. Vsak mesec razdelimo za okoli 9 milijonov denarnih nakaznic. Tedaj ne gledamo na uradne ure. Ko je delo opravljeno, greva domov, prej ne. Novih prostorov se veselimo. Bomo vsaj na svetlem delali!

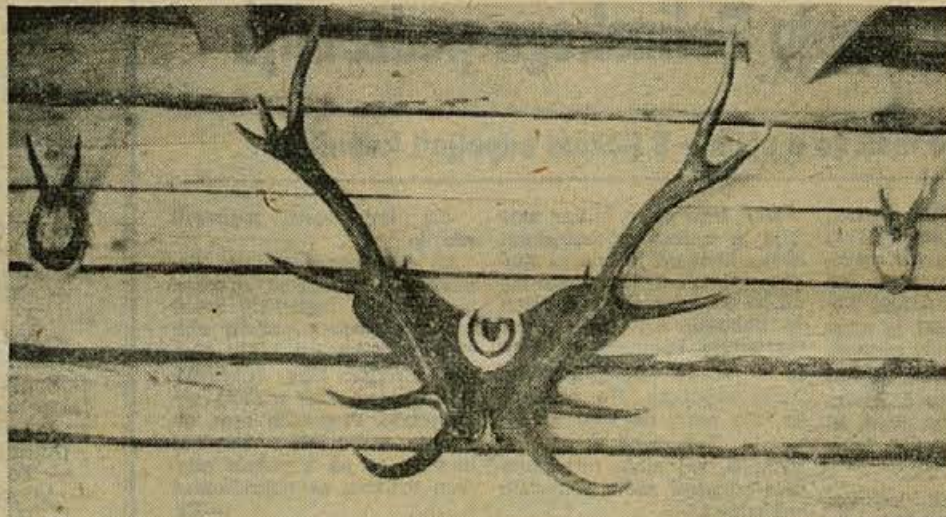
Dve lepi pridobitvi za Vinico

V soboto, 23. oktobra popoldne, se je zbralo pred drugo dograjeno stavbo viniške šole lepo število prosvetnikov iz vseh šol v občini ter medobčinskega zavoda za prosvetno in pedagoško službo se je slavnosti udeležil tudi pomočnik sekretarja za

prosveto in kulturno SRS tovariš Radko Polič.

Ko so si udeleženci slavja ogledali nove prostore šole ter tudi tisti del šolskega poslopja, ki še čaka dograditve, so imeli razgovor o problemih šolstva in kulturne dejavnosti v občini Črnomelj. Zvečer ob 19. uri so v veži novo dograjenega dela šole odkrili spominski plošči učitelju, pesniku in pisatelju Ivanu Tomšiču ter njegovemu bratu Ljudevitu, ki je kot učitelj in književnik živel in deloval na Hrvaškem. Oba sta bila rojena v prejšnji viniški šoli, ki je bila uničena med vojno in na kateri sta bili že vzdani obe plošči. Ponovno vzdavo in odkritje obhvali plošč v novi šolski stavbi je oskrbelo Belokranjsko muzejsko društvo. Po odkritju plošč je bil v novi šolski dvorani literarni večer.

V nedeljo popoldne pa so odprli sicer še ne povsem dograjene nove prostore zdravstvene postaje. Ob tej priložnosti je bilo slavnostno zborovanje, na katerem je govoril poslanec republiškega socialno zdravstvenega zbora dr. Albin Pečavar. Tako dograjen drugi del šole kot zdravstvena postaja sta za Vinico in ves okoliš velika pridobitvi.

Rogovje obešeno v koči na Bidercugu (Foto: F. Derganc)

Z novimi dejavnostmi več zaslужka

V dobrih treh letih je Obrtni servis v Semiču napredoval — Dejavnost je začelo 5 obrtnikov, medtem ko je v podjetju danes 36 zaposlenih in 9 vajencev — O uspehih in težavah kolektiva pripoveduje direktor Franc Derganc

— Na pobudo tovarne kondenzatorjev je zrasel naš kolektiv. Za Iskrine tovarne delamo namreč večino izsekov in polizdelkov, ki jih potrebujejo. Okoli 90 odstotkov naše proizvodnje je torej odvisne od uspehov Iskre. Ker pa je ta zadnje čase v težavah, se tudi mi bojimo nevarnosti, zato smo začeli uvajati nove dejavnosti.

Za nami je že polzgodna proizvodnja električnih pastirjev za širši trg in žetvenih naprav za kosilnice Alpina. Te dele za kosilnice domače proizvodnje smo morali uvažati. Razen vsega tega

pa smo začeli po naročilu izdelovati vozove platonarje na gumijastih kolesih. Od 103 milijonov zastavljenega letnega plana proizvodnje smo letos do konca septembra dosegli 76 milijonov vnovčene realizacije.

— Menite, da bo tako majhen kolektiv kot je vaš, lahko uspešno posloval tudi v novih gospodarskih pogojih?

— Kaj še bo, nihče ne ve, pač pa je kolektiv mnenja, da nadaljujemo z začetnim delom. V letu 1966 bomo za Iskrine tovarne še več delali, ker bomo za-

del izdelke tudi kromirati, računamo pa tudi na več odjemalcev električnih pastirjev. Na Stajersko smo jih že nekaj prodali, medtem ko v Beli krajini in na Dolenjskem še ni nobenega. Mimo tega, da naša naprava čuva živino na paši, tudi preprečuje škodo po divjadi.

— Pa kmetovalci vedo zanjo in za njene prednosti?

— Reklame je premalo, zato se električni pastir tudi še ni uveljavil. Sled ko prej pa bo postal nepogrešljiv. O tem sem prepričan — je ob koncu razgovora pri- bil tovariš Derganc.

R. B.

Litina mu je padla na noge

Med delom je 21. oktobra popoldne padla delavu črnomaljskega podjetja BELT Niku Hajsanu iz Stankovcev pri Karlovcu na noge litina. Ranjencu so nudili prvo pomoč v Črnomlju, nato pa so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Pozdravljamo vse delovne ljudi našega okoliša za letošnji

KRAJEVNI PRAZNIK SEMIČA in želimo, da bi se kraj tudi vnaprej razvijal hitro in z vedno lepšimi gospodarskimi uspehi!

PRIPOROČAMO NAŠE IZDELKE IN USLUGE!

Zahtevajte naše ponudbe!

DELOVNI KOLEKTIV
PODJETJA

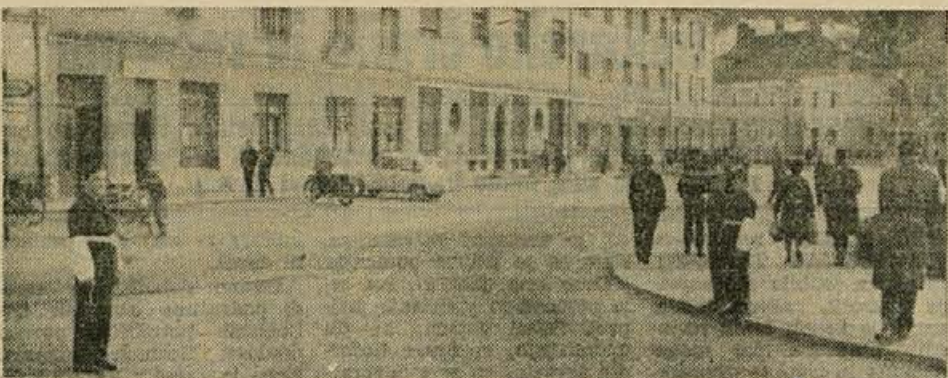
**OBRtni
SERVIS
SEMIČ**

Polde Grahek: SEMIČ s praznimi ulicami ob času letošnje trgovine

NOVICE

črnomaljske komune

Pred dnevi so prometnim miličnikom pomagali usmerjati promet v Kočevju tudi pionirji — člani prometnih krožkov

SZDL o novih gospodarskih pogojih

Te dni so se začele v kočevski občini prve konference krajevnih organizacij SZDL, zadnje pa bodo zaključene do sredine novembra. Na njih bodo izvoljeni tudi delegati za občinsko konferenco, ki bo predvidoma v decembru.

Pričakovati je, da bodo na konferencah krajevnih organizacij SZDL občani razpravljali predvsem o tem: kako so razni organi upoštevali njihove predloge in zahteve; kako so zaživele krajevne skupnosti; o kulturi in družbenih službah (šolstvo, zdravstvo itd.); o kmetijstvu in splošnem gospodarstvu v novih gospodarskih pogojih; o stanovanjskem gospodarstvu in urbanizaciji. Seveda ne bo razprava zanemarila tudi organizacijskih problemov, saj bodo člani nedvomno ocenili

delo SZDL, ki se je razvila v najvišjo politično tribuno občanov; razpravljali bodo o sodelovanju med SZDL in drugim družbeno političnimi organizacijami in društvi, o bodočih nalogah SZDL itd.

Seveda bo marsikatera krajevna organizacija razpravljala tudi o drugih, morda samo zanjo pomembnih vprašanjih. Zeleti je, naj bi krajevne organizacije SZDL poslušale svoja mnenja o posameznih zadevah občinskega odbora SZDL še pred občinsko konferenco. Le tako bo

občinski odbor Socialistične zveze lahko posamezna vprašanja temeljito proučil in najbolj pereča ter zanimiva vnesel v poročilo občinske konference, da bodo o njih lahko razpravljali vsi delegati.

Pri izbiri delegatov za občinsko konferenco naj bi konference krajevnih organizacij upoštevale, da bodo zastopane žene, mladina, neposredni proizvajalci, strokovnjaki, kmetje itd. Le tako bo namreč mogoče vse zadeve čim uspešneje reševati.

Reforma naj pomaga mladim!

Za mlade primanjkuje dela — Zunanost je važna tudi za službo — Mladina je še vedno razcepljena na šolsko, delavsko, kmečko in sezonsko — Vedno manj delavske mladine študira

Preteklo soboto je bila v Kočevju konferenca Zveze mladine. V razpravi so sodelovali tudi Igor Janja, član ZK ZMS, Tone Serčer, predsednik občinskega sindikalnega sveta in Marjan Mervar, organizacijski sekretar občinskega komiteja ZK Kočevje.

Mladinci so v razpravi poudarili, da pozdravljajo novo gospodarsko reformo, vendar pa se ne strinjajo z nekaterimi pojavi, ki jo spremljajo. Tako je na primer občutiti večje pomanjkanje delovnih mest za mlade, ki so letos končali razne šole, hkrati pa je

zaposlenih več upokoencev oziroma ljudi, ki imajo vse pogoje za pokoj. Nadalje so menili, da ponekod kljub vsem reformam še vedno sprejemajo v službo ljudi na podlagi raznih simpatij in ne le na podlagi znanja oziroma sposobnosti za določeno delo. Vendar večjih problemov v zvezi z zaposlovanjem v občini ni in še teh, ki so, ne bi bilo treba. V občini namreč nekatera podjetja z dobrimi proizvodnimi sredstvi delajo le v eni izmeni. V rentabilnih podjetjih bi bilo nujno organizirati delo v več izmenah in tu zaposliti tudi ljudi, ki delajo na nerentabilnih delovnih mestih. Zato pa organizatorji proizvodnje (inženirji, tehniki) v veliki večini primerov (90 odst.) niso nagrajeni po delu oziroma po uspehu podjetja, zato se tudi ne zanimajo dovolj za izboljšanje proizvodnje in splošno odkrivanje notranjih rezerv, kamor spada tudi delo v več izmenah.

Nadalje so mladinci menili, da ni čutili dovolj kulturno zabavnega pa tudi športnega (z izjemo nekaterih panog) življenja. Tako je bilo v Kočevju le malo kulturnih prireditev, pa še med njimi so bile nekatere slabe. Tudi delo mladinskega kluba ni bilo dovolj uspešno, saj vanj v glavnem ni bilo delavske mladine in mladih sezonskih delavcev iz drugih krajev in republik.

Mladinci so se pogovorili še o dosežanih uspehih svoje organizacije, o izobraževanju, štipendiranju, delovnih akcijah, ostalih mladinskih organizacijah in drugem. Izvolili so tudi nov občinski komitej in delegate za republiški

Prvi že dosegajo naloge letnega plana

Do 1. oktobra letos so industrijska podjetja kočevske občine dosegla 85,3 odstotka letnega plana čiste fakturirane realizacije oziroma za 45,8 odstotka več kot v istem obdobju lani. Letni plan fakturirane realizacije je za 8,2 odstotka že presegla Tekstilana, medtem ko so Melamin, Kočevski tisk, Itas in Rudnik dosegli od 97,4 odstotka do 81,9 odstotka letnega plana.

Letni plan vnovčene realizacije je dosegla podjetja s 76,5 odstotka oziroma 40 odstotkov več kot v prvih devetih mesecih lani. ČZP Kočevski tisk je letni plan vnovčene realizacije že presegel za 6,3 odstotka, medtem ko sta se mu približala Tekstilana in Itas. V primerjavi s prvimi devetimi meseci lani je imel Melamin letos kar za 103 odstotkov, Tekstilana pa za 62,2 odstotka več vnovčene realizacije.

Plan izvoza pa dosegajo podjetja slabo. Industrija je v prvih devetih mesecih dosegla 64 odstotkov letnega plana izvoza, vse gospodarstvo pa 65,7 odstotka. Letni plan izvoza sta že presegla KGP in Itas, zadovoljivo pa sta izpolnili Hotel Pugled in Inkop.

Število zaposlenih je v občinah v prvih devetih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani poraslo za 3,6 odstotka, vendar je še za 3,8 odstotka nižje kot pred-

videva letni plan. Plan zaposlenosti je presegla le Tekstilana (za 5,8 odstotka), vsa ostala industrijska podjetja pa so bolj ali manj pod njim.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ZADNJI LEPI JESENSKI DNEVI so privabili v Kočevje veliko skupinskih izletnikov iz raznih krajev Slovenije. Samo zadnje nedelje je prišlo k nam 7 avtobusov, med njimi mladinci iz Ljubljane, izletniki iz Kranja in kolektiv »Jelovčice« iz Skofje Loke. Bil je vesel živčav razvedrila voljnih ljudi, ki so si delali kratek čas tudi s harmonikami. Po ogledu mesta se jih je največ zadržalo v Ljudski restavraciji; tu so smeli med oddihom raztegniti svojo harmoniko. Skupina mladincih je bila že v drugem gostinskem obratu, kjer jim pa niso dovolili igrati harmoniko, čeprav je bilo vse prazno. Gostje so preklekali naročilo, vstali in šli. In lokal je bil seveda spet prazen. Da, notranje rezerve...

■ GRADNJA NOVEGA TRANSFORMATORJA za hotelom »Pugled« se je le toliko uredila, da delo spet nadaljujejo. Upajmo, da bo objekt kmalu po streho in da bo ta del mesta v kratkem le dobil boljši tok. Mnogo občanov kritizira lokacijo novega transformatorja, ki stoji sredi večjih stavb kot so: nova šola, hotel, kino, otroško igrišče in dom telesne kulture — toda zdaj je vse to že prepozno. Transformator že staja.

■ KOLIBE KOSTANJARJEV — ob mostu čez Rinžo nam oznanjajo, da bo kar kmalu zima. Na trgu ob večerih lepo diši po pečenem kostanju, čeprav ni smarone. Za 50 dinarjev dobimo kosele kosele kosta ali pa omega s Siemen. Ljubitelji kosta nja kar pridno segajo po sladki jesenski dobroti. Mimogrede: upajmo, da zdaj ne bo po pločnikih našega mesta vse polno kosta-jevih lušč in papirnatih vrečk!

OZIRANJE NI PRIPOROČLJIVO

21. oktobra ob 16 uri se je pripetila na cesti Livold—Štalcerji huda prometna nesreča. Jože Zidar, 31, iz Štalcerjev 2, je vozil z motorjem pretili LJ 19-333 proti domu. Na zadnjem sedežu je imel več posode, na krmilu pa aktivko. Na blagem levem zavoju se je ozrl po prtljaji. Cesta pa je bila tam peščena, zato ga je zaneslo. Padel je na obraz in si kljub čeladi hudo poškodoval glavo ter nezavesten obležal na cesti. Ponesrečenca so najprej prepeljali v kočevsko ambulantno, nato pa v ljubljansko bolnišnico. Na motorju je za 20.000 din škoda.

Pri prehitavanju padel

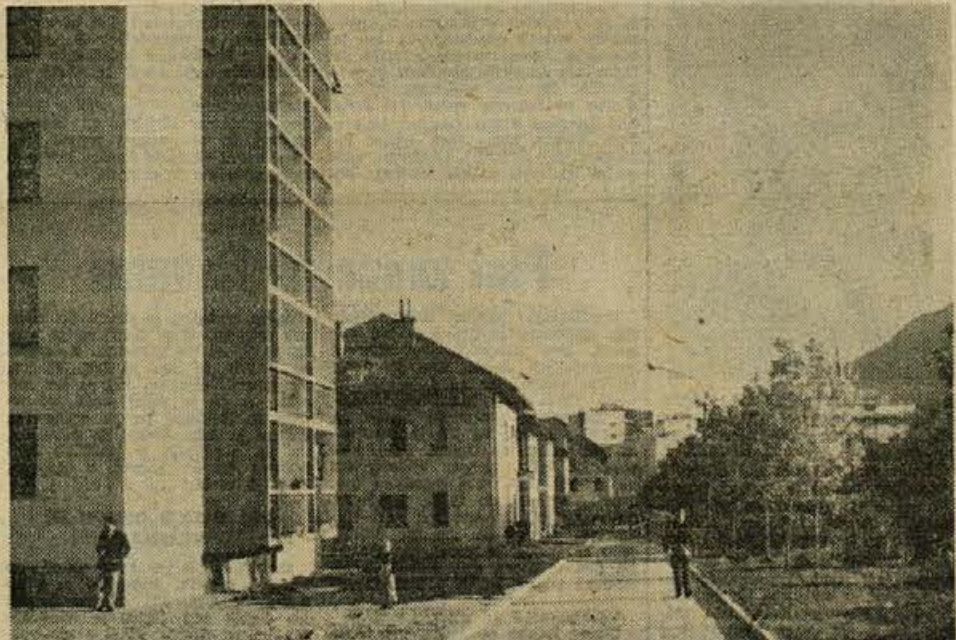
Vili Benek iz Rudnika 6 pri Kočevju je 20. oktobra ob 18.15 z motornim kolesom puch na cesti v Dolgi vasi prehitel na zavoju kolesarja. Čeprav je peljal z zmerno hitrostjo, ga je na zavoju zaneslo na levo stran ceste, kjer je padel in se hudo poškodoval. Na motorju je škoda za 30.000 dinarjev.

NA DAN MRTVIH OB 9. URI

Komemoracija na parti-zanskem grobišču na Tra-ti pri Kočevju bo v pone-deljek, na dan mrtvih, ob 9. uri. Na njej bo govoril predstavnik zveze borcev, sodelovali pa bodo pevci iz Kočevja, rudniška god-ba in šolska mladina.

S sobotne konference ZMS v Kočevju

KOČEVJSKE PERSPEKTIVE: Seškova ulica. (Foto: J. Prime)

NEKAJ PODATKOV IZ URBANISTIČNEGA PROGRAMA

KOČEVJE ČEZ 30 LET

(Nadaljevanje in konec)

Vzporedno s kanalizacijo in gradnjo čistilnih naprav je treba rešiti tudi okrepitev vodnega pretoka Rinže, ki je tudi odvodnik odpadnih vod.

Elektrika, ceste, trgovina in še kaj

Predvidena sta dva nova daljnovoda Kočevje—Vrbovsko in Kočevje—Črnomelj. Zgrajenih bo 12 novih transformatorskih postaj. Potrošnja elektrike naj bi se v 16 letih potrojila.

Cesta Skofljica—Kočevje bo še nadalje glavna prometna žila in bo z modernizacijo predvidoma prekalificirana v višji razred. S te ceste bo nujno treba odstraniti vprežni promet in zato ob njej

urediti makadamsko cesto. Napraviti bo treba tudi obvožno cesto pri Kočevju, ki bo šla predvidoma od Brega ali Petrola proti Rinži in pod Kočevsko goro in se bo nato pri Livoldu ali Dolgi vasi spet priključila glavni cesti. Potrebna bo tudi nova avtobusna postaja in več parkirnih prostorov.

Zgostiti bo treba trgovsko mrežo od Stare cerkve preko Kočevja do Livolda in povečati kapacitete specializiranih trgovin. Potrebne bodo tudi samopostrežnice.

Za razvoj turizma in z njim gostinstva bo nujno turistično obdelati:

a) območje Kočevja z bližnjo okolico (kopališče, lov, ribolov, nov hotel, rekreacijske naprave, kraške jame,

smučarski in sankarski tere-ni, kulturne in zgodovinske zanimivosti itd.),

b) območje Kolpe (vikend v Dolu, kopanje, ribolov, lov, izleti),

c) Kočevski Rog s Pugle-dom (NOB, lov) in Onek (lov, izleti, smučanje).

Organizacija zdravstvene službe se predvidoma ne bo spremenila. Z novim zdravstvenim domom je rešeno tudi pomanjkanje prostorov za zdravstvo.

Na učenja odpade trenutno v občini le polovico prostora, ki je predviden zanj z republiškimi normativi. Pričakovati je, da se bo šolalo letno okoli 2.300 učencev, zanje pa je potrebnih 3.450 m² učilnic.

Za šolarje vrtci ne bodo po-

trebni, ko bo mogoč pouk v eni izmeni. Za predšolske otroke bo treba nujno zgraditi 4.350 m² vrtcev in 3.200 m² igrišč.

Zavarovana območja

Zaradi naravnih znamenitosti in značilnosti je zaščiti predel ob Čabranki in Kolpi, Borovsko goro, Stojno, Zelnske jame in jame v Kočevskem pogorju, Jelenov studenec in pragozdove. Zaradi kulturnih in drugih znamenitosti pa je zaščititi razvaline gradov Fridrihtajn in Kostel, Kočevski Rog, Seškov dom itd. Gospodarsko pa je že zaščitena površina pri Smuki, kjer je veliko obora za intenzivno gojenje divjadi.

Za zaključek

Omeniti kaže, da je urbanistični načrt le prvi korak do končno izdelanega urbanističnega projekta za občino. Potrebni so predvsem še ureditveni načrti in zaidalni načrti, ki bodo izdelani predvi-

doma do leta 1967 in seveda dani tudi občanom na razpravo (prvi že prihodnje leto). Zaidalni načrti so osnove za izdajanje lokacij.

Zeleti je, da občani sodelujejo v vseh fazah dela urbanistične dokumentacije in z nasveti, s pripombami in predlogi pomagajo oblikovati bodočo podobo svojega mesta.

Ze prve dni razstave predloga urbanističnega programa je bilo danih več zanimivih pripomb, čeprav si je razstavo ogledalo doslej razmeroma malo ljudi. Tako so na primer nekateri menili, da voda iz dnevnih kopov rudnika ne pride v poštev kot tehnološka voda za industrijo, ker je tam vode komaj

za potrebe rudnika. Drugi so se spet bali, da bi lokacija industrije na severu Kočevja prispevala k še večjemu onesnaženju Rinže in s tem slabšemu življenju mesta. Nekateri so spet menili, da so posamezna območja, namenjena za stanovanjsko gradnjo, preveč močvirna. Spet drugi so imeli pripombe na dose-danje nesmotrne gradnje (na primer na kupu: kemična tovarna, mlekarina, zdravstveni dom).

Pričakovati je, da bo pripomb še več in še bolj preudarjenih, saj po prvih dneh razstave obiskovalci svoja mnenja še dopolnjujejo in izpopolnjujejo.

JOZE PRIMC

6. novembra lahko spet obiščete »MIKLOVO ZALO«!

Nad dva tisoč ljudi si je ogledalo kostanjeviško uprizoritev Žižkove »Miklove Zale« v enem samem tednu. Uspelo prirediteljem bodo imeli spet na sporedu v soboto, 6. novembra ob 19. uri. Vstopnice za to predstavlo si lahko nabavite v kostanjeviški trafiki, ki že zdaj sprejema rezervacije. Skupinske obiske lahko naznanite na telefonsko številko Kostanjevica 19. — Na sliki: Pogled na kako pozorno nastopajočih, kakor jih je po premieri 9. oktobra fotografiral masker SLG Celje Vinko Tajšek.

STANETU V SLOVO

V ponedeljek, 18. oktobra, se je spet izteklo eno izmed mladih življenj — na Raki pri Krškem je umrl Stane Učnik, star komaj 27 let. Zahrbna bolezen ga je iztrgala iz kroga najdražjih v trenutku, ko si tega ni mogel nihče misliti. Ljudje so Staneta poznali kot vedrega človeka, ki je za vsakogar našel prijazno besedo in ki je kljub rahlemu zdravju rad sodeloval pri delu v orga-

nizacijah in društvih. Med drugim je bil član delovne skupnosti na raki osmetljetki, član pionirskega starejšinskega sveta, predsednik komisije za letovanja pri Društvu prijateljev maldine, vodja televizijskega kluba pod okriljem prosvetnega društva, aktiven sodelavec pri vseh akcijah SZDL itd. Veliko število ljudi, ki so ga spremljali na njegovi poslednji poti in venci, s katerimi je prekrilo njegovo poslednje domovanje, pričajo, da je bil Stane med ljudmi priljubljen in da bo v njihovih spominih vedno ostal kotiček za spomin nanj.

N. K.

Razviti delo TVD Partizan - Celulozar!

V četrtek, 21. oktobra, je imela Občinska zveza za telesno kulturo Krško šesto redno sejo, kjer so razpravljali o finančni problematiki in o delu osnovnih organizacij. Ugotovili so, da bo treba poziviti delo sektorja TVD Partizan-Celulozarja, ki so prenehali delovati ali pa njihovo delo ni dovolj aktivno. Vzroki za nedelavnost društva so predvsem v neaktivnosti večine članov upravnega odbora ter v finančnih težavah. Nenormalno delo se kaže tudi v tem, da je ostala hišnica doma TVD Partizan - Celulozar že dva meseca brez honorarnega zastopnika.

Med drugim so ugotovili, da bo šport v občini prikrajšan za precejšen znesek sredstev, ki ga je odvajala Jugoslovanska loterija za izgradnjo športnih objektov in popravila, kar na področju občine Krško ni mogoče vplačevati. Loto nihi športno stvar (najbrž je občina Krško gleda tega edina izjema v vsej državi). Občinska zveza bo apelirala na vse faktorje, da

bi ponovno uvedli vplačilno mesto v Krškem. Dogovorili so se tudi, da bodo organizirali medobčinski kros, ki naj bi bil na dan republike.

V soboto bodo odprli novi igrišči v Krškem

V soboto, 30. novembra, bosta usposobljeni na krškem kopališču igrišči za odbojko in rokomet. Sredstva za dograditev je prispeval delovni kolektiv tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaja«. Izgradnjo je sredi preteklega tedna pričelo Cestno podjetje iz Novega mesta z urejevalnimi deli in s planiranjem, v ponedeljek in torek pa je s finišerjem asfaltiralo obe igrišči dimenzij 44x22 in 22x11 m. Z novimi igrišči bo pridobilo Krško oziroma krška občina prva dva moderna objekta za športni panogi, ki sta precej razviti, saj se z njimi ukvarja šolska kot starejša mladina in odrasli.

v.n.

Plat zvona na Ravnem

Predzadnjo soboto blizu enajstih dopoldne je prišel gorati kozolet, last Leopolda Pečarica z Ravnega pri Raki. Ker je veter močno vnel, so se bali, da se bodo vnela tudi okolišna poslopja, pa so to preprečili ljudje in ganciji z Rake, ko jih je poklical plat zvona in sirena. Pri Pečaricu so bili pravkar zidavci, da bi gradili hišo. Ves gradbeni les, opeka, cement in ostali gradbeni material je bil shranjen pod kozoletom. Ogled je vse to uničil, zato je škoda še večja. Cenilo jo na dva milijona din. Zakaj je izbruhnil požar, še ni pojasnjeno.

VESELJAKA JE ZADELAL KAP

Franc Zorko iz Ardra pri Raki je pomagal sosedu Francetu Grabnarju likati koruzo. Ves večer je prepeval in se šalil. Po občinski malici se je odpravil domov. Po

dolgemu hodniku je prišel do visokih stopnic. Prav tedaj se je zrušil in padel na kamenje. Ranjenega Zorka, ki mu je bilo 61 let, so odnesli domov. Sprva so mislili, da ga je vrgel most, zdravila iz Krškega pa je ugotovila, da ga je kap. Takoj je odredila, da ga odpeljejo v breziško bolnišnico in se naprej v Zagreb, kjer je umrl.

PRI BELEM DNEVU JE VLAMILJAL

Zadnje čase je bilo vlomljeno na več mestih. Vlomilec je iskal denar in ure. Pri Alojzu Božiču na Selah pri Raki je vlomilec pri belem dnevu vdrl v stanovanje ter odnesel 70.000 din, pri drugi hiši pa dve uri. Varnostni organi so tatu prišli in ga poslali na varno.

A. Z.

Svinec, tiskarsko črnilo in reforma

V VALVASORJEVI TISKARNI v Krškem niso podražili storitev, čeprav so se cene surovin, ki jih uporabljajo, povečale za povprečno 10 odstotkov — Kriza z naročili je zdaj mimo in dela je spet dovolj

Prvi znanilec reforme v VALVASORJEVI TISKARNI v Krškem je bilo pomanjkanje naročil. »Birokratska vna je že ob črnih napovedih pred reformo malce popustila in zato je prenehala poplava naročil za razne obrazce in propagandne propekte, ki je prej tiskarno kar zalivala...

Vest, da je zdaj naročil spet dovolj, s katero so postregli ob zadnjem obisku že na pragu v ročno stavni-

co, je vsekakor razveseljiva. Nato se je razpel pomenek.

Cene smo obdelali, kot zelo pomembno vprašanje, najprej. Razni papirji, ki jih uporabljajo, in druge tiskarske surovine so se v povprečju podražile za okoli 10 odstotkov. S podražitvijo elektrike nimajo težav, ker so jo že dozdaj plačevali po najvišji tarifi, ki se ni podražila. Cene svojih storitev so zadržali na prejšnji ravni, povečale so se le za toliko,

kolikor je zdaj višji prometni davek.

Osebnih dohodki so zaradi podražitev osnovnih življenjskih potrebščin povsod predmet živahnih razprav. Kako je s tem v VALVASORJEVI TISKARNI? Osebnih dohodke so povišali za povprečno 15 odstotkov. Potrebna sredstva so pridobili večji del z znižanimi dajatvami, preostanek pa bodo ustvarili s povečanjem produktivnosti. Pri nedavnem povišanju osebnih dohodkov so hkrati omilili razmerja med najvišjimi in najnižjimi osebnimi dohodki tako, da je zdaj namesto 3,5:1 obveljalo razmerje 3:1. Najnižji osebni dohodki so se pri tem povečali za 22 odstotkov, najvišji pa za 6 odstotkov.

Za konec ostane samo še vprašanje, kako bodo s storilnostjo zagotovili povečanje osebnih dohodkov. Tudi v VALVASORJEVI TISKARNI je reforma poskušala rezerve med zaposlenimi. Letos sta kolektiv zapustila 2 delavca. Na novo so sprejeli samo enega, tako da se je kolektiv zmanjšal za enega člana. Ker je posadka VALVASORJEVE TISKARNE majhna, so samo s tem, da dela zdaj v kolektivu eden manj, zmanjšali število zaposlenih za 8 odstotkov. Ostale rezerve pa bodo našli v kakovostnem delu in v boljši organizaciji. — Prav te dni pa se v kolektivu tudi vneto pogovarjajo o pomembnem vprašanju: o tesni kooperaciji oz. morda tudi združitvi s Papirkonfekcijo, ki ima na voljo primerne prostore, nujno potrebne za nadaljnji razvoj krške tiskarne. Skladno maloštevilnega tiskarskega podjetja so zdaj tudi prešibki, da bi lahko uspešno načrtovali nadaljnjo rast kolektiva. Združeni s Papirkonfekcijo pa bi krški tiskarji verjetno lahko kaj kmalu ponešli sloves svojega podjetja daleč naokrog. O teh načrtih pa v kratkem kaj več!

PAVK

DARUJMO KRI!

V novembru bo v občini Krško vsakoletna krvodajalska akcija. Kri bodo odvezemali v Brestanici 16. novembra, v Krškem 17. novembra (v obratni ambulanti tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaja«) in v Kostanjevici 18. novembra — v zdravstveni postaji.

Doslej so v tej akciji darovali največ krvi člani kolektiva tovarne »Djuro Salaja«, ki so se tudi za letošnjo akcijo za odvzem krvi prijavili že prve dni v velikem številu.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

Zimski trening plavalcev

Prve dni novembra bodo pričeli sodelovati in plavalci plavalnega kluba »Celulozar« z rednim zimskim treningom — s »suho« plavalno gimnastiko v telovadnici TVD Partizan — Celulozarja. Trening bo vodil trener kluba Niko Zilbert. »Suhi« trening bo dvakrat ali trikrat na teden.

Življenje in umetniška pot V. Štovička

(Nadaljevanje s 5. str.)

Vsaka doba se s svojim stilom likovno javlja po svoje: renesančna zadržano, baročna razgibano, klasicistična umirjeno. In če gre za modernizacijo ali razveljavitev tradicionalnega okvira, ne da bi izpustili pri tem osnovno funkcijo medalje, se kažejo taki poizkusi le v formi, po navadi v iskanju ali oživiljanju ovalnih, amorfih oblik, ki posnemajo v bistvu antične, predvsem grške kovance. Pri tem se portret ne odmakne od vernega upodabljanja, kar smo videli na veliki retroperspektivi hrvaške medalje v Zagrebu. Vse dobe in stili in stilne usmeritve so se opredelile za spoznavno portretno podobnost in ohranile slavnostni značaj.

Medaljerstvo je torej poseb-

na, svoj čas dosti bolj razširjena in iskana zvrst kiparske umetnosti, danes pa so redki naročniki, ki naročajo medalje ali plakete, redki so tudi kiparji, ki se poleg kiparstva ukvarjajo še z m. daljstvom in še redkejši so kiparji, ki se izključno ukvarjajo samo z medaljerstvom. Eden takih redkih je tudi Vladimir Štoviček. Morda ga je uspeh v Salonu v Parizu, kjer je dobil veliko priznanje, prepričal, da bo njegovo pravo umetniško in poklicno mesto med medaljerji in od tedaj pretežno goji medaljerstvo, pri tem pa ne zanemara tudi drugega kiparstva (portret Rostoharja!). Do njegove retroperspektivne razstave, ko bo Štoviček slavil svoj sedemdeseti rojstni dan, imamo sicer še leto časa, vendar pa že zdaj, ko smo na njegovi prvi samostojni raz-

stavi v Novem mestu, obudimo njegovo življenjsko in umetniško pot.

Rodil se je graščinskemu agronomu, češkemu priseljencu v Boštanju pri Sevnici 1896. leta. Očetova preselitev na bližnje graščinsko posestvo v Leskovec pri Krškem je bila za Štovička tolikanj odločilna, da je na tej pristani ostal in si, potem ko se je leta 1931 vrnil iz Pariza, uredil dom in atelje. Najprej konča umetno obrtno šolo v Ljubljani, odide na praško akademijo, kjer sta mu profesorja tudi Štursa in Spaniel; od tu odide za kratek čas v Firence in potem — kam drugam kot v Pariz. Pariz ga dokončno oblikuje, tamkaj doživi visoko umetniško priznanje in potem, po vrnitvi, živi skromno, skoraj neopazno življenje, bolj razpet med Leskovec in Za-

grebom kot Leskovec in Ljubljano. Od časa do časa nas preseneti z novim delom (Trubar) in za svoje bogato ustvarjalno delo dobi v Novem mestu Trdinovo nagrado.

Na tej razstavi se nam Štoviček predstavlja žal le z izborom iz zadnjih let. Njegov razstavljeni opus pa dopolnjuje nekaj starejših del iz pariške, francoske dobe, dobe med obema vojnama in po vojni, vendar ne v taki meri, da bi lahko sledili njegovi ustvarjalni poti od pariške ere, preko Trubarja in Plečnika do najnovejše razstavljenе medalje prof. Jarca. V zgodnjih letih oživilja v plastiki nežen, rahel relief šele svetloba, nato postaja relief s časom vse krepkejši, polnejši, »reliefnejši«, vmes pa se še tu in tam utrne nežna, mehka modelacija zgodnjih let, ki se kaže predvsem na dekliških portretih. Ves čas pa ne opusti svojega osnovnega izhodišča: vselej je zadržan in miren, lik glave je

pretehtan z motivom ali kar ornamentom napisa. Pri Štovičku je napis ena pglavitnih, ne samo dekorativnih, marveč kompozicijskih sestavin portretne medalje ali plakete. Obvezna forma kroga ali pravokotnika, v profil zasukan lik upodobljenca in k temu še pridana legenda ali besedilo imajo svoje mesto v pretehtanih merah in zakonih kompozicije. Vsakršni eksperimenti se upirajo že vnaprej. Medalja je konvencionalna. Ne samo za to, ker gre za naročilo naročene medalje ali plakete, marveč je pravi, ne samo tradicionalni ali kar privajani mik medalje prav v njeni nazorni, likovno ikonografski čisti govorici. Ta prehaja večkrat kar v pravi dokument in odtod tudi diplomatska, slavnostna funkcija medalje ali plakete. Zato ni na razstavi pričujočih medalj ničesar, kar bi nas razburjalo, ni nobenih težko razrešljivih vprašanj, ki burijo umetnika, ni nobene glo-

boke, težke izpovedi. Umetnik se soočuje le s formatom, besedilom in človeškim likom, navadno njegovo glavo, ki jo prežari s tankim lirčnim občutjem, če gre za dekliško, ali pa jo ujame za kratak nadčasovni hip v trenutku, ko so vse stvari in tudi ljudje bolj urejeni, monumentalizirani in postanejo liki bolj simboli kot živi ljudje, tako kot profil naših akademikov, slikarjev, znanstvenikov: navidez morda že konvencionalni, vendar prav taki kot jih terja medalja. Tista, ki ohranja svojo prvinsko jubilejno ali spominsko funkcijo.

Ker pa je Štovičkova medalja taka, ne pomeni danes samo kvalitetnega vrha sodobne slovenske medalje, marveč tudi dostojno oživetje tiste medaljerske ustvarjalnosti, ki so jo dosegli nekoč naši medaljerski rojaki. Tudi za to je prav, da v letu obletnice našega mesta počastimo umetnika Štovička s pričujočo razstavo.

„ZA ŠOLO NAJ SKRBI OBČINA!“

Gospodarske organizacije v sevniški občini se odrekajo prispevkom za osnovno šolo, čeprav so o tem sklenile pogodbe! — Kako bodo pritekala sredstva za odplačevanje prihodnje leto? Samoupravni organi v podjetjih pred preizkušnjo

Sevniška občina je z izgradnjo nove osnovne šole sprejela na svoje rame velika bremena. Ta mesec mora odplačati zanj kar 35 milijonov din, vendar sredstva še niso zbrana. Gospodarske organizacije žal ne odvajajo redno pogodbenih zneskov v višini 2,8 odst. od bruto osebnih dohodkov. Dogaja se, da se zdaj, po reformi, odrekajo pogodbam za omenjene prispevke. S tem povzročajo skupščini velike težave, ki že tako ne more uskladiti proračunskih potreb in izdatkov.

Tokrat organi samoupravljanja v gospodar-

skih organizacijah nimajo pravih stališč. »Naša skrb je proizvodnja,« pravi, »za ostalo naj poskrbi občina!« Toda, ali niso tudi oni del te občine? Zakaj se nenadoma tako zapirajo vase?

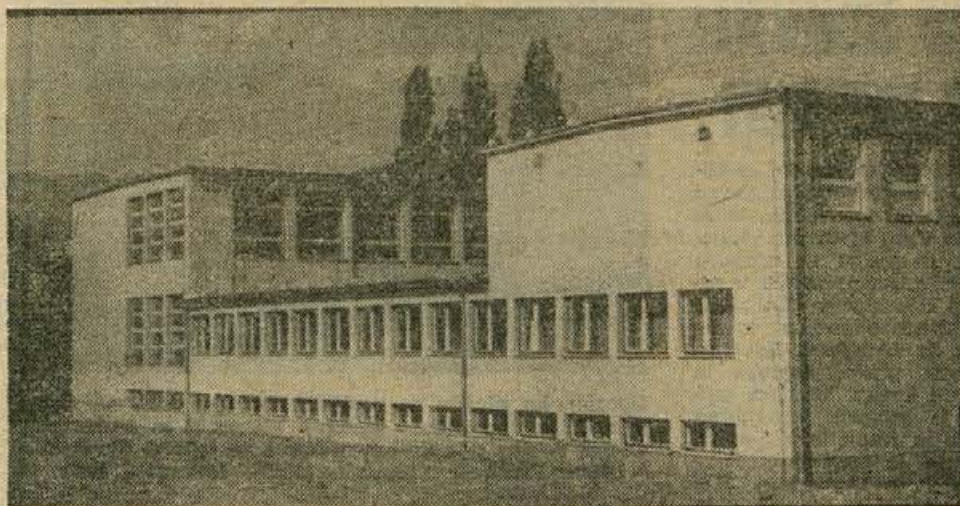
Ce ne bi bilo tovarn, tudi komunalnih problemov ne bi imeli toliko! Izdatki za šolstvo, zdravstvo in otroško varstvo bi bili gotovo mnogo manjši, toda to je kakor začaran krog in vse je v medsebojni odvisnosti. Te ne moremo zanikati!

Sredstva za odplačevanje bo treba zbirati tudi prihodnje leto. V proračunu jih ne bo, zaradi te-

ga morajo samoupravni organi že zdaj razmisliti, koliko bodo lahko prispevala posamezna podjetja. Zlasti tisti, ki se do sedaj kljub mnogim skupnim razgovorom s predstavniki občine niso odzvali.

Na eni strani se kot proizvajalci tako radi otresamo dolžnosti do šolstva, na drugi strani pa kot starši postavljamo vedno večje zahteve za izobraževanje mladega rodu. Tu je resnično nekaj narobe in morali bi se zamisliti nad tem. Sevniški primer najbrž ni edini rezultat takšnega pojmovanja.

— EY

Poslopje sevniške LISCE, ki se vedno lepše razvija

Devet uspešnih mesecev za »LISCO«

Do konca septembra so uresničili 94,9 odst. letnega proizvodnega načrta — Tretjino proizvodnje prodajo v Zahodno Nemčijo — Izvoz bodo prihodnje leto še povečali — Za 50 članic kolektiva imajo dogovorjeno specializacijo v tujini — Za brezhibno kakovost izdelkov in povečan delovni učinek se zavzema sleherna delavka v podjetju

Konfekcija LISCA je uspešno zaključila devetmesečno gospodarjenje in pri celotnem dohodku preseгла plan za 67 odst. Ob tem se je vsota osebnih dohodkov povečala za 57 odst. Planirano povprečje 43.760 din osebnih dohodkov je zdaj poraslo na povprečje 50.600 din na posameznika.

Do konca septembra je kolektiv LISCE izpolnil 94,4 odstotkov letnega proizvodnega plana po količini, po vrednosti pa še 132,1 odst. Približno tretjina celotne proizvodnje je namenjena izvozu. V prvih devetih mesecih letos so ustvarili za 139.000 dolarjev čistega deviznega priliva in tako izpolnili 95,9 odst. letne naloge, ki jo je kolektiv dolžila Jugobanka. Izvoz bodo prihodnje leto še povečali in dogovorili zanj že tečejo. Svoje izdelke bodo prodajali predvsem v Zahodno Nemčijo, kjer že imajo poslovne partnerje.

V septembru in oktobru so sprejeli na delo 25 tvarišč, ki jih zdaj priučujejo. Pred kratkim so za priučevanje delavk dobili 18 specialnih strojev. Svoje znanje bodo omenjene tvarišice kasneje izpopolnile še v nemški tovarni, kjer se bodo specializirale

dve leti. Podjetje bo poslalo na izpopolnitev v tujino 50 članic kolektiva.

Pregled devetmesečnih uspehov v konfekciji LISCA kaže, da so se v podjetju lotili nalog v zvezi z reformo s prave strani. S povečano storilnostjo, z zniževanjem režijskih stroškov in lastne cene so uspešno premostili marsikatero težavo. K uresničevanju

teh nalog skušajo pritegniti sleherno delavko za šivalnim strojem in pokazalo se je, da dajejo posamezne tvarišice dragocene spodbude za brezhibno kakovost izdelkov in za povečan delovni učinek. V podjetju menijo, da bodo morali v prihodnje nameniti več skrbi tudi reklamni za prodajo svojih izdelkov na domače in tuje tržišče.

Pravočasna prelomnica v KOPITARNI

Bralcem in članom kolektiva KOPITARNE v Sevnici se opravičuje mo, ker smo prejšnji teden pod gonjnim naslovom na sevniški strani v našem tedniku zaradi tehnične napake objavili samo prvi del članka o gospodarjenju v Kopitarni. Danes objavljamo še drugi del in prosimo, da bralci upoštevajo oba teksta kot celoto.

UREDNIŠTVO

PRI CENAH ZMIERNOST

»In kako ste se znašli pri uravnavanju cen?«

»Zviševanje ni bil naš namen. V obratu kopit, kjer dosegamo srednjeevropske cene, smo ostali pri starem. Zvišali pa smo cene pet, ki so bile nespremenjene že od 1959. leta. Tudi galanterijski obrat je imel že nekaj let

ustaljene cene in se je zaradi tega odločil za 30-odstotno zvišanje.«

»Vaše podjetje tudi izvaž. Kolikšne so letošnje obveznosti in kako jih izpolnjujete?«

»Planirali smo za 150.000 dolarjev izvoza. S prodajo na tuja tržišča nimamo težav in računamo celo, da bomo zastavljeni plan presegli za približno 32 odstotkov.«

»Morda še besedo, dve o osebnih dohodkih in iskanju poti za spodbudnejše nagrajevanje v podjetju?«

»Vsem zaposlenim smo povečali osebne dohodke za 15 odst., za točno prihajanje na delo in disciplino na delovnem mestu pa smo predvideli dodatnih 5.000 dinarjev. S tem smo hoteli doseči zmanjšanje »plavil« ter zmanjšanje nepotrebnih bolezenskih izostankov za dan ali dva.«

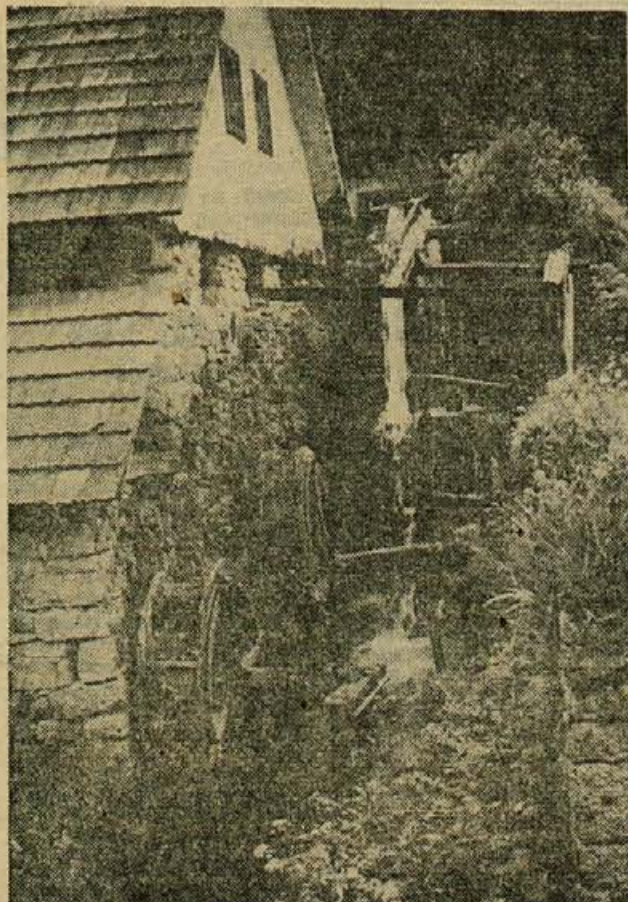
»In kakšen je uspeh?«

»Zadovoljni smo z njim, čeprav smo te ukrepe šele začeli uresničevati. Stevilo izostankov je padlo že v avgustu, ko omenjenega sklepa še nismo uveljavili. To seveda še ni dokončna oblika, je pa vsekakor korak naprej pri nagrajevanju. Izpopolnjen pravilnik o delitvi osebnih dohodkov pa bo gotovo odpravil še marsikatero pomanjkljivost na tem področju,« je optimistično zaključil razgovor tov. Bilc.

— EY

Stanovanja gradijo že štiri leta

Na skupnem sestanku sveta krajevne skupnosti in predstavnikov množičnih organizacij za področja krajevnega urada Tržišče so razpravljali o tem, kako nadaljevati gradnjo stanovanjskega bloka v Tržišču. Stavbo gradijo že štiri leta, stanovanja v njej pa so namenjena učiteljem. Prisotni so se vpraševali, kako to, da občinska skupščina v Sevnici ne kaže več zanimanja za zidavo te stavbe in kako to, da po štirih letih stavba še ni dozidana.

V vasi Arto stoji ob cesti slikovit mlin. Avtomobilisti, ki potujejo skozi to tiho dolino, se prav radi ustavijo ob njem in občudujejo z mahom porasla kolesa, ki se že dolga desetletja vrtijo dan za dnem, noč za nočjo in še niso omagala... (Foto: J. Teppey)

Pridite, blago se ponuja!

Konfekcijska trgovina TP Sevnica je v stavbi pred pošto, kjer je vedno precejšen promet. Lepo urejena izločena okna v tej sodobni trgovini kar sama vabijo k nakupu. Tu lahko kupiš izdelano obleko, lahko pa tudi suknjiče in hlače v posamičnih kosih, otroške obleke, razno trikotažo, žensko in moško perilo ter ženske obleke. Prodajalna je znana po vsem Zasavju od Hrastnika do Krškega. Prizadevni kolektiv je v času po reformi povečal mesečni iztržek iz prejšnjih 13 do 15 milijonov na 18 milijonov din. TP

Spomenik padlim bi bilo treba urediti!

V mislih imamo še vedno neurejeno okolje spomenika padlim v Sevnici nasproti železniške postaje. Spomenik je ena izmed zadnjih zamisli znanega arhitekta pokojnega prof. Plečnika. Ploščad pred spomenikom žal še ni urejena, le nekaj posod s cvetjem in zelenjem je tam. Nemalokrat mečejo posamezniki sem papir, ogorke od cigaret, cigaretno zavojčke in podobno. Tako početje ni nikomur v čast! Ti, ki delajo tako, pa naj se vprašajo, kako bi njihovo početje ocenjevali ljudje, če bi tako onesnaževali pokopališče?

S. Sk.

Delo pri gasilskem domu na Bregu

Marljivi gasilci z Brega in iz Sentjurja hite z gradnjo gasilskega doma na Bregu. Ob sobotah in ob nedeljah je tam veliko prostovoljnih delavcev. Pritličje stavbe je v surovem že dograjeno. Tam bo orodjarna s stranskimi prostori in nova prodajalna. Z veliko verno se pripravljajo gasilci na gradnjo prvega nadstropja, v katerem bosta dvorana za razne prireditve ter sejna soba. V kletne prostore in pritličje je že napeljan vodo- vod. Pri gradnji doma pomagajo tudi pionirji osnovne šole.

S. Sk.

■ NEREDI V BURUNDIJU — V tej majhni državi sredi Afrike še ni miru po nedavnem poskusu državnega udara. Zdaj so postavili okrog 150 ljudi pred sodišče in nekaj že obsodili. Vtem pa se je vnela skorajda prava vojna med poglavitnima plemenoma v tej deželi — med Vatuti in Bahuti. Bahuti namreč obtožujejo, da izvira poskus udara iz njihovih vrst.

SEVNICA: odpraviti zdravstveni sklad?

Ali skupščina že lahko črta izdatek za zdravstveno zavarovanje kmetov? — Odborniki menijo, da zasebniki lahko prevzamejo to breme nase

V proračunu občine Sevnica predstavljajo izdatki za zdravstveno zavarovanje kmetov precejšnjo obremenitev. Letos znaša ta vsota 21 milijonov in občina jo je dolžna pokriti.

Ko so na seji skupščine govorili zadnjikrat o zmanjšanju proračunske potrošnje, so prišli do ugotovitve, da bi se lahko izognili tudi te vrste izdatkom. Navajali so več utemeljitev za to, da bi tovrstne izdatke že prihodnje leto prenesli na koristnike zdravstvenih uslug.

V primerjavi s prejšnjimi leti so se namreč precej zmanjšali davki, cene kmetijskih pridelkov pa nenehno rastejo. Zasebni kmetovalci so bili med tem deležni še nekaterih drugih olajšav, ki prav tako govorijo v prid predloga za odpravo tega proračunskega izdatka.

Na seji pa so odborniki zlasti poudarili dolžnost kmetijske zadruge pri nudenju strokovne pomoči zasebnikom, da bi se ti kar najhitreje in najučinkoviteje prilagodili novim proizvodnim pogojem.

Adamov Ciril je odšel po 40 letih v zasluženi pokoj

Nekdanji šef Železniške postaje Zidani most in dolgoletni naročnik Dol. lista tov. Ciril Adam je prve dni oktobra odšel v zasluženi pokoj. Rojen je bil 1907 v Novem mestu na Dolenjskem, po končani šoli pa se je posvetil železničarskemu poklicu. Polnih 40 let je opravljal odgovorne naloge v železničarski službi. Poleg službe je vedno in povsod našel dovolj časa tudi za družbeno delo in razvedrilo. 10 let je bil predsednik železničarske godbe v Zidanem mostu, več let pa je bil podpredsednik Planinskega društva Radeče. Kljub sorazmerno visokim letom se še vedno rad povzpne na Triglav, vsako leto pa je redež gost visokogorske slojanke PD Radeče na Prehodavcih (2.050 m). Lani je kot dober planinski organizator preuredil bivšo Gašperjevo kočjo (513 m) pod Vel. Kozjem, v kateri je prevzel mesto oskrbnika. Želimo mu,

da bi dočkal še mnogo let in da bi še naprej ostal zvest planinec!

S. SKOCIR

Zanimanje za vodo- vod in napajališča

Krajevni skupnosti v Tržišču se obeta precej dela pri urejanju vodovoda v Tržišču. Vodovodni odbor se bo moral resno lotiti vzdrževalnih del na omrežju in rednega čiščenja zajetja, ker bo sicer kraj ostal brez vode. Tudi po vaseh se prebivalci zelo zanimajo za zajetja in napajališča. Na seji KO SZDL na Malkovcu so pred nedavnim sklenili uporabiti nekaj sredstev razen za popravilo poti tudi za zajetje pitne vode in za napajališče pod vasjo. Podobne potrebe so v več vaseh, zato bi kazalo prebivalce spodbujati k takšnim akcijam in jih navajati k samopriskrbi.

PO SLAVJU V METLIKI

Odkritje spomenika metliškemu rojaku kiparju Alojzu Ganglu in spominske plošče zaslužnemu Metličanu pisatelju, prevajalcu in režiserju Osipu Sestu je zbralo v nedeljo dopoldne v Metliki lepo število domačinov in gostov iz Ljubljane, Krškega, Novega mesta, Zagreba in drugih krajev. Metliška godba je privabila pred grad staro in mlado, kmalu po 10. uri pa je predsednik Belokranjskega muzejskega društva prof. Jože Dular pozdravil razen zbranih domačinov predstavnike metliške občinske skupščine, SZDL in drugih organizacij, med gosti pa še posebej predstavnike Slovenskega gledališkega muzeja iz Ljubljane, Slovenskega narodnega gledališča, Društva muzealcev Slovenije in Zgodovinskega društva za Slovenijo. Posebej je imenoval tudi navzočega pomočnika republ. sekretarja za kulturo in prosveto Radka Poliča, znanstvenega sodelavca SAZU dr. Emilijana Cevca, sorodnike Alojza Gangla in Osipa Sesta, tvorca obeh novih spominskih obeležij akadem. kiparja Vladimira Stovička in domačina akadem. kipar Julija Papiča ter najstarejšega učenca A. Gangla kiparja in rezbarja Franca Vodnika iz Novega mesta. Življenjsko in umetniško pot prvega slovenskega kiparja-umetnika je nato v kle-

Poprsje kipa-ja Alojza Gangla je delo metliškega rojaka kiparja Julija Papiča

ni in nazorni besedi predstavil dr. Emilijan Cevc; celovit podoba slavnega metliškega junaka je bila to pot naslikana tako živo in prepričljivo, da bomo govor dr. Cevca ob priložnosti ponatisnili v našem listu. — Prof. Jože Dular je nato odkril poprsje Alojza Gangla, množica domačinov in gostov pa se je zatem podala pred metliško osnovno šolo. Tu je o delu in velikem prispevku pokojnega Osipa Sesta za gledališko umetnost pri Slovencih govoril prof. Dušan Moravec, ravnatelj Slovenskega gledališkega muzeja. Oživel je neminljive zasluge Sestovega dela za slovensko gledališko kulturo in podrobno opisal pokojnikova prizadevanja za hiter in pomemben vzpon slovenskega gledališča in opere. Tudi tu so si gostje in domačini ogledali spominsko ploščo, na kateri je upodobil pokojnega umetnika v bronu akadem. kipar VI. Stoviček iz Leskoveca pri Krškem.

Veliko ljudi si je po odkritju novih spominskih obeležij, ki sta Metliki nedvomno v ponos in bogatila njeno kulturno zakladnico, ogledalo še razstavo metliških kulturnih delavcev in likovnih umetnikov v prostorih Belokranjskega muzeja. Muzej je tudi ta dan obiskalo precej gostov, ki jih je lepo vreme privabilo v Metliko in okoliške kraje.

Spominska plošča na metliški osnovni šoli, odkrita v nedeljo dopoldne v spomin pisatelju in režiserju Osipu Sestu; pokojnikov portret je izdelal akadem. kipar Vladimir Stoviček. (Foto: Dolenjski list)

Proračun je za 40 milijonov nižji

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Metlika so na seji 22. oktobra sprejeli odlok o rebalansu občinskega proračuna. Novi proračun je po dohodkih in izdatkih za 39 milijonov in 943.000 nižji, kot je bil proračun, sprejet v marcu letos.

Dohodki proračuna se v prihodnjem letu povečajo za 1,5 odst., kar se bruto prispevki povečajo za 3 milijone 700.000 din; davki (prometni davki in davki na dohodek od stavb, od premoženja, od kmetijskih proizvodnih prijav, od dopolnilnega dela drugih in dediščin ter dani) se povečajo za 23,4 odst.; takse se zmanjšajo za 26,5 odst.; dohodki organov in razni drugi dohodki se zmanjšajo za 97,5 odst. in znašajo zdaj samo še 190 tisoč dinarjev. Prispevki iz dopolnilnih sredstev (od republike odstopljena sredstva in dotacija iz republiškega proračuna) se zmanjšajo za 16,4 odst. ali za 20 milijonov 500.000; prenesena sredstva iz lanskega leta se zmanjšajo za 6 odst.

Hkrati s proračunskimi dohodki se po rebalansu zmanjšujejo tudi izdatki. Dotacija občinskemu skladu za solstvo in prispevek v medobčinski sklad za strokovno solstvo se zmanjšata za 6,8 odst. ali za 7 milijonov 652.000; izdatki za kulturno prosvetno dejavnost so zmanjšani za 21,5 odst. ali za okoli 5 milijonov; izdatki za socialno varstvo so zmanjšani za 21,8 odst. ali za 7 milijonov; izdatki za zdravstveno varstvo za 15,5 odst. ali za približno 3 milijone; izdatki za komunalno dejavnost za 17,8 odst. ali za 2 milijona 600.000; izdatki za delo državnih organov za 14,1 odst. ali za 12 milijonov 734.000; izdatki za delo krajevnih skupnosti so zmanjšani za 38,9 odst. ali za 1 milijon 278.000; dotacije družbenim organizacijam in društvom so zmanjšane za 15 odst. ali za 2 milijona 156.000; negospodarske

investicije so se zaradi gradnje nove šole v Metliki povečale za 24,8 odst. ali za 5 milijonov in 500.000; izdatki za gospodarske posege so se zmanjšali za 8,2 odst. ali za 1 milijon 600.000; proračunske rezerve in rezervni sklad pa so se povečale za 30,3 odst. ali za 7 milijonov 500.000.

Proračunske obveznosti iz prejšnjih let so zmanjšane za 0,9 odst., gospodarske investicije za 31,2 odst., nerazporejeni dohodki pa za 86,0 odst. Tudi celotni proračunski izdatki so prav tako kot dohodki zmanjšani za 10,1 odst. Odborniki so na skupni seji obeh zborov opisani rebalans proračuna sprejeli brez razprave.

3,2 odst. za kmečko zdravstveno zavarovanje

Občinska skupščina Metlika je 22. oktobra na seji sprejela odlok o premiji, ki jo prispevajo kmetijski proizvajalci v sklad zdravstvenega zavarovanja. Po tem odloku se dosedanja premija, ki je znašala 10 odst. katastrskega dohodka, zniža na 3,2 novega katastrskega dohodka, dosedanja glavarina v znesku 1.200 din na leto pa je odpravljena. Občinska skupščina bo za stroške brezplačnega zdravljenja prispevala iz proračuna v že omenjeni sklad kmečkega zdravstvenega zavarovanja 50 odst. tega, kar se bo zbralo s prispevki kmečkih zavarovancev.

Je »ČAS HITI« res zamrl?

Mladinski glasilo »Čas hiti« je nekaj časa ne izhaja, četudi si je pridobilo lepo število igralcev, ki so nestrno pričakovali vsake nove številke. List je dobil tudi ustaljeno obliko in je na svojih straneh vsak mesec prinašal informativne članke, literarne in satirične prispevke ter se kritično dotaknil vseh dogajanj v Metliki. Na republiškem tekmovanju za najboljši mladinski list je prejel tretjo nagrado, kar je vsekakor lepo priznanje. Toda lista »Čas hiti« bralci že dalj časa niso prejeli, ker se je uredniški odbor razšel. Eni so odšli k vojakom, drugi študirali.

Kljub temu uredniški odbor, čeprav razkropljen po vsej domovini, ne misli odnehati. Za občinski praznik pripravljajo metliški mladinci dvanajsto številko svojega glasila. List bo tedaj razširjen, imel bo 30 strani. Bralcem bo nudil naslednje teme: Kako je s športom v Metliki, Pokukajmo v gostinstvo, Je metliška mladina na pravi poti? Metliški kulturni delavci, Hulanstvo ali kaj, Folklor — sužnja posameznikov, Je stanovanj dovolj? — in še vrsto drugih zanimivih sestavkov.

RUDMAN GROZI!

»Zmrznili bosta kot zajklji!« je dejal Jože Rudman iz Radoš, ki je pri tiskani Kočevar na Radoš. Besede so namenjene meni in tovarišici Mileni, ker Rudman trdi, da sva medve napisali v Dolenjski list članek »Grozil se, kdor jih pozna«. Prosim, da bi se v prihodnje pisec člankov o družini Kočevar-Rudman podpisal, ker nisva samo učiteljci pismeni.

Rudman naju po aedolžnem

doletel in nama grozi z nožem. V petek zvečer je kričal okrog šole in porušil ograjo šolskega vrta. Medve s kolegico se ga sicer ne boji, ker nista nič zakrivila, če pa pomisliva, da nosi Rudman s seboj velik nož in da bi se z njim srečali na samem, nama ni vseeno.

Lani sem učila Rudmanovega Ivana v prvem razredu in sem mu

Uredniški odbor je vesel vsakega prispevka, ki bo v uredništvu prispel do 15. novembra! — NI pisujete!

ObS Metlika pristopila h KB Novo mesto

Odborniki ObS Metlika so na seji skupščine 22. oktobra sprejeli sklep o ustanovitvi in potrdili pogodbo o pristopu h komercialni banki v Novem mestu. Hkrati s tem so prenesli sredstva dosedanjega občinskega stanovanjskega sklada, ki je prenehal veljati, h KB Novo mesto. Sredstva uporabljala za kreditiranje stanovanjske izgradnje in za izpolnjevanje obveznosti, ki izvirajo iz dosedanje stanovanjske gradnje v metliški občini.

do 25. maja, ko smo šli v Metliko na generalno za telovadni nastop, posodila sinove čevlje, da ni šel bos. Lahko povem še to, da imam sama tri otroke, za katere moram skrbeti, in nimam časa, da bi se zanimala za Kočevar-Rudmanovo družino.

V RTV Ljubljana poizvedovat na Radoš, če je res, kar piše v Dolenjskem listu. Vprašali so tudi mene in tovarišico Mileno in sva jim odgovorili, kolikor sva vedeli. Upam, da najini odgovori niso bili vredni zločina, da bi morali zmrzniti kot zajklji!

VIDA VIDETIČ, učiteljica na Radoš

OPOMBA UREDNIŠTVA: Članek »Grozil se, kdor jih pozna« v predzadnji številki našega tednika smo napisali v uredništvu Dolenjskega lista. Ker pa se pod vsak članek, ki ga sami napišemo, ne moremo podpisati, sporočamo to vseh javnosti — a čimer se seveda prav nič ne izmikamo odgovornosti za napisani in objavljeni sestavek!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Po poteh partizanskih spomenikov

Pobočja so se že odevala v jesenske barve, ko smo se ondan vzpenjali proti vrhu Velike gore: Vinko, šofer in fotograf Drago ter pisec teh vrstic. Obujali smo spomine na vojne dni. Največ je vedel povedati tovariš Vinko Kersnič, ki je steze Velike in Travnice gore med narodnoosvobodilno vojnjo nešteto krat prekrizal.

Naša prva postaja je bil spomenik »Pri štirin«, na kraju v osrčju Velike gore, kjer je 2. oktobra 1942 Tomšičeva brigada v silovitem nalletu uničila v boju 150 Italijanov. Občinski odbor ZB pripravlja poseben album partizanskih spomenikov in obeležij. Določili so nas tri, naj dopolnimo zbirko fotografij spomenikov, ki jih še nimamo.

Ko smo obujali spomine na težke in slavne dni, ko so bili fašisti na ribniškem območju prvič tako hudo tepeni, smo jo ubrali proti Jelenovim žlebov.

Dva kilometra pred Jelenovim žlebom je pod cesto znamenito brezno, skupni grob številnih Italijanov. Tovariš Vinko nama je živo pripovedoval o bitki, katere se je sam udeležil:

»Na tem ovinku, dvesto metrov pred breznom, smo šli v predhodnici trije Cankarjevci. Ko smo prišli do ovinka, v katerem so imeli Italijani zasado, je že zaropotalo po nas. Hitro smo se povlekli in obvestili štab brigade o sovražniku. Tovariš iz naše trojke je bil ranjen.

Komandant Cankarjeve je odločil: takoj zasesti višino nad cesto! To pa ni bilo tako enostavno. Tudi Italijanom se je mudilo na vrh. Prišel se je hud boj; borili smo se in furšali kot Levi. S Tomšičevo brigado, ki je

posegla v boj z nasprotno strani, smo stisnili sovražnika v precep: pot je bila zaprta s treh strani, pod cesto pa je zevalo brezno. Blizu tristo Italijanov je padlo takrat; na cesti so ležali v dolgi vrsti mož poleg moža, pa tudi v breznu jih je bilo precej...

V hribu, na poprišču najhujšega boja stoji osamljen spomenik. Tu je pokopana edina partizanska žrtev tega boja Josip Zagar-Jug komisar Gubčeve brigade. Svobodni gozdovi mu pojejo uspevanko, spominski kamen nad grobom pa opozarja obiskovalce, da spi pod njim velik junak.

Obiskali smo še druge spomenike, 1. novembra, na dan mrtvih, pa se bomo spet zbrali pred spomeniki, jih ozaljšali s cvetjem in obudili spomin na borce, ki so žrtvovali vse — za našo svobodo in lepše življenje.

K. ORAZEM

S SEJE OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS V RIBNICI

»INLESU« je treba zagotoviti surovine

22. oktobra je bila v Ribnici seja občinskega komiteja Zveze komunistov Razpravljalci so o gospodarskem položaju in delavnosti aktivov ZK v delovnih organizacijah. Gospodarska reforma je prislila podjetja, da zdaj zares skušajo povečati storilnost in prilagajajo svoje poslovanje novim ekonomskim odnosom.

Pričakujemo, da se bodo uspehi, ki smo jih dosegli v prvem polletju, ponovili tudi ob koncu leta. Vsa podjetja v občini dossegajo plan proizvodnje, razen Kovinskega podjetja, ki je pri dokaj visoki zastavljenem planu v devetih mesecih doseglo le 70 odst. plana. To podjetje je lanskega leta zvišalo za več kot 20 odst., v štirih letih pa je štirikratno povečalo proizvodnjo.

Vsa podjetja se pritožujejo zaradi pomanjkanja surovin in reproductivnega materiala. Kljub

podražitvam v juliju je povpraševanje po skoraj vseh vrstah surovin tako veliko, da je tržna cena nekaterim proizvodom kar dvakrat višja.

V posebno težkem položaju je ribniški INLES, ker mu ni kočevski KGP pripeljal dogovorjenih količin hlodovine iz gozdov zasebnih lastnikov. Ti lastniki prodajajo les po vseh mogočih kanalih izven meja občine. Ker za konjski predpis omogočajo tako prodajo, je inšpekcijska služba na občini brez moči. Kmetje računajo tudi na višjo ceno in nočejo prodati lesa, čeprav leži v gozdovih na tisoče kubičnih metrov jelove hlodovine.

Kaj bo delal 450 članski kolektiv, če ne bo hlodovine? Člani komiteja so predlagali občinski skupščini, naj zagotovi INLESU reden dovoz hlodovine, sicer je

v nevarnosti obstoj podjetja. Občinski organi naj dovolijo rezanje lesa le tistemu, ki bo imel odobritev komisije, vse odvise količine pa naj prevzame INLES. To je upravičen ukrep, saj nam ne more biti vseeno, kako uspeva največje podjetje v občini, ki daje kruh precej občanom.

Na seji so razpravljali o premajhni prizadevnosti komunistov v INLESU, ker so sprejemali predloge za reorganizacijo podjetja mimo širšega kroga proizvajalcev. Ljudje so bili premalo seznanjeni z načrti podjetja v novih pogojih gospodarjenja.

Ob koncu razprave o še drugih perečih problemih so na mesto organizacijskega sekretarja, ker je dosedanjí odšel k vojakom, izvolili tovariša Franceta Lapajneto.

Elektrika in zobozdravstvo v Loškem potoku

Na zadnji razširjeni seji sveta krajevnih skupnosti Loški potok so člani sveta, domači in gostje iz Ribnice med drugim razpravljali o pomanjkljivi električni napeljavi v posameznih vaseh ter zobozdravstvu. Kritizirali so lanski sklep Elektro Ljubljana — enota Kočevje zaradi ukinitev stalne elektro-službe v Loškem potoku. Velikokrat se namreč zgodi, da zaradi malenkostne okvare v transformatorju ali napeljavah ne trpi posredno le industrija in gospodinjstva, temveč celoten standard potokskih ljudi. Po drugi strani (če upoštevamo, da so bila vsa povojna leta v Loškem potoku po trije električarji in so imeli vedno dovolj dela!) pa je upravičeno razmišljanje ali je gospodarsko, da se zaradi malenkostne okvare

pripelje iz 12 km oddaljene Sodražice celotna ekipa električarjev. To velja tudi za področje Draga — Stari in Novi kot. Vse to je sicer stvar podjetja, vendar pa bi bila po mišljenju Potoka nov rešitev tudi v tem, da bi imel električar, ki je zaposlen v Inlesovem obratu Smreka — Loški potok ključ transformatorja in bi v kritičnih trenutkih (ko tudi telefon ne dela) popravil manjše okvare.

Drugo, prav tako važno vprašanje, je napeljava trofaznega električnega toka v Segovo vas. Nekateri kmetje imajo kupljene različne električne motorje in stroje, ki pa jih v sedanjih pogojih ne morejo uporabljati. Mimo tega pa je tudi radijski sprejem posebnost v večernih urah popolno-

ma onemogočen. Še slabše stanje je v Malem logu in deloma v Retjah. Potrebno bi bilo postaviti transformator za Retje — Mali log, ki je bil pred leti že obljubljen in bil potem, kot pravijo, »spomotoma« postavljen v Retjah pri Velikih Laščah.

Posebno poglavje predstavlja zobozdravstvo. Kljub dobro organizirani splošni zdravstveni službi je zobozdravstvo še nereseno predvsem za šolske otroke. Zdravstveni dom Ribnica naj v bližnji prihodnosti temeljito razmisli o tem važnem vprašanju, ki zadeva 265 šolskih otrok, da ne govorimo o nepopolni izkoriščenosti zobni ambulanti v pred nekaj leti moderno zgrajeni zdravstveni postaji.

V. K.

Ni več novih delovnih mest!

Zavod za zaposlovanje v Ribnici ima prijavljenih 15 ljudi, ki iščejo zaposlitev. Med njimi je 6 delovnih invalidov

Obiskali bodo Begunje

Na sestanku odbora sekcije internirancev pri občinskem odboru ZB v Ribnici so sklenili, da bo pred dnevom mrtvih posebna delegacija obiskala Begunje in položila vence na grobišča žrtev fašističnega nasilja. Sklicali bodo tudi vse še žive bivše internirance in se dogovorili za obisk nekdanjih taborišč. Sestavljajo tudi partizansko kroniko, v kateri bodo eno poglavje posvetili internirancem v italijanskih in nemških koncentracijskih taboriščih.

Izboljšave na električnem omrežju

ELEKTRO-KOČEVJE te dni spet nadaljuje z rekonstrukcijo električnega omrežja na Vinicah in v zapotoku pri Sodražici. Z izpopolnitvijo električnega omrežja bo prebivalcem teh vasi zelo ustreženo.

(3 ženske in 3 moški), 7 žensk (4 nekvificirane, 3 z nižjo strokovno izobrazbo), moških (3 nekvificirani, 2 kvalificirani), 1 živinozdravnik in 1 sanitarni inšpektor.

Po podjetjih trenutno nimajo delovnih mest za delovne invalide. Doslej v zvezi z reformativno delavcev niso odpuščali. Po disciplinskem postopku je prenehalo delovno razmerje samo enemu delavcu iz INLESA in enemu iz »Z. Loški potok. Novih delovnih mest pa v proizvodnih obratih ni več na voljo. Le tu in tam sprejemajo na novo ljudi, da bi zasedli delovna mesta, ki so se izpraznila.

Z vajenci kaže v ribniški občini nekoliko boljše kot drugod. Razpisanih je bilo 22 učnih mest, podjetja pa so pripravljena sprejeti v uk celo 30 vajencev (26 fantov in 4 dekleta). Zavodu se je prijavilo v uk le 25 mladih ljudi (18 fantov in 7 deklet), tako da 5 vajencev za vodno inštalaterstvo še iščejo.

Osnovno šolo je letos zaustavilo 242 otrok (137 fantov in 105 deklet) med njimi pa je 47 odst. takšnih, ki so končali vseh 3 razredov osnovne šole in torej imajo peozole za uk in za nadaljnji študij.

Le malo otrok želi ostati doma na kmetiji, večina pa bi rada odšla na delo v industrijo ali pa se še naprej šolala na delu v tujini. Je približno 600 ljudi, letos pa jih je odšlo tja 39, največ kmečkih fantov in mož.

Ribniški gasilci ta teden

Ob začetku tedna požarne varnosti so gasilci v Sodražici dobili nov gasilski avtomobil, ki so si ga že dolgo želeli. V tednu od 24. do 31. oktobra so priredili ribniški gasilci po šolah poučna predavanja, v Ribnici, Sodražici, Loškem potoku in Dolenji vasi pa so razstavili fotografije iz življenja gasilcev. Pregledali so tudi požarnovarstvene naprave v objektih gospodarskih organizacij. Za konec tedna požarna varnost pa bo še ena slovesnost: tudi gasilci v Loškem potoku bodo dobili nov gasilski avtomobil.

Želimo čim širše sodelovanje občanov!

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL Trebnje je na svoji seji 25. oktobra sklenil, da bo ob pripravah na konference Socialistične zveze povabil k razpravi vse člane SZDL kakor tudi vse druge občane. Smo pred letnimi konferencami krajevnih organizacij in občinske organizacije SZDL. Tu bomo pregledali dejavnost naših organizacij v zadnjem obdobju, ocenili bomo prizadevanja drugih družbeno političnih organizacij ter društev, analizirali delo samoupravnih organov in ugotovili naše uspehe pri uveljavljanju gospodarske reforme.

Vsa ta vprašanja in delo konferenc je raznovrstno in aktualno, saj živo zadeva naše vsakdanje življenje. Zato pričakujemo, da se bo v času pred konferencami, zlasti pa še na konferencah razvila široka razprava, v kateri bodo občani kritično ocenili sedanja prizadevanja in dali napotke za delo SZDL v prihodnjem obdobju. Razprava bo

hkrati tudi del širokih razprav, ki že potekajo po vsej Sloveniji ob pripravah na VI. kongres SZDL Slovenije.

V dosednji praksi so take razprave in dogovori potekali navadno le na sestankih krajevnih odborov SZDL in na konferencah, letos pa želimo v ta namen izkoristiti tudi naše glasilo Dolenjski list. Kako si predstavljamo tak razgovor? Vsak, ki bo v razpravi sodeloval, naj bi v krajevnem ali daljšem sestanku obdelal, načel ali samo sprožil določen problem. Če bodo drugi menili, da lahko temu še kaj dodajo, je prav, da vprašanje razvijejo in ga skušajo razjasniti ali sicer pojasniti. Se pravi: o vprašanju ne pričakujemo dokončnih sklepov, važno pa bo, če bodo posamezna vprašanja načeta in o njih podana osebna stališča. Ne moremo namreč pričakovati, da bi občinska konferenca SZDL spregovorila o vseh perečih vprašanjih in zavzela do njih sta-

lišče, če v pripravi na njo ne bi bilo širokega sodelovanja članov SZDL.

Neposredni proizvajalci, delavci s področja družbenih služb in drugih dejavnosti, ki se vsak dan srečujejo z najrazličnejšimi vprašanji, katerih zaradi različnih vzrokov sami ne morete razčistiti: spregovorite o njih, s skupnimi močmi bomo verjetno le dobili pravičen odgovor!

Ob tem pa seveda ne zmanjšujemo pomena razgovorov na razširjenih sejah krajevnih odborov SZDL in razprave na sami konferenci. Tu di preko teh ustaljenih oblik dela želimo dobiti čimveč pobud za uspeh občinske konference. Taka pomoč bo tudi dragocen napotek za razreševanje posameznih zadev pri prihodnjem obdobju. Zato ni važna oblika; želimo si predvsem čimširše sodelovanje vseh članov Socialistične zveze kakor tudi drugih občanov.

SLAVKO KRZAN

INSPEKTORJI NAJ PRIDEJO VEČKRAT!

Inspektorji oddelka medobčinskih inšpekcijskih služb, ki ima sedež v Novem mestu, so letos pogostejše obiskovali trebanjsko občino kot lani in tako izpolnjevali sklepe njene skupščine, naj bodo ukrepi pravočasni in preventivni. Največ dela so imeli v tem času nedvomno tržni inšpektorji, ki so morali kar dvakrat budneje in dlje nadzorovati delovne organizacije: prvič, ko je obveljal ukrep o zamrznjenju cen in drugič, ko je prišla gospodarska reforma.

V obrazložitvi dela inšpekcijskih organov v tej občini je načelnik oddelka Franc Kotnik na zadnji seji občinske skupščine v Trebnjem poudaril, kako si inšpektorji prizadevajo opraviti naloge v vseh štirih dolenjskih občinah, za katere je medobčinski oddelka inšpekcijskih služb ustanovljen. Pojasnil je odbornikom, da bi inšpektorji česče obiskali trebanjsko občino, ko bi imeli na voljo več časa; potreb da je veliko, inšpektorjev pa še vedno premalo. Poskušali pa bodo v bodoče zadostiti vsaj tistim, ki želijo od inšpektorja tudi pojasnila in preventivnega dela, ne samo pregon zaradi prekrškov. Odborniki iz de-

lovnih organizacij so menili, da bi bilo potem res precej manj prekrškov in bi bolje razumeli delo inšpekcijskih organov.

oko na srce....!

... če se v vašem kraju zgodi kaj zanimivega, poroča o tem najbolje -

DOLENJSKI LIST

Letos izdanih 12 obrtnih dovoljenj

Zanimanje za zasebno obrt se je v trebanjski občini zadnje čase precej povečalo. Letos so izdali še dvanajst obrtnih dovoljenj, večjemu številu upravičencev pa prošnje še rešujejo. Najbolj se je povečalo število zasebnih avtoprevoznikov — od treh v letu 1963 na 17 v tem letu. Zdaj je v občini 64 raznih obrtnikov.

Pridobitev za več kot 5.000 občanov

Mokronoška lekarna je bila vse do letos v prostori, v kakršnih je imel svoj »grenki lokalček« oziroma trgovino z zdravili magister Grahek. Nujna po preureditvi se je zadnja leta zaporedoma oglašala, dokler se naposled letos niso lotili adaptacije. Dela je prevzelo grosupeljsko gradbeno

podjete in so tik pred koncem. Moderne lekarniške prostore bo Mokronog dobil predvidoma sredi novembra in tako znatno prej, kot so predvideli. Po načrtu lekarniške matične službe v Trebnjem bi se naj mokronoška lekarna preuredila do leta 1970, ker pa se je posrečilo, da so sredstva zbrali prej, so pohiteli. Vsa dela bodo plačana s sredstvi, ki sta jih zbrali občina in trebanjska lekarna.

Površinsko se lekarna v Mokronogu ni povečala, le prostore so na novo in smotrneje razporedili. Tu di oprema bo nova. V preurejenih prostorih bo nedvomno možno boljše poslovanje, sama lekarna pa bo pomembna pridobitev za Mokronog in vse okoliške kraje na območju, na katerem prebiva nad 5.000 občanov. Občani

ebanjske občine lahko ljubijo zdravila v treh središčih: v Trebnjem in Mokronogu v lekarni, na Mirni pa v ambulanti, kjer je manjše skladišče najpogostejših zdravil.

127 milijonov dinarjev je na nitki

Poziv občinske skupščine v Trebnjem na skrajno varčevanje v trošenju proračunskih sredstev

Oba zbora občinske skupščine v Trebnjem sta imela na 11. skupni seji 21. oktobra na dnevnem redu tudi predlog odloka o spremembi občinskega proračuna za leto 1965.

Proračun občine je skupščina sprejela ob začetku leta v višini 834.744.000 din s tem, da je bilo zajetih tudi 210 milijonov din fiktivnih dohodkov za ravnovesje med proračunskimi dohodki in izdatki. Odločitev so odborniki sprejeli v prepričanju in upanju, da bodo med letom lahko zbrali sredstva, zlasti pa so računali na

pomoč republike. Na priziv trebanjske občine, ki je ugovarjala proti premajhni republiški pomoči, ni bilo formalnega odgovora.

Popravljeni proračun je od prvotnega manjši za 135.800.000 din, ker naj bi po oceni republiškega sekretariata za finance trebanjska občina zbrala letos 698.944.000 din proračunskih dohodkov. Sama občinska uprava je ocenila, da se bo zaradi znižane stopnje prispevkov iz osebnih dohodkov (od 17,5 na 10,5) nateklo v proračun 90.000.000 din manj in iz osebnih dohodkov v kmetijstvu 10.000.000 din manj, kot so predvideli republiški organi. Dosedanji podatki dajejo nedvomno bolj prav oceni občinske uprave, tudi zato, ker se osebni dohodki niso povečali in je prispevek iz teh v absolutnem znesku znatno manjši od predvidenega.

Zveznemu poslancu Ludviku

Golobu, ki je seji tudi prisostvoval, se ni zdelo prav, da se odborniki brez razprave odločajo za spremenjeni proračun, čeprav so se pripricali, da avisi 100 milijonov din v zrak. Ob tem se zastavila vprašanje, kako bodo odborniki razpravljali ob koncu leta o uresničitvi nalog s pomočjo proračuna, ki skoraj gotovo ne bo uresničen stodostno. Če namreč dodamo tem 100.000.000 din še 27.000.000 din, ki jih popravljeni proračun tudi ne pokriva, je dejanski primanjkljaj — 127.000.000 din znan že zdaj. Nepekrita so proračunska sredstva za plačevanje prispevka za kmetko zavarovanje, vzdrževanje cest III. reda, plačevanje oskrbnih v socialnih domovih in druga.

Popravljeni proračun zagotavlja družbenim službam sredstva za njihovo osnovno dejavnost in to za kritje najnujnejših potreb, vse gospodarske in negospodarske investicije pa so v proračunu črtane. Občinska skupščina je pozvala vse koristnike proračuna na največje varčevanje z družbenimi sredstvi.

Občina »da«, občani »ne«

Mokronoški vodovod počasi napreduje, lahko pa bi hitreje, če bi bili občani boljši

Slavko Magyar, šolski upravitelj na Catežu pri Trebnjem, se v prostem času rad posveti svojemu konjičku — slikarstvu. Leseni kipec, ki ga je postavil pred vhodom v šolo, upodablja šolarčka. Način oblikovanja dovolj zgovorno potrjuje že ob tem kipec, da se Magyar ukvarja z naivno umetnostjo. Kot slikar je Slavko Magyar član Društva naivnih umetnikov Hrvaške. (Foto: I. Zoran)

plačniki. Občani namreč slabo izpolnjujejo obveznosti, ki so jih sprejeli pred dvema letoma, ko so na zboru volivcev zatrdili, da bodo sami prispevali 6,4 milijona dinarjev za vodovod. Do danes so sami Mokronožani plačali komaj četrtno dolga, prebivalci Martinje vasi, Slapška in Belega griča pa dolgujejo še več. Občina si med tem prizadeva, da dogradi pomemben objekt v tem predelu mirenke doline. Toda sama bremena le ne bo zmogla. V programu je dograditev vodovoda do križišča, od koder se iz Mokronoga odcepi cesta proti Selnici in to naj bi bilo urejeno še letos. Na nedavnem zboru volivcev so Mokronožani spodbudili enega med predstavniki režijskega odbora, ki naj bi akcijo za pobiranje samoprispevkov speljal, toda brez razumevanja občanov ne bo uspeha.

VODOMER V VSAKO HIŠO

V trebanjski občini je začel veljati odlok o obvezni vgraditvi vodomera v prostorih, ki jih napaja vodovod stičenske vodne skupnosti. Vodomeri, ki jih je treba vgraditi v roku enega leta, bodo kazali porabo vode, ki jo morajo porabniki plačati. Kdor po enem letu ne bo imel vodomera in bo za to sam kriv, mu bodo dobavo vode ukinili. Ko so sprejemali odlok, so odborniki pripomnili, naj bi določila o obvezni vgraditvi vodomera veljala za vso občino.

Ugodno tričetrletje za TŠS Mirna

V prvih dveh mesecih tega leta je delovni kolektiv tovarne šivalnih strojev na Mirni uresničil tričetrletne naloge z 92 odstotki in ustvaril celotni dohodek, ki je za 85,6 odst. večji kot v istem času lani. Ob tej bilanci pa je vsekakor nadvse razveseljav podatek, da si je mirensko podjetje odrezalo nad 100 milijonov dinarjev za skladi! Tak rezultat, ki dokazuje sila ugodno poslovanje, pa je bilo možno doseči s smotrnejšim gospodarjenjem, ki so mu v podjetju zlasti po reformi dodelili ustrezno mesto. Velja omeniti, da so vpliv večjih materialnih stroškov zmanjšali skoraj docela z večjo storilnostjo, h kateri je bil kolektiv pozvan zlasti v času splošnega iskanja notranjih rezerv. Nedvomno je ugodna bilanca tudi delen odraz sodelovanja s kupci in dobavitelji, pri čemer se je podjetju posrečilo zmanjšati terjatve od 123 na 70 milijonov dinarjev.

Podjetje se je v tem času še bolj posvetilo proizvodnji domačega šivalnega stroja in skladno s potrebami tržišča prevzelo nase skrb za nabavo elektromotorčkov za pogon gospodinskih šivalnih strojev. To se mu je posrečilo v sodelovanju z nekaterimi znanimi slovenskimi proizvajalci elektrotrodelkov. Na splošno pa se še vedno čutijo posledice nesolidnega trgovanja s kooperanti, od katerih dobi mirensko podjetje sestavne dele za svoj izdelek.

Alojz Gangl: DEKLE Z MUCKAMI

TREBANJSKE IVERI

DEVET SPECIALNIH STROJEV čaka v obratu Modnih oblačil, da jih namestijo in začnejo uporabljati. Stavbi bodo te dni zgradili prizidek, v katerem bodo uporabljali pri likanju.

NAD 280 PRIMEROV je letos obravnavala komisija za pri-

znavanje posebne delovne dobe pri ZZZ v Trebnjem. V ta namen se je osemindvajsetkrat sestala in je bila med najbolj marljivimi med komisijami pri ZZZ. Delovna je bila tudi komisija, ki rešuje vprašanja s področja skrbi za borce.

TREBANJSKE NOVICE

O OTROCIH, KI ŽIVE OD MILOŠČINE OČETOV

S sodnim postopkom v Trebnjem je bila nedavno zvišana preživnina za 12-letnega otroka. Otrok živi pri materi, oče pa je zanj plačeval 800 din na mesec, tako od leta 1959, kot je določilo sodišče. Otrokovka mati je kasneje zahtevala večjo preživnino za svojega otroka zato, ker se je draginja med tem tako povečala, da je pomenil mesečni prispevek 800 din samo še prav smešno majhno miloščino.

Pa tudi sicer ugotavlja občinsko sodišče v Trebnjem, pri katerem vložijo (navadno matere) povprečno 25 tožb za izterjavo preživnine, da so preživnine nizke, od 1.000 do 10.000 din in da jih je največ po 5.000 din. S temi sredstvi mati težko preživi otroka, ki je ali nezakonski ali pa njej odrejen po zakonski razvezi. Zahtevkov po zvišanju preživninah je bilo letos v prvih devetih mesecih le 39, čeprav je število otrok, upravičenih do večje preživnine, znatno večje. Kazno je, da so matere, katerim otrok pripade, premalo odločne v zahtevah po višjih preživninah! Često se raje odpovedo denarju, kot bi ga morale iztožiti pred sodiščem. Ker so v takih primerih oškodovani predvsem otroci, bi moral posredovati skrbstveni organ. Ta naj bi otroku določil skrbnika in se zavezal za preživnino.

Pristojne preživnine v nobenem primeru ne presegajo 15-odstotnega dela mesečnih dohodkov izplačevalca preživnine in zato ne bi smelo biti izgovorov, da je to za zavezance prehudo breme. Po veljavnih predpisih lahko zaposleni oče tudi za nezakonskega otroka uveljavi otroški dodatek. Seveda se dogaja, da poskušajo upravičeni očetje na račun otroškega dodatka zmanjšati svoj prispevek za otroka, kar pa ni prav. Kaj so nezakonski otroci in otroci razvezanih staršev res obsojeni živeti samo od tiste miloščine, ki jim jo nakloni dobljena pravda pred sodiščem?

»Samo 7 gospodov je izdržalo do konca...«

IZ ST. JERNEJA. To je bilo pri nas živo zadnje nedeljo; to je bilo radovednih ljudi od blizu in daleč. Kolesarji so imeli dirko iz Krške vasi do nas — 20 kilometrov daljave. Dosti ljudi je mislilo, da bode konjska dirka, ki je izostala 12. septembra, a kako so se ti začudili, ko so videli mesto štirinogatega konja, vitkega gospodiča na drobnem kolesu. Vendar dirka je bila huda, huda dirka za noge in pljuča. Izmed mnogobrojnih gospodov jih je samo 7 izdržalo do konca, drugi, vidé, da nič ne opravijo, so se raje pogolagoma privozili pozneje za njimi. Kakor povsod na Kranjskem, tako je bil tudi tu prvi g. Bohinjec iz Ljubljane, drugi g. Droll, ljubarski adjunkt iz Krškega, tretji g. Franc Kendra in četrti g. Adolf Gustin ml. oha iz Novega mesta.

Mi smo veseli ako nam gospodje privabijo tujece; nekaj vendar vsakdo prinese. Tudi kolo samo je dobro, lepa in koristna reč. Kedo bi to tajil? Kako hitro pridruži kolesar in sicer brez stroškov iz kraja v kraj. Koliko to koristi ljudem, ki imajo daljna pota! Nobeden pameten človek tega ne more tajiti. Če se fujakarji jezijo, je umljivo, ali pomagati jim ne moremo; zaradi njih se raba koles ne bode prepevedala. Druga pa je, reči tudi pametno poskušati se tako rekoč za življenje in smrt? Ne trpe li pljuča s takim prisiljenjem? Se-li ne dobi naduha? Vendar naj na to odgovore gospodje sami sebi.

Mi bi dejali: »Rabi kolo po pameti, ker ti koristi, nikar pa se ne skušaj z njim brez potrebe, ker ti lahko skrajša življenje!«
(DOLENJSKE NOVICE — 1. oktobra 1897)

RIBNICA : NOVO MESTO 23:15

Prvenstvena rokometna tekma LCL. Igrišče v Ribnici, sodnik Novak iz Brezice.

RIBNICA: Lovšin, Svec 5, Radič 2, A. Ponikvar 7, F. Ponikvar 7, Andolšek 1, Kos 1, Cilek, Matelič, Svigolj. — NOVO MESTO: Marn, Jončič 3, Jakčić 4, Setina, Kobe, Možina, Vidmar 4, Vukotić, Pifolt 5.

Ribničani, ki vodijo v ligi, niso dopustili, da bi Novomeščani pripravili še eno presenečenje. Prednost, ki so jo dobili do polčasa, ko so vodili 8:5, do konca povedali na 23:15 in si tako priborili še eno zmago. Tekma je bila lepa: domači so se odlikovali s čvrsto obrambo, Novomeščani pa so preprosto igrali okrog ostre nasprotnikove cone.

ŠAH

Novomeški šahisti spel zmagali

24. oktobra so se novomeški šahisti spet srečali na osmih desekah z igralci iz Kočevja. Dvoboje je bil odigran v počastitev praznika novomeške občine. Novomeščani so zmagali še izdatneje (5:5,2:5) kot v Kočevju. Na prvi deski je Novomeščan Tohe Škerlj premagal Ostrmana in tako maščeval Igorja Penka za poraz v Kočevju. Na drugi deski je Hrovatič iz Novega mesta izgubil z Mestkom po slabi igri v končnici. J. Picke je premagal Ivica, Udir je izgubil z Moharjem, dr. Golež in Šafer sta remizirala. Isti dan je spet zmagal. Mladina Marko Picke in Tohe Šporar sta kočevske sovornike ponovno premagala z 2:0. Dvoboje je bil odigran v prijateljskem vzdušju in kočevski kot novomeški šahisti želijo, da bi se prihodnje leto spet srečali, takih obiskov pa bi bilo tudi med letom lahko več kot doslej.

V počastitev občinskega praznika bo v Novem mestu jutri v šahovski sobi ob 19.30 izbruhnil, na katerega so vabljeni vsi šahisti!

KOČEVJE: prvi zmagovalec memoriala

V soboto in nedeljo je bilo v Kočevju veliko kegljsko tekmovalstvo v spomin na prvega pred sednika kegljskega kluba Kočevje. Preminil je v prometni nesreči pred dvema letoma. Njegova zasluga je, da je kočevsko kegljanje tako hitro napredovalo in se dvignilo na republiško raven.

Memoriala se je udeležilo osem ekip, ki so tekmovali na 6x200 lučajev Udeležba je bila zelo kvalitetna, saj so se tekmovalci udeležili tudi republiški ligi: Brest Cerknica, Slovan Ljubljana in Pionir Novo mesto.

Sobotni del tekmovalstva je potekal v znamenju borbe med Slovanom, Pionirjem in Kočevjem.

Rokometni turnir ob 600-letnici Metlike

V počastitev 600-letnice Metlike in 20-letnice osvoboditve bodo metliški rokometni prirediteli v nedeljo, 31. oktobra, rokometni turnir. Na tekmovalstvo so povabili Partizana iz Ozlja, Partizana iz Semiča, B ekipo novomeškega Partizana in ekipo gimnazije iz Novega mesta. Pričetek tekmovalstva bo ob 10. uri dopoldne.

Nedavni turnir medobčinske rokometne lige v Metliki je pokazal, da je v Metliki za rokomet vedno večje zanimanje. Domači rokometni prireditelji tudi tokrat podporo svojih navijačev. Ekipa bo v nedeljo nastopila v treh postavah: Kobal II, Pavlovič, Kobal I, Udovič, Petkovič, Predović, Matekovič II, Matekovič I, Avguštin in Mozetič.

Igralci Slovana so razočarali, saj sta samo dva tekmovalca presešla 800 kegljev. Pri Pionirju so kar trije tekmovalci dosegli lepe rezultate (Krašč 825, Zidanek 724 in Mrzlak 810), razočarala pa sta Barbič in Hren, ki sta bila precej slabša. Vendar je Pionir le prehitel Slovana in zelo dobre tekmovalce Kočevja.

V nedeljo je Kočevje II premagalo Grosuplje ter prehitelo Litostroj. Glavno borbo smo pričakovali med Brestom in domačo prvo ekipo. Posebno zanimanje je vladalo za nastop državne reprezentanta Groma iz Cerknice, ki pa nas je razočaral s slabšo igro in z zanj povprečnim rezultatom 820 kegljev. Ekipa Bresta je zmanjkala 11 kegljev do Pionirja, vendar je prehitel Kočevje za 7 kegljev.

Domača prva ekipa je nastopila zadnja ter je imela lahko delo za osvojitve prvega mesta in prehodnega pokala. Vendar so v redu igrali le štirje tekmovalci; med njimi je bil najboljši Henigman, ki je tudi dosegel najboljši rezultat tekmovalstva: 836 kegljev. Razočarala sta zadnja tekmovalca Zbanič s 768 in Košmrlj s 764 keglji. Vseeno je bila ekipa Kočevje I najboljša in je zasluženo osvojila prehodni pokal, ki bo do naslednjega leta ostal v domači vitrini.

Rezultati tekmovalstva: 1. KOČEVJE I 4798 (Henigman 836, Šcap 816, Kočevar 801, Kosten 801, Zbanič 786, Košmrlj 764), 2. PIONIR 4747 (Krašč 825, Zidanek 824, Mrzlak 810, Hren 768, Hrovat 763, Barbič 757), 3. BREST 4736 (Štrukelj 830, Grom 820, Kos 790), 4. KOLICEVO 4729.

5. SLOVAN 4689, 6. KOČEVJE II 4585 (Smolej 815), 7. LITOSTROJ 4547, 8. GROSUPLJE 4537 (Zupančič 795).

(en)

Zasluzena zmaga CELULOZARJA

V prvenstveni nogometni tekmi celjske nogometne podzveze je v nedeljo na stadionu Matije Gubca domače moštvo — NK Celulozar zaslužno premagalo moštvo NK Gotovlja z rezultatom 4:3 (1:2). Gole za Celulozarja so dali: Sošek v 23. 53 in 70 minuti, ter Bosina v 84 minuti igre. Moštvo Celulozarja je bilo v drugem polčasu močnejše in bi lahko z nekaj bolj srečnimi strela na gol katastrofalno porazilo NG Gotovlje, ki je vodilo moštvo na tabeli celjske nogometne podzveze in do srečanja s Celulozarjem še ni izgubilo niti igralo neodločene tekme v jesenskem delu prvenstva. Po tej igri Celulozarja lahko sklepamo, da ima vse pogoje da postane prvak celjske nogometne podzveze.

V. n.

Branik (Maribor) : Brestanica 3:1

Partizan Celje : Brestanica 3:2

Na turnirju ženskih ekip v odbojki v Kamniku za pokal SRS je ekipa Brestanice ostala na zadnjem mestu. Pred njo so Branik, Partizan (C) in Kamnik.

Bojan Jerman iz Kočevja: pionirski republiški prvak v mnogoboju

Na republiškem tekmovalstvu v mnogobojih in štafetah v Celju je dosegel pionir TVD Partizana Kočevje Bojan Jerman zelo lep uspeh. Z 2.442 doseženimi točkami je postal republiški pionirski prvak v atletskem mnogoboju

Bojan Jerman je član TVD Partizan iz Kočevja

za leto 1965. Bil je za 258 točk pred drugoplasiranim Pečarjem iz mariborskega »Branika«.

Na tega mariljvega in nadarjenega športnika smo že večkrat opozarjali in poročali, toda samo s prireditvijo, ki smo jih organizirali doma. Zanimivo je, da je dosegel svoje uspehe vedno na drugih igriščih, torej v težjih okoliščinah kakor jih ima doma, ravno to pa daje pravo vrednost njegovih znanj in rezultatov. Letos je dosegel s skokom 612 cm v daljino na dolenskem prvenstvu v Novem mestu nov pionirski republiški rekord, katerega je na atletskem četverboju med Gorenjsko, Primorsko, Zasavjem in Dolensko izboljšal na 6,33 m. Ima tudi dober osebni rekord v skoku v višino s 175 cm in več dobrih rezultatov v tekih in metu krogle. Poleg tega je zdaj še republiški prvak v pionirskem mnogoboju.

Ponosni smo na njega. Bilo bi prav, da bi se v časopisih s tako važnih tekmovalcev in o takih perspektivnih atletih več poročalo kot pa samo suhi rezultat in v oklepaju — nov slovenski rekord — in to je vse. Hkrati izgublja jo podobna poročila plaz besed, zakaj ta in ta »atleta« ni nastopil, kaj je onega motilo, da ni uspel, manjkalo je znanih prvakov itd. V zadnjem času tudi ve-

liko pišemo in se sprašujemo kaj je z atletiko, da nima zaledja, da ni priroka mladim v večje klube in podobno. Mladim je veliko, toda v manjših klubih — če pa bomo šli tako mimo njih, jih res kmalu tudi tu ne bo! Najbo treba poskrbeti za mlade talente in za društva, ki jih vzgajajo; je tako bomo posvečili vrh kvalitete atletike, za kar je skrajni čas in o čemer smo zadnje čase v časopisju toliko brali, žal pa zelo malo razveseljivega. Iskristi bi bilo treba zimske šolske počitnice ter organizirati nekajdnevne seminarje oz. treninge za mlade atlete iz manjših društev in klubov. Taki treningi so na deželi mnogo cenejši kot v mestu, posebno tam, kjer imajo društva moderne dvorane in jih rade volje dajo za take prilagoditve na razpolago. Uprava doma telesne kulture v Kočevju je vedno pripravljena nuditi svoje prostore za take treninge!

A. ARKO

PIONIR: zmagovalec delavskih športnih iger

V nadaljevanju sindikalnih športnih iger so bile zadnji teden na sporedu še preostale panoge.

ODBOJKA

Odigrano je bilo še zadnje kolo, v katerem je Novoteks z lahkoto premagal Novoles 2:0 in tako brez poraza zasedel prvo mesto. Razveseljivo je, da je Novoteks v celoti igral z mlado ekipo, ki je nadomestila stare veterane novomeške odbojke (Simiča in Medica). V drugi igri sta se srečala Iskra in Pionir. To je bila odlična igra za drugo mesto; igro je dobil Pionir z 2:1, kar pa je odgovarjalo Iskri, ki je z boljšim količnikom zasedla drugo mesto.

Vrstni red: NOVOTEKS 8 točk, ISKRA 4 t (5:5), PIONIR 4 t (4:5), NOVOLES 2 t (3:6), IMV 2 t (3:7).

V ženski odbojkarški tekmi je Pionir premagal edinega nasprotnika Novoteks. Rezultat je bil 2:0.

VLECENJE VRVI

Vlečenje vrvi je tradicionalna panoga športnih iger, vendar so se ga udeležile le tri ekipe, ekipe IMV, Novoles in Novoteks pa so se prijavile, vendar se tekmovalja niso udeležile. Tako je tekla glavna borba med tekmi železničarji in nekoliko lažjimi Pionirjevi. Potrebno je bil še tretji vlek, ker sta se prva končala 1:1. V zadnjem vleku je bila ekipa ZTP boljša ter je zmagala. Obe ekipi pa sta z lahkoto premagale Iskro.

Rezultati: Pionir — Iskra 2:0, ZTP — Iskra 2:0, ZTP — Pionir 2:1. Vrstni red: ZTP, PIONIR, ISKRA.

SAH

Tekmovalje v šahu je potekalo v izenačenih dvobojih po brzo poteznem sistemu na deset sekund

Polzela : Senovo 1:3 (1:3)

V prvenstveni tekmi I. skupine Celjske nogometne podzveze je moštvo Senovega v Polzeli premagalo domačo ekipo s 3:1. V zadnjih tekmah presenečajo nogometni Senovega z zmagami na svojem terenu in v gosteh. Predvsem je učinkovit napad; gole za Senovo sta dosegla Gaser (2) in Brinovc (1).

poteza. Tako je bilo treba počakati do zadnjih dveh kol, da se je videlo, kdo bo zmagovalec tega turnirja.

Tehnični rezultati: Iskra — IMV 2:5,1:5, Novoteks — Pionir 2:2, Pionir — Iskra 2:5,1:5, Novoles — Novoteks 1:3, IMV — Novoles 4:0, Iskra — Novoteks 1:5,2:5, Pionir — IMV 1:5,2:5, Novoles — Iskra 2:2, Novoteks — IMV 1:5,2:5, Pionir — Novoles 2:2.

Vrstni red: 1. IMV 10,5 točke, 2. Novoteks 9 točk, 3. Pionir 8 točk, 4. Iskra 7,5 točke, 5. Novoles 5 točk.

KEGLJANJE

Kegljsko tekmovalje 6-članskih ekip je prineslo 2 odlična rezultata IMV in ZTP, ki sta precej prehitela oslabilo ekipo Pionirja, ki nas je najbolj razočaral v tekmovalstvu. Pionir je le s težavo premagal Iskro in Novoles, saj je bilo razlike le 1 oz. 4 kegle. Pričljivo so zmagovalci IMV, ki so nastopili v postavi: Turk, Dravinec N., Dravinec S., Bratož, Lipar in Pestič.

Tehnični rezultati: IMV 266, ZTP 245, PIONIR 212, ISKRA 211, NOVOLES 208 in NOVOTEKS 198.

KONČNI VRSTNI RED:

5. NOVOTEKS 19 točk (1.1. mesto)
1. PIONIR 35 točk
2. ISKRA 25 točk
3. ZTP 20 točk
4. IMV 19 točk
(3.1. mesta)
5. NOVOTEKS 19 točk
(1.1. mesto)
6. NOVOLES 11 točk

Iz razpredelnice vidimo, da je ponovno zmagal Pionir, ki ima že tradicijo v športnih igrah, kjer stalno osvaja 1. mesto. Prijetno so nas presenetili tekmovalci Iskre z drugim mestom, še bolj pa IMV, ki je tekmoval samo v prvem mestu. To naj jim bo v spodbudo, da bodo prihodnje leto nastopili v vseh panogah, ker imajo možnosti tudi za 1. mesto v ekipni konkurenci!

Letošnje igre je dobro organiziralo SSD »Pionir«, naslednje leto pa bo naloga Novoteksa, da organizira te, zdaj že tradicionalne športne igre v počastitev občinskega praznika.

(en)

Mopedist podlegel poškodbam

Na križišču Trdinove in Gubčeve ulice v Novem mestu se je Črtno Rugelj 22. oktobra ob 15.30 z mopedom zalezel v tovornjak, ki ga je vozil Danilo Bakić iz Beograda. Mopedist je dobil hude poškodbe na glavi, katerim je v novomeški bolnišnici podlegel.

Konja sta podivjala

Hude telesne poškodbe je dobil 12. oktobra Janez Košiček iz Zuzemberka, ko so se mu na poti v peskolom med Prapročami in Poljanami pri Zuzemberku splašili konji. Voz je treščil v telefonski drog, voznik pa je padel na cesto in nekaj časa drsel po tleh, pri čemer se je hudo ranil. Težko ranjenega na glavi so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Vinjena padla pod voz

Na poti med vinogradi na Medvedjeku v trebarski občini je Rozalija Femec iz Stehanje vasi 18. oktobra padla pod vprežni voz, kjer ji je kolo zdrobilo komolec leve roke. Ponesrečena se je, ko je hotela sestati na voz, zaradi močne vinjenosti pa je padla pod kolesa. Odpeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

Padla sta z motorjem

Na gorjanski cesti pri Trnovcu tsa se 22. oktobra dopoldne z motorjem prevrnila Janko Grgurić iz Novega mesta in Dragutin Trbušić. Voznik Grgurić se je lažje ranil, spopadnik Trbušić pa si je zlomil desno nogo. Škoda na motorju cenijo na 40.000 din.

Tovornjak zadel vprego

22. oktobra dopoldne je na cesti v Malih Brunicah tovornjak Jožeta Mikca z zadnjim kolesom zadel vprežni voz Jožeta Kondra in mu prizadel kakšnih 25.000 din škoda. Voznika in tovornjak niso poškodovani.

Mopedist z ranjenim obrazom

23. oktobra, nekaj minut pred poldnevom, se je pri Zuzemberku na poti domov prevrnil mopedist Albin Erbiča iz Stranske vasi. Pri padcu si je hudo ranil obraz in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

Kolesarka trčila v osebni avto

23. oktobra popoldne je bila prometna nesreča v Semicu. Kolesarka Slavica Mihelič iz Vapče vasi se je zalezla v osebni avto, ki ga je vozil Jože Zvab z Mirne peči. Miheličeva si je ranila levo nogo, avtomobilistu in spopadnika pa ni bilo nič. Na vozilih cenijo škodo na 115.000 din.

S ceste v bukev

24. oktobra zvečer je z gorjanske ceste na Gorjancih zapeljal in se zalezel v bukev osebni avto, ki ga je vozil Miran Simić. Voznik se je lažje ranil na licih, sorodnica pa ima dvakrat zlomljeno levo roko. Škoda na avtomobilu cenijo na 800.000 din.

Včasih so rekli o nekaterih Lahih: »Tak je, da bi še mater božjo ukradel...« No, Salvatore jo je pa zares, čeprav le njeno mater, sveto Ano. To je bilo na binkošni ponedeljek v hudem vojnem letu 1942. Preberite, kaj se je zgodilo po dobrih 23 letih...

Salvatore ni nosil oficirskih našitkov in ne ozkih usvetljenih škornjev. Ko je bolj šajtral kot korakal v stroju zelenih uniform, je delal prav to, kar je želel tenente, tudi tedaj, ko je bilo treba bežati. Kot tak je bil v vojski, ki je večkrat tekla nazaj kot prodirala naprej, eden izmed tisočernih zelencev, od katerih je duce zahteval, da zavzamejo Balkan.

Salvatore je pripadal skupini ducejevcev, ki so se šli okupatorsko vojsko tostran Gorjancev. Poznal je notranjščino vseh hlevov v Brusnicah, na Ratežu in v drugih krajih, kjer je bilo možno prespati. Prav tako dobro je poznal koruzišča in grme, kamor ga je naganjalo še in še: včasih zavoljo strahu, včasih zato, ker ga je ustavilo vino, ki se ga je z drugimi pajdaši vred zastojal na lokal v Kostrevčevi gostilni na Ratežu. Naj so bili taki ali taki, pa so se ti zeleni možje nepogrešljivo ravnali po zapovedih boga duceja: ubijaj, jemlji, zlasti v domovih rdečkarjev! »Zapomnite si, v tuji deželi ste!« Tako jim je tenente često govoril.

V tem poslušnem stroju Salvatore ni bil izjema. Če bi se obotavljal, bi ga tenente brž dobil na piko. To pa zanj ne bi bilo dobro in kdo ve, kje bi dočakal konec vojne. Zato je vestno nastavljal ušesa in bil ubogljiv, zlasti pa je pazil, da se ne bi pregrešil zoper ducejeve zapovedi.

IVANA GORENC: »Povedala sem jim, da so mi med vojno vse razbili in vse vzeli...«

je zrasel nov dom s številom 20 a, v njem pa prebiva družina Ivane Gorenc, po domače Kostrevčeve Johance.

Ko je 27. septembra letos Kostrevčeva Johanca nedaleč od doma napravljala pušlje v vinogradi, je prišel sosedov fantek in v sapi povedal, da iščejo njo, Ivano Gorenc, neki tujci, dva moška in dve ženski in da mora takoj domov.

Johanca je že od daleč videla lepo oblečena moža in ženski. Besed, ki so jih govorili, ni razumela, vendar je nekoč že slišala to govorico v domači gostilni. Može so se predstavili za Italijane. »Tale gospod vam vrača sliko, ki jo je v vaši gostilni vzel med vojno,« je po slovensko rekla ena od žensk in pokazala na moža, ki je imel v roki zavrt nekakšen okvir.

Johanca se je v gospoda zagledala s priprtimi očmi in če bi kdo v te oči globlje pogledal, bi videl v njih prezir in zaničevanje.

Mož, ki ga je opazovala, je imel kakšnih petdeset let. Gladki, nazaj počesani svetli lasje so mu okrog ušes rahlo posiveli. V obraz ni bil suh, ne zavaljen, postave pa take, da bi se ob pogledu nanjo kar težko zamislili, kako je bila včasih stlačena v zeleno uniformo.

Preden je gospod Johanci izročil zavitek, je z njega odstranil papir in podoba poljubila. »Hvala ti, da si me spremljala vse do danes,« si je najbrž mislil mož, zakaj oči so se mu zelo zasvetile, ko je predajal podobo.

Johanca se je za hip zagledala v podobo sv. Ane, prav tisto, ki jo je imela v gostilni njena mati Ana Kostrevc. Podoba je bila prav taka kot nekdanja, le v rdeči barvi je bila zdaj oblečena. (Kako jo je skrbno hranil ta verni tujec!)

»Kako se piše gospod?« je vprašala Johanca.

Tuji gospod, ki so mu predvedli, kaj Johanca želi, je za trenutek vzel sliko nase in na njeno zadnjo stran napisal: SALVATORE TERAOLIO, Seala Monticello No. 4, TRIESTE.

— Salvatore? Torej prav tisti, ki se ga spominjajo na Ratežu in Brusnicah kot vojaka v zeleni uniformi brez

Tole je sveta podoba, ki jo je italijanski vojak po več kot 23 letih prinesel nazaj v Ratež pod Gorjance. Takrat, na binkošni ponedeljek vojnega leta 1942, je vzel ali izrežal samo srednji del podobe, zdaj, ob vrnitvi, pa je slika na temnem baržunu in v novem okviru. Ali ga je pekla vest ali pa ga je kaj drugega pripeljalo po tolikih letih nazaj pod Gorjance? Na vrnjeno sliko je sam napisal: »Per riconoscenza... Ratež, 27. 9. 1965

oficirskih našitkov in brez usvetljenih škornjev. Vseeno: Salvatore gor, Salvatore dol, tak je kot nešteto drugih, ki so odnesli žive glave domov.

»Bo še kaj prišel?«
»Marca ali maja prihodnje leto.«

Ob odhodu je dal Salvatore Johanci 1000 din.

Vest o tem, da je Italijan po več kot dvajsetih letih vrnil Ivano Gorenc podobo sv. Ane, je presenetila okolico in vsakdo je hotel tisto podobo videti.

IVAN ZORAN

Kazen za pretep v Pohanci

I. V., mizarski delavec iz Trebeže, in A. V., poljedelec iz okolice Artič, sta na predvečer Silvestrova lani v gostilni Glogovšek v Dol. Pohanci povzročila pretep, zaradi česar sta se morala pred kratkim zagovarjati na okrožnem sodišču v Novem mestu.

Ko so 30. decembra lani sedeli v gostilni, je I. V. brez vzroka začel omalovažujoče govoriti o prisotnem K. Z. Ta se ni pustil žaliti in je na sramotenje odgovarjal, a kaj kmalu je prišlo do pretepa. I. V. je s trdim predmetom

udaril K. Z. po glavi, da je obležal, nato pa je še A. V. s stolom zamahnil po njem. Napadeni K. Z. je bil hudo telesno poškodovan.

Vroča pretepaška kri se bo morala obema V. pomiriti, ker sta bila obsojena: I. V. na 3 mesece zapora, A. V. na 1 mesec zapora, pogojno za dobo dveh let. Razen tega mora pobudnik pretepa I. V. plačati še 15.765 din tovarni Djuro Salaj v Krškem, kolikor so morali v pretepu poškodovanemu delavcu K. Z. izplačati za boleznino.

»Grem!« je zašepetala, »grem, četudi oče izvedó. Videti ga moram in hočem. Ena beseda od njega, zagotovilo, da me ima rad, in zopet bom hitela domov. In če oče izvedó? Naj. Na kolenih jih bom za zamero prosila in, če jim povem, kako ga ljubim, ne morejo me zameriti, morajo mi odpustiti.«

V tem hipu zasliši, da se odspodaj vrata odpirajo, naglo skoči na okno. Sodnik, Grniščak in še trije meščanje so šli ven. Od veselja je deklica poskočila. Brž pokliče svojo streljajko in ji veli, naj pomaga obleči se, ker bode šla za trenutek ven na sprehod.

Mrak se je bil ravno storil, ko ste šli dve ženski skozi vrtna vrata. Obe ste bili tako oblečeni in s tako gostimi naličji zagrznjeni, da ni mogel nihče poznati hčere mestnega sodnika in njene služabnice.

Na poldanski strani ljubljanskega mesta je tačas nekaj drevja stalo nedaleč od ceste, ki pelje na dolnjsko stran. Tam je oborožen možak v zasenčju uzde držal dva konja. Prvi je imel široko sedlo in podgrinjalo, na katerem je bil uvezen grb Auerspergov. Nedaleč od konj je na deblu slonel mlad mož, v žamet oblečen, z velikim črnim plaščem ogrnjen. Levico je naslanjal na dolg meč, z desnico pa je glavno podpiral in premišljeval. Kakor da bi se hotel vseh dvomov in pomislekov iznebiti, otrese z glavo in pogleda po poti. Tamkaj vidi visokega moža bližati se.

»Pozno si prišel,« pravi mož pri deblu, ki ni bil nihče drug kot Italijan. »Pa ko ne bi bil, bilo bi tudi dobro, zakaj danes je ne bo, mačice. Boječe dete je to, ne bom nič opravil.«

»Zdale v mraku pride. Če res tako nori in gori za vas, dal bi si trideset palic nametati, če je ne bo. Pa če se nisem motil, bili ste prav v premislekih, preden ste me videli?«

»Kaj meniš, da je vsak brez vesti kakor ti? Zares sem premišljal, ali bi izvršil namen ali ga ne bi. Kako bom dekle potem zagovoril? In če njen oče

JOSIP JURČIČ Hči mestnega sodnika

reč izvé, morda bi še tvoj gospodar Auersperg sitnosti imel.«

»I, dvajset let že imam njegove hlapce pod seboj, tedaj ga poznam, da vé, kaj privoli in kaj dela. Zato pravim prvič in tudi po krivem prisevem na to, da vi babje nature nič ne poznate, če pravite, da se deklice pogovoriti in potolažiti bojite. Jaz vam bom podučil. Vdruživ pa rečem, da Auersperg od njenega očeta ne bo nobene sitnosti imel, zakaj — na uho in skrivaj vam povem — nocoj ga bo v kraj dejal, pod ključ. Haha! Kaj ni to kakor nalašč za vas? Tako je govoriti, da moj gospod ni neumen. On je bil do vojvode pisal, da so Ljubljanci razkazeni in so mu ubili enega hlapca. In koj danes zjutraj je odpis dobil, da sme tistega meščana kaznovati, ki je to storil. Mestni sodnik je pa to reč nase vzel in zato bo zaprt in bo kruha stradal in svojo hudobno kri hladil. Ko bi vi ne bili tak gospodek, ki, dasi tuje matere sin, vendar še rad poštenim ljudem prav po kranjsko pijače privošči, jaz bi bil danes na večer za vse križe in težave zraven in bi videl, kako bodo mestnega sodnika v malho deli. Pa si zopet tako domišljam v svoji stari glavi, morda bo tudi pogleda in pripovedovanja vredno, kako boste vi njegovo hčer v malho vtaknili.«

»Molči, gre!« pravi Ciriani in zgovornega tovariša ustavi. »Odpravi mi služabnico, toliko da jo na konja denem.« Rekši, gre deklici nasproti. Od veselja se je deklica tresla, ko jo je prijel za roko.

»Kam me pelješ? Jaz ne grem dalje, mudi se mi

domov, dragi! Moj oče se ne mudé dolgo in zaboga ne bi hotela —«

»Samo tja med drevja idi z menoj, rožica moja, srce moje! Očeta se pa ne boj, nič ti ne bo storil. Saj te vendar jaz ljubim neizrečeno bolj, kot te more tvoj oče, ki je celo preoster.«

»Ne, nikar ne govori tega!« dejala je deklica, »ti mojega očeta ne poznaš, on je dober, najboljši oče.«

»Ali ga imaš rajši ko mene?«

»Tebe in njega!« pravi Helena in se zardi, »tebe rajši.«

Med tem pogovorom sta bila prišla do drevja. Deset korakov proč sta stala konja. Helenino streljajko je bil Cirianijev tovariš zadržal, dopoveduje ji nekaj, kar ji je bilo pogodu.

»Tudi jaz te imam rajši kot deset očetov, srček moj! In če je to res, kar praviš, ali ne bi bila za vedno rajši pri meni ko pri očetu.«

Deklica obledi, hoče roko izpuliti iz mladeničeve in pravi: »Ne brez očetovega dovoljenja.«

»Tega ne bo treba. Z menoj, lepota moja! Pojahajva kam, kjer bova sama.«

Res je zdaj Helena zagledala, da je streljaj konja bliže pripeljal. Od strmenja in straha ni mogla spregovoriti. Pogledala je njega, na katerega je toliko zaupala, kakor da bi ga hotela vprašati, ali ni vse šala. Toda pri tem pogledu se ji je videl mladeničev ves drug in, ko je roko stegnili, da bi jo prijel, sunila ga je proč in zavpila: »Proč, malopridnež! Na pomagaj!«

Služabnica je nedaleč stala s tovarišem Lahovim. Na krik svoje gospice je hotela na pomoč teči, a njen novi prijatelj jo je tako trdo za roko držal, da je videla, kako je oni mož v črnem plašču gospodično odnesel in na konja posadil, in ji ni mogla pomagati, da, celo vpiti ne, ker ji je velikan usta tiščal.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 29. okt. — Ida
Sobota, 30. okt. — Sonja
Nedelja, 31. okt. — Alfonz
Ponedeljek, 1. nov. — Dan mrtvih
Torek, 2. nov. — Dušana
Sreda, 3. nov. — Silva
Četrtek, 4. nov. — Karel

ČESTITKE

Ljubljenemu očku in možu STA-
NETU PAPEZU iz Rateža želijo
za njegov rojstni dan vse naj-
lepše otroke STANKA, BRANKA,
SANDI in ZENA MILKA.

Dragemu nečaku PAVLETU ZUPE-
TU, dipl. inž. iz Skočjana, iskreno
čestitajo za prav dobro
opravljeno diplomu iz kemije
TETA MARTINA in NOVŠAKO-
VI.

IVANU KOMESU iz Gradišča za
njegov rojstni dan vse najlepše
mamica, očka, sestrice in stara
mama.

Ljubljeni OSOLNIKOVI MAMI z
Muhaberja ključno za praznik
še na mnoga zdrava leta ter
hvala za nesebično ljubezen hva-
lečni otroci in mož TONE.

MALI OGLASI

ČENIK vsak oglas do 10
besed — 900 din, vsaka na
daljša beseda 100 din. Za na-
slov v upravl. lista: pribitek
100 din — Redni zasebni na-
ročniki Dolenjskega lista imajo
pri vseh malih oglaših,
smrtičah, zahvalah, prekli-
kih in podobnih objavah 20 %
popusta.

PRODAM DOBRO OHRANJEN fiat
600 — zelen, Tone Dolensček, tr-
govina Buča.

PRODAM VSELJIVO HISO ali sa-
mo stanovanje v centru Novega
mesta, z lepim vrtom, primer-
no tudi za obrt. Kozina Bogdan,
Prešernov trg 4. Ogled v nede-
ljo dopoldne. Pojasnila — Ljub-
ljana, Zvonarska 13.

V BLIZINI KRONOVEGA — Smar-
jete sta napredaj dve parceli,
primerni za gradnjo weekend
hiš. Informacije daje odvetnik
Bučar, Novo mesto.

UGODNO PRODAM starejšo tro-
bento. Naslov v upravl. lista
(923/65).

NOVI AVTOMOBILSKI GUMI za
zastavo 1309 (5.6 x 13), uležani
6 mesecev, prodam v Novem
mestu.

NAJEMNINO ZA 10 LET vnaprej
plačam za novejšo samsko sta-
novanje v Novem mestu. Na-
slov v upravl. lista (915/65).

KUPIM MLATILNICO za »gepla«

Naslov v upravl. lista (917/65).
S SLOVENSKE DEKLETOM iz
domačih krajev bi si rad dopi-
soval izseljenec: Korosec Janez,
Yaranga Hostel 1.4, Wyhalla —
SOUTH, AUSTRALIA.

MESTO GOSPODINSKE POMO-
NICE dobi dekle z dežele. Last-
na sobica, dobra plača, možnost
napredovanja. Inž. Krizaj, Tu-
gomerjeva 50, Ljubljana.

GOSPODINSKO pomočnico vza-
mem v službo k tričlanski dru-
žini. Praprotnik dr. Emil,
Smlednška c. 11 b, Kranj.

ISCEM GOSPODINSKO POMO-
NICO k tričlanski družini. Dr.
Zoran Murganič, Zdravstveni
dom Brežice.

POROCNE PRSTANE po zadnji
modi izdeluje zlatar v Ljubljani,
Gospoka 5 (poleg univerze).

PRODAM KUHINSKO POHI-
STVO, ženska koleša in razno
drugo blago. Počkar Jožeta, Dol.
Težka voda 2, Stopiče.

ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATI-
NA — Zakaj obupujete pri
zdravljenju svojega kroničnega
obolelega želodca ali jeter in
žolča, ali ostalih prebavil? Upo-
rabljajte vendar rogaško »Do-
nate« vodo, zdravilo, ki vam ga
nudi narava! V Novem mestu
ga dobite pri Trgovskem pod-
jetju HMEJLNJIK — telefon
21-129 in STANDAR — telefon
21-158.

KINO

Crnomelj: 29. in 31. 10. ita-
ljansko-španski barvni film »Ma-
dame Sant Genes«, 2. in 3. 11.
angleški film »Upornice«.

Brežice: 30. 10. slovensko-jugo-
slovenski film »Pregledano, min-
ni«, 31. 10. in 1. 11. slovenski
film »Vesela lažnivka«, 2. in 3.
11. ameriški film »30 let meha-
Novo mesto »Krkka«: 30. do 1.
11. domači film »Izdajalec« in
ameriški barvni film »Dvoboj na
soncu«.

Metlika: 30. in 31. 10. ameriški
film »Plameteča zvezda« in ame-
riški film »Kapetan Frakaš«.

Dol. Toplice: 30. in 31. 10. ita-
ljanski film »Rimska sužnja«.

Kočevje »Jadrane«: 29. do 31.
10. italijanski film »Z ognjem
in mečem«.

Kostanjevica: 31. 10. ameriški
barvni film »Salamon in Sabas«.

Predgrad: 31. 10. zahodnonem-
ski film »Graščina strahova«.

Sodražica: 30. in 31. 10. romun-
ski glasbeni film »Dardalee«.

Sevnica: 30. in 31. 10. ameri-
ški film »Prepovedane strasti«.

Ribnica: 30. in 31. 10. sovjetski
film »Tisina II. del«.

Trebnje: 30. in 31. 10. ameriški
film »Ljubitelj Brahmsa«.

Stara cerkev: 30. in 31. 10. sov-
jetski barvni film »Kraljestvo
krivih ogledal«.

Sentjernej: 30. in 31. 10. »Bilo
jih je sedem«.

Straža: 30. in 31. 10. jugoslo-
vanski film »Srečno Kekec«.

Mokronog: 30. in 31. 10. ame-
riški film »Kraljestvo krivih ogledal«.

riški barvni film »Tarzanova naj- večja pustolovščina«.

NOVO MESTO »Krkka«: 1. do 4.
11. ameriški film »Nuna«, 2. do
4. 11. sovjetski film »Balada o
Moskvi«.

METLIKA: 3 in 4. 11. francoski
film »Mačka steguje krepilje«.

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Alojzija Le-
gan iz Žužemberka — Franca,
Marija Starič iz Trinja — Marja-
na, Angela Franko iz Sela —
Ireno, Anica Hočvar iz Krme-
lja — Barbaro, Stefka Kralj iz
Zagrada — Alojza, Marija Bon-
celj iz Reštajna — Valentino,
Kristina Avguštin iz Podhoste —
Anico, Jožeta Smrekar iz Bršlina —
Andreja, Jožeta Junc iz Gor-
njih Kamenc — Marto, Stefka
Kumer iz Bršlina — Matjaža in
Alenko, Majda Šinigoj iz Bršlina —
Jasno, Angela Novak iz Ko-
rita — Jožeta, Kristina Adlešič iz
Crnomlja — Igorja, Jožeta Gorenc
s Cerovec — Jožeta, Ana Hudo-
klin iz Apnenika — Ireno, Jožica
Hrastar iz Vrba pri Ljubnu —
Renato, Ana Peterkovič iz Kre-
mena — Marjeta, Ana Fugina iz
Ogulina — Srečka, Alojzija Sitar
iz Druš — Alojza, Justina Mohar
iz Gabrja — Jožico, Marija Indi-
har z Rake — Andreja, Anica
Bohinar iz Irce vasi — Jožico,
Ana Plajs iz Spodnjih Vodol —
Aleša, Vida Podlogar iz Primsta-
la — dečka, Amalija Robek z
Velikega Podluba — deklco,
Antonija Škrbec z Jugorja — de-
čka, Amalija Tintor iz Mirne —
deklco, Zlata Slama iz Crnom-
lja — deklco, Jožeta Kamenšek
iz Streklejca — dečka, Nada
Beronica iz Crnomlja — deklco,
Amalija Mandelj iz Velikega Ga-
bra — dečka, Ana Strojil iz Ga-
brja — deklco.

Najlepše pozdrave in čestitke vsem delovnim ljudem

v novomeški občini za letošnji

29. OKTOBER — NAS OBCINSKI PRAZNIKI!

Delovni kolektiv

MERCATOR LJUBLJANA

poslovna enota

STANDARD

NOVO MESTO

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE

razpisuje

po sklepu upravnega odbora delovno mesto

POSLOVODJE

v trgovini z živili »Delikatessa«

Osební dohodki po pravilniku o OD zadruga.
Nastop službe najpozneje 15. novembra 1965 ali po
dogovoru. — Stanovanje ni zagotovljeno. Prošnje
je treba predložiti najpozneje do 10. novembra 1965.

OBVESTILO O SEJMU V NOVEM MESTU

Obveščamo živinorejce, da
v ponedeljek, 1. novembra,
ne bo sejma zaradi praz-
nika.

Sejmica bo v ponedeljek,
8. novembra.

SVET OSNOVNE ŠOLE BREŠTANICA

razpisuje na podla-
gi 131. člena statuta šole
prosto delovno mesto

— KUHARICE

v šolski kuhinji

Osební prejemki po pra-
vilniku. Stanovanja ni. Pri-
jave pošljite najkasneje do
1. novembra 1965.

Na brežiškem sejmišču

Na brežiškem sejmišču so
23. oktobra prodali 650 pra-
šičkov, starih do treh mese-
cev in 10 prašičkov, starih
nad tri mesece. Največja ce-
na prvih je bila 650 din, dru-
gih pa 500 din za kilogram.

Za 29. oktober, občinski praznik
Novega mesta in novomeške občine,
lepo pozdravljamo vse delovne ljudi
našega področja in jim voščimo tudi
za bodoče kar največ novih delov-
nih uspehov na vseh področjih!

KOLEKTIV

SPLOŠNE BOLNIŠNICE NOVO MESTO

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL »KANDIJA«

NOVO MESTO

priporoča svoje usluge vsem cenjenim gostom
in čestita za občinski praznik Novega mesta!

Delavci in organi samoupravljanja, sin-
dikalna podružnica in vse službe de-
lovne organizacije

CESTNO PODJETJE V NOVEM MESTU

iskreno pozdravljamo 29. oktober —
praznik Novega mesta in novomeške
občine!

Vlagajmo tudi naprej vse sile za iz-
boljšanje življenjskih pogojev naših
delovnih ljudi!

Priporočamo naše izdelke in usluge ter pozdravljamo
vse delovne ljudi novomeške občine za letošnji
občinski praznik!

OBRTNO PODJETJE

»ELA«

NOVO MESTO

OPREMALES NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto:

— VODJE gospodarsko računskega
sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekono-
mist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso.
Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen
tako ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima
na razpolago.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Bre-
žice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Rib-
nica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in
odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopčič, Marjan Mo-
škon, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din —
Letna naročnina 2000 din, polletna 1000 din; plačljiva je vna-
prej. Za tuzemstvo: 3750 din oz. 3 ameriške dolarje —
Težko račun pri podružnici NB v Novem mestu: 521-608-9
— NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni
trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in
fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO
v Ljubljani.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski
postaji: Alojz Bojč, član kolektiva Pionir Novo mesto; Ta-
jana Avbelj, Jožica Golob, Ana Ivičič, Tatjana Kajin, Tona-
čka Avsec, Milena Strucelj, Lojzka Zorko, Vinko Kohe in
Anton Ilija, dijaki novomeškega učiteljskega; Julka Potočar
in Marija Slak, članici kolektiva Novoteks Novo mesto; Fa-
ni Jare, gospodinja iz Novega mesta; Anton Fajk, Majda
Strasner in Stanka Zupančič, člani kolektiva Delavska re-
stavracija Novo mesto; Mihael Grill, šofer iz Regerče vasi;
Jože Berkepec, član kolektiva IMV Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15,
6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00,
17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni
spored od 4.00 do 8.00.

PETEK, 29. OKTOBRA: 8.05
Glasbena matineja opernih melo-
dij, 9.25 Domače viže — domači
ansambli, 10.15 »Iz Španije«, 11.00
Turistični napotki za tuje goste,
11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Iz
oper Carla Marieja Weberja, 12.30
Kmetijski nasveti — Dr. Ciril
Masina: Stroški za osmenjeva-
nje krav v primerjavi s ceno za tu-
riste in teleta 13.30 Poročajo vam
... 14.35 Naši amaterski zbori
pojo, 15.20 Napotki za tu-
riste, 15.30 Ansambel »Veseli hri-
bovci« in trio Slavka Avenika,
15.45 V svetovni znanosti, 17.05 Pet-
kov simfonični koncert, 18.45
Kulturni globus, 19.05 Glasbene
razglednice, 20.00 Iz arhiva ope-
retnih melodij, 21.15 Oddaja o
morju in pomorščakih.

SOBOTA, 30. OKTOBRA: 8.05
Glasbena matineja, 9.25 Mladi
glasbeniki glasbenih šol pred mi-
krofonom, 11.00 Turistični napot-
ki za tuje goste, 11.15 Nimaš
prednosti! 12.05 Glinka in Rimski
— Korsakov o deželi iz Pirene-
jev, 12.30 Kmetijski nasveti —
Inž. Vida Kmetišek: O razvoju
sadjarstva na področju zadruga
Sevnica, 12.40 Josen na deželi,
13.30 Priporočajo vam ... 14.35
Naši poslušalci čestitajo in po-
zdravljajo, 15.20 Zabavni inter-
mezzo 17.05 Gremo v kino, 17.35
Najpriljubljenejši popevke tega
tedna, 18.20 Iz releskih postaj

— studiu Maribor, 20.00 Sobotni
koncert lahke glasbe, 22.10 Od-
daja za naše izseljence.

NEDELJA, 31. OKTOBRA: 6.00
— 8.00 Dobro jutro! 8.05 »Veseli
tobogani« (javna otroška oddaja),
9.05 Naši poslušalci čestitajo in
pozdravljajo — I. 10.00 Še pom-
nite, tovariši! ... Zlata Drobnič:
Listi iz rabskega dnevnika, 10.25
Pesmi borbe in dela, 11.00 Tu-
ristični napotki za tuje goste,
11.45 Nedeljska reportaža, 12.05
Naši poslušalci čestitajo in po-
zdravljajo — II. 13.30 Za našo
vas, 13.45 Od vasi do vasi, 14.30
— 17.00 »Danes popoldne« (šport
in glasba), 17.05 Znamenite arije
— slavni pevci, 18.30 Spomin na
poletje v glasbi za pihalje, 19.05
Glasbene razglednice, 20.00 Naš
nedeljski sestanek, 22.10 Nočni
mozik zabavnih zvokov.

PONEDELJEK, 1. NOVEMBRA:
8.05 Praznični koncert, 9.30 Sla-
vko Mihelič: Ob grobovih nezna-
nih, 11.00 Ivo Brnci: Poglej o
smrti, 11.20 »Klic samote«, 12.05
Majhen koncert lahke glasbe,
13.30 »Jesenske pesmi«, 15.25
»Vsi so venci bejle«, 17.05 Igra
orkestra RTV Ljubljana, 17.30
Radijska igra — Robert Andrey:
Svetilnik, 19.05 Glasbene razgled-
nice, 20.30 Z letošnjega festivala
v Slatini Radenci, Koncert
ansambla »Slavko Osterca«, 22.10
Melodije za lahko noč.

TOREK, 2. NOVEMBRA: 8.05
Glasbena matineja, 9.25 Naš juke
box, 10.15 S slovenskimi operni-
mi pevci, 11.00 Turistični napotki

za tuje goste, 11.15 Nimaš pred-
nosti! 12.05 Slavni virtuozji vam
igrajo, 12.30 Kmetijski nasveti —
Inž. Milica Oblak: Pridelovanje
črnega ribeza je še vedno rentab-
ilno, 12.40 Na kmetijski peči, 13.30
Priporočajo vam ... 14.30 Pet
minut za novo pesmico, 15.30 V
torek na svidenje, 17.05 Koncert
po željah poslušalcev, 18.30 Iz
studia 14, 19.05 Glasbene razgled-
nice, 20.20 Radijska igra — Hel-
mut Scharf: Voh nezanesljiv,
22.15 Skupni program JRT —
studio Zagreb.

SREDA, 3. NOVEMBRA: 8.05
Glasbena matineja, 9.10 Pojo mla-
dinski zbori, 9.30 V svetu lahke
glasbe, 19.45 Človek in zdravje,
11.00 Turistični napotki za tuje
goste, 11.15 Nimaš prednosti!
12.30 Kmetijski nasveti — Jože
Kregar: Vrt v novembru, 12.40
Slovenske narodne pesmi, 13.30
Priporočajo vam ... 14.35 Naši
poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.20 Zabavni intermezzo,
17.05 Izbrani listi iz Bartokovega
ustvarjanja, 3. oddaja, 18.00 Ak-
tualnosti doma in po svetu, 18.20
Iz fonoteke radia Koper, 20.00
Dvajset minut z orkestrom RTV
Ljubljana.

ČETRTEK, 4. NOVEMBRA:
8.05 Glasbena matineja simfonič-
nega orkestra RTV Ljubljana,
9.28 Slavko Mihelič: Marjetica,
9.40 Stari in novi znanci, 11.00
Turistični napotki za tuje goste,
11.15 Nimaš prednosti! 12.05 So-
listična glasba za razvedrilo, 12.30
Kmetijski nasveti — Dr. Franc
Rigler: Ocena kvalitete mesa v
zavrtkih, 12.40 Čez hrib in dol,
14.35 Literarni prvenec, 15.30 Za-
bavni intermezzo, 15.30 S pihal-
nimi godbami v ritmu valčka,
17.05 Turistična oddaja, 18.20 Od-

skočna deska, Nova vrsta, 3. od-
daja, 18.45 Jezikovni pogovori,
19.05 Glasbene razglednice, 20.00
Četrtkov večer domačih pesmi in
napevov, 21.40 Glasbeni nokturmo.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 28. OKTOBRA: 9.00
— Program ob občinskem praz-
niku s čestitkami delovnih kolek-
tivov, 15.15 — Magnetofonski za-
piski dopoldanskih svečanosti (če
odpadajo dopoldanski direktni
prenosi).

PETEK, 29. OKTOBRA: 18.00 —
Obvestila in glasbena oddaja Iz-
brali ste sami, 19.15—19.30 —
Nove plošče.

NEDELJA, 31. OKTOBRA: —
10.20 — Poročila iz naše občine
— Delo volilne komisije pri ob-
činskem odboru SZDL ob reelek-
ciji v delovnih organizacijah —
Razgovor v studiu s predsedni-
kom ObO SZDL o nalogah ob-
činskega odbora SZDL pred kra-
jevnimi konferencami in občins-
ko konferenco SZDL — Zunanje
politični pregled — Obnašaj se
spodobno: Družinski prazniki —
Iz novinarjeve beležnice — Za
naše kmetovalce — Domače viže
igra ansambel Jožeta Kampiča,
poje pa Akademski oktet — Mag-
netofonski posnetki — Pozor, ni-
maš prednosti! — Pogovor s po-
slušalci — Obvestila in spored na-
ših kinematografov, 13.05 — Ob-
čani čestitajo in pozdravljajo.
TOREK, 2. NOVEMBRA: 18.15
— Ne smemo pozabiti — Novo
v knjižnici — Od torka do torka
v brežiški knjižnici — Sportne
novice — Obvestila — Glasbena
oddaja: Pojo vam domači zbori.